

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Elektronická evidence tržeb jako nástroj pro eliminaci
daňových úniků**

Pavla Loudová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavla Loudová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Jičín

Název práce

Elektronická evidence tržeb jako nástroj pro eliminaci daňových úniků

Název anglicky

Electronic records of sales as an instrument for elimination of tax evasion

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení, zda současná právní úprava systému elektronické evidence tržeb v České republice je schopna zajistit narovnání podnikatelského prostředí a eliminovat daňové úniky, což byly primární důvody jejího zavedení.

Cílem teoretické části je pak vytvořit ucelený rámec právní úpravy související se zaváděním elektronické evidence tržeb a deskripce povinností vyplývajících z této právní úpravy pro dotčené podnikatelské subjekty.

Poznatky z teoretické části budou využity v analytické části pro zhodnocení skutečných dopadů zavedení elektronické evidence tržeb především na inkaso daně z příjmů fyzických osob, výsledky kontrolní činnosti finanční správy a u dotčených daňových subjektů především na náklady spojené s jejím zavedením.

Analýzou dat a jejich následným vyhodnocením by mělo dojít k potvrzení nebo vyvrácení hypotézy o funkčnosti zavedeného systému elektronické evidence tržeb pro narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků. Přínosem diplomové práce je pak odhalení případných problematických míst a nedostatků systému elektronické evidence tržeb s návrhy možných řešení pro zvýšení jeho efektivnosti.

Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě kompilace poznatků získaných studiem zdrojů týkajících se elektronické evidence tržeb, a to právních předpisů včetně Metodiky Generálního finančního ředitelství, relevantních elektronických zdrojů a odborné literatury. Po provedené deskripci a analýze budou teoretické poznatky využity pro aplikaci praktické části práce při využití metody sekundárního sběru dat a metody kvantitativního výzkumu technikou standardizovaného dotazníku včetně zahrnutí vlastních poznatků autorky práce získaných při správě daní.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

elektronická evidence tržeb (EET), daňové příjmy, tržba, daň z příjmů, krácení tržeb, daňový únik

---

Doporučené zdroje informací

DUŠEK, J. Elektronická evidence tržeb v přehledech. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2020, 128 s. ISBN: 978-80-271-2927-0.

Elektronická evidence tržeb: Zákon o evidenci tržeb s praktickým komentářem, uživatelské rady a tipy, slevy na dani a změna DPH související se zákonem o evidenci tržeb. Bratislava: DonauMedia, s. r. o., 2016, 24 s. ISBN: 978-80-8183-001-3.

eltržby – webové stránky provozované Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, dostupné z www.eltrzby.cz

etrzby – informační portál k EET provozovaný Generálním finančním ředitelstvím, dostupné z www.etrzby.cz

EvidenceTrzeb365.cz – webové stránky vydavatelství NEWSLETTER, dostupné z www.EvidenceTrzeb365.cz

Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 4.0. Praha: Generální finanční ředitelství, 2018, 49 s.

Finanční správa ČR – webové stránky provozované Generálním finančním ředitelstvím, dostupné z www.financnisprava.cz

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvik, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 01. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Elektronická evidence tržeb jako nástroj pro eliminaci daňových úniků" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. JUDr. Evě Daniele Cvik, Ph.D. et Ph.D. za odborné vedení, poskytnuté rady a vstřícný přístup při zpracování diplomové práce.

Elektronická evidence tržeb jako nástroj pro eliminaci daňových úniků

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení dopadů právní úpravy elektronické evidence tržeb z hlediska narovnání podnikatelského prostředí a eliminace daňových úniků, což byly primární důvody jejího zavedení.

V teoretické části diplomové práce je provedena deskripce právní úpravy elektronické evidence tržeb a povinností vyplývajících z ní na dotčené subjekty. Po vymezení základních pojmů z daňové oblasti jsou popsána východiska zavedení této evidence, charakteristika a modely evidence tržeb, deskripce jednotlivých ustanovení příslušného zákona se zaměřením na režimy evidování a zavádění evidence ve fázích.

Analytická část je zaměřena na problematiku postupného zavádění evidence tržeb a možných režimů jejího vedení z hlediska dopadu na narovnání podnikatelského prostředí. Dále je provedena analýza vývoje počtu daňových subjektů, vývoje tržeb, inkasa vybraných daní a výsledků kontrolní činnosti. V závěru této části jsou analyzovány výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na dopad evidence tržeb u dotčených subjektů.

Po provedeném zhodnocení výsledků analýz vzhledem k vysloveným předpokladům o narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků jsou v závěru diplomové práce navržena možná řešení směřující k efektivnějšímu výběru daní a narovnání podnikatelského prostředí.

Klíčová slova: Elektronická evidence tržeb, tržba, daň, krácení tržeb, daňový únik, podnikatelské prostředí

Electronic records of sales as an instrument for elimination of tax evasion

Abstract

The objective of this thesis is to evaluate the impact of a legal amendment of electronic records of sales in terms of equitability of the business environment and tax evasion elimination, which has been the key goal of its introduction.

The theoretical part of the thesis focuses on a description of the legal amendment of the electronic records of sales and its impact on affected taxpayers. Having defined the basic tax terms, the thesis outlines the rationale behind the launch of the electronic records of sales, presents features and models of records of sales, and describes individual provisions of corresponding laws detailing recording methods and the phased implementation of this practice.

The analytical section of the thesis is concerned with the topic of phased introduction of records of sales and possible options of its management in terms of their impact on the equitability of the business environment. Furthermore the thesis examines the trend in numbers of taxpayers, the development of income and the amount of collected tax income, and regular inspection practices. Lastly, this section analyzes the conducted survey results, with an emphasis on the impact of records of sales on affected subjects.

The final section of the thesis, based on the results of the performed analyses juxtaposed with the initial hypothesis, discusses possible solutions that would contribute to a more effective tax collection and a more equitable business environment.

Keywords: electronic records of sales, sales, tax, sales cuts, tax evasion, business environment

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Vymezení základních pojmů.....	13
3.1.1 Daň.....	13
3.1.2 Daňová soustava a daňový systém.....	15
3.1.3 Daňová správa.....	16
3.1.4 Daň z příjmů	18
3.1.5 Daň z přidané hodnoty	21
3.1.6 Daňová optimalizace a daňový únik	23
3.1.7 Opatření v boji proti daňovým únikům.....	28
3.2 Elektronická evidence tržeb	31
3.2.1 Východiska k zavedení EET	32
3.2.2 Charakteristika EET a modely evidování tržeb	34
3.2.3 Zákon o EET – pojmy a režimy	37
3.2.3.1 Subjekt a předmět evidence tržeb.....	37
3.2.3.2 Režimy evidování tržeb	39
3.2.3.3 Postup před zahájením evidování tržeb v jednotlivých režimech	44
3.2.3.4 Účtenka, informační a evidenční povinnost v jednotlivých režimech.....	44
3.2.3.5 Přestupky a účtenková loterie.....	47
3.2.3.6 Fázování zavádění EET	48
4 Vlastní práce.....	52
4.1 Úvod.....	52
4.2 Narovnání podnikatelského prostředí	52
4.2.1 Fázování zavedení EET	53
4.2.2 Režimy evidence tržeb.....	54
4.3 Eliminace daňových úniků	58
4.3.1 Vývoj počtu evidujících subjektů	59
4.3.2 Vývoj tržeb	61
4.3.2.1 Vývoj čtvrtletních tržeb subjektů 1. fáze EET	64
4.3.2.2 Vývoj čtvrtletních tržeb subjektů 2. fáze EET	65

4.3.3	Vývoj inkasa vybraných daní	67
4.3.3.1	Vývoj inkasa daně z příjmů fyzických osob.....	71
4.3.3.2	Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob a DPH.....	72
4.3.4	Výsledky kontrolní činnosti EET	73
4.4	Dopady na dotčené subjekty	77
4.4.1	Režimy vedení EET	78
4.4.2	Vstupní a průběžné náklady, sleva na EET	78
4.4.3	Informační podpora a technické problémy	79
4.4.4	Místní šetření Finanční a Celní správy	80
4.4.5	Postoj k zavedení EET	81
5	Zhodnocení výsledků a diskuse.....	82
5.1	Vyhodnocení narovnání podnikatelského prostředí.....	82
5.1.1	Vliv fázování zavedení EET	82
5.1.2	Vliv režimů evidence tržeb	83
5.2	Vyhodnocení eliminace daňových úniků	83
5.2.1	Zhodnocení vývoje počtu evidujících subjektů	84
5.2.2	Zhodnocení vývoje tržeb evidujících subjektů	84
5.2.3	Zhodnocení vývoje inkasa vybraných daní	85
5.2.4	Výsledky kontrolní činnosti.....	87
5.3	Dopady na dotčené subjekty	88
5.4	Návrhy řešení	90
6	Závěr.....	93
7	Seznam použitých zdrojů	95
8	Přílohy	99

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Schéma rozpočtového určení daní na rok 2021	15
Obrázek 2:	Daňová soustava v ČR v roce 2021	16
Obrázek 3:	Daňový únik a daňová optimalizace	23
Obrázek 4:	Titulní strana naučné brožurky k důvodům zavedení EET	33
Obrázek 5:	Online model evidence EET	37
Obrázek 6:	Schéma běžného režimu EET	40
Obrázek 7:	Schéma režimu EET při výpadku spojení	41
Obrázek 8:	Schéma zjednodušeného režimu EET	42
Obrázek 9:	Schéma zvláštního režimu EET	43
Obrázek 10:	Vzorová účtenka podle zákona o evidenci tržeb.....	45
Obrázek 11:	Vzor účtenky ve zvláštním režimu EET	46
Obrázek 12:	Vzory informačních oznámení podle režimů evidence tržeb.....	47
Obrázek 13:	Fázování vstupu do elektronické evidence tržeb	49

Obrázek 14: 1. fáze EET - ubytování a stravování	50
Obrázek 15: Zapojení do EET platné od 3. 11. 2020	51

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj objemu daňových nedoplatků v letech 2015 - 2019	27
Tabulka 2: Vývoj daňových nedoplatků na vybraných druzích příjmů 2015 - 2019.	28
Tabulka 3: Předpokládané a skutečné počty subjektů EET	59
Tabulka 4: Tržby v letech 2010 - 2019 v sektorech ubytování, stravování a obchodu	61
Tabulka 5: Vývoj inkasa daní v letech 2009 - 2019	68
Tabulka 6: Kontrolní činnost Finanční a Celní správy ČR v letech 2016 - 2019.....	74

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj tržeb v sektoru ubytování a stravování v letech 2010 - 2019	62
Graf 2: Vývoj tržeb v sektoru obchodu v letech 2010 - 2019.....	62
Graf 3: Vývoj čtvrtletních tržeb v sektorech ubytování a stravování 2014 - 2019.....	63
Graf 4: Vývoj čtvrtletních tržeb v sektoru obchodu 2014 - 2019	63
Graf 5: Vývoj tržeb ve 4. čtvrtletích v sektoru ubytování a stravování 2014 - 2019	64
Graf 6: Vývoj tržeb v 1. čtvrtletích v sektoru ubytování a stravování 2014 - 2019	65
Graf 7: Vývoj tržeb v 1. čtvrtletích v sektoru obchodu v letech 2014 - 2019	66
Graf 8: Vývoj tržeb v 2. čtvrtletích v sektoru obchodu 2014 – 2019	67
Graf 9: Podíl daní na celkovém inkasu v letech 2009 a 2019.....	69
Graf 10: Vývoj inkasa vybraných daní v letech 2009 - 2019	69
Graf 11: Vývoj inkasa DPFO, DPPO a DPH v letech 2009 - 2019.....	70
Graf 12: Vývoj počtu kontrol EET v letech 2017 - 2019	75
Graf 13: Vývoj počtu kontrol EET a pochybení v letech 2017 - 2019	76
Graf 14: Jednorázové a měsíční náklady EET	79
Graf 15: Informační podpora a technické problémy v souvislosti s EET.....	79
Graf 16: Místní šetření a uložené sankce v souvislosti s EET.....	81
Graf 17: Postoj k zavedení EET	81

Seznam použitých zkratk

DIČ – daňové identifikační číslo
DPFO – daň z příjmů fyzických osob
DPH – daň z přidané hodnoty
DPPO – daň z příjmů právnických osob
EET – elektronická evidence tržeb
GFŘ – Generální finanční ředitelství
HDP – hrubý domácí produkt
NACE – klasifikace ekonomických činností
RIA – Hodnocení dopadů regulace

1 Úvod

Narovnání podnikatelského prostředí a eliminace daňových úniků jsou zmiňovány jako primární důvody zavedení systému elektronické evidence tržeb (dále jen „EET“) v České republice, kdy zjednodušeně řečeno, jsou údaje o každé hotovostní transakci daňového subjektu zasílány on-line finanční správě. Důvodová zpráva k návrhu zákona o EET zmiňuje nekontinuitu toku informací potřebných pro správu jednotlivých druhů daní mezi daňovými subjekty a správcem daně, kdy důsledkem tohoto stavu je nedostatečný přehled správce daně o údajích relevantních pro vznik příslušné daňové povinnosti zejména v případě hotovostních transakcí. Nedostatečná kontrolní kapacita správců daně vzhledem k množství podnikatelských subjektů není schopna zabránit vybraným daňovým subjektům jednat v rozporu se zákonem. Tento stav umožňuje zkreslit skutečný obraz o celkové daňové povinnosti daňových subjektů a následně tak ovlivňovat konečnou výši vybraného daňového inkasa zejména u daní z příjmů a daně z přidané hodnoty. Současně byla zmiňována nutnost aktivně zamezit faktickému znevýhodnění daňových subjektů plnících daňové povinnosti v souladu se zákonem.¹

Systém EET začal fungovat v České republice formou postupného náběhu ve 4 fázích od prosince 2016 do června 2018 podle oboru podnikatelské činnosti. Od té doby byl zákon o EET několikrát novelizován, do konce roku 2020 se nepodařilo zavést EET u všech dotčených daňových subjektů, a to těch spadajících do 3. a 4. fáze. Daňové subjekty spadající do 1. a 2. fáze zavedení již tržby elektronicky evidují několik let, zatímco daňové subjekty spadající do 3. a 4. fáze do konce roku 2020 neměly povinnost tržby elektronicky evidovat. Jednou z novel zákona o EET byl také zaveden tzv. zvláštní režim evidence tržeb, který umožňuje daňovým subjektům splňujícím daná kritéria tržby elektronicky vůbec neevidovat. Zároveň byla evidence tržeb do konce roku 2022 zcela přerušena v souvislosti s probíhající pandemií „koronaviru“. Zhodnocení, zda současná podoba zákona o EET ve znění všech novel je schopna zajistit narovnání podnikatelského prostředí a zda je účinným nástrojem v boji proti daňovým únikům, což byly primární důvody jejího zavedení, je hlavním cílem této práce.

---

¹ Generální finanční ředitelství. *Neoficiální verze zákona č.112/2016 Sb., o evidenci tržeb s důvodovou zprávou ve znění ke dni přijetí zákona* [online]. [cit. 2020-08-29]. Dostupná z: <http://www.etrzby.cz/cs/legislativa>

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení, zda současná právní úprava systému elektronické evidence tržeb v České republice je schopna zajistit narovnání podnikatelského prostředí a eliminovat daňové úniky, což byly primární důvody jejího zavedení.

Cílem teoretické části je pak vytvořit ucelený rámec právní úpravy související se zaváděním elektronické evidence tržeb a deskripce povinností vyplývajících z této právní úpravy pro dotčené podnikatelské subjekty.

Poznatky z teoretické části budou využity v analytické části pro zhodnocení skutečných dopadů zavedení elektronické evidence tržeb především na inkaso daně z příjmů fyzických osob, výsledky kontrolní činnosti Finanční správy ČR a u dotčených daňových subjektů především na náklady spojené s jejím zavedením. Analýzou dat a jejich následným vyhodnocením by mělo dojít k potvrzení nebo vyvrácení hypotézy o funkčnosti zavedeného systému elektronické evidence tržeb pro narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků.

Přínosem diplomové práce je pak odhalení případných problematických míst a nedostatků systému elektronické evidence tržeb s návrhy možných řešení pro zvýšení jeho efektivnosti.

2.2 Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě kompilace poznatků získaných studiem zdrojů týkajících se elektronické evidence tržeb, a to právních předpisů včetně Metodiky Generálního finančního ředitelství, relevantních elektronických zdrojů a odborné literatury. Po provedené deskripci a analýze budou teoretické poznatky využity pro aplikaci praktické části práce při využití metody sekundárního sběru dat a metody kvantitativního výzkumu technikou standardizovaného dotazníku včetně zahrnutí vlastních poznatků autorky práce získaných při správě daní. Diplomová práce vychází z právního stavu k 1. 1. 2021.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení základních pojmů

Pro lepší pochopení problematiky elektronické evidence tržeb je třeba nejprve definovat a přiblížit základní pojmy týkající se daného tématu. Zejména se jedná o termíny daň včetně daňového systému a daňové soustavy se zaměřením na daň z příjmů a daň z přidané hodnoty, dále daňovou optimalizaci a daňové úniky a následně existující opatření v boji proti daňovým únikům včetně EET.

3.1.1 Daň

Základním pojmem je „daň“, ve společnosti běžně užívaný termín, jehož obecný význam je jasný, ale jeho teoretická definice je obtížná. V právní teorii bývají daně zpravidla vymežovány jako “povinné, nenávratné a neúčelové platby, které stát stanoví zákonem pro získávání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. pro veřejný rozpočet, aniž by přitom poskytoval nějaké ekvivalentní protiplnění”.²

Daně jsou pak charakterizovány znaky obligatorními, tj. vyskytujícími se u všech daní a znaky fakultativními, které se vyskytují obvykle, ale ne vždy. Mezi obligatorní znaky se řadí peněžité charakter plnění, zákonnost, nenávratnost, nedobrovolnost, neekvivalentnost, nesankčnost, a to, že se jedná o veřejný příjem veřejných rozpočtů. Fakultativními znaky daní jsou pak neúčelovost, řádnost, pravidelnost a plánovanost. Na základě těchto znaků lze pak daň obecně definovat jako „nedobrovolné, nesankční, nenávratné, neekvivalentní peněžité plnění ukládané na základě zákona, spravované státem nebo jinými osobami vykonávajícími veřejnou správu, které je veřejným příjmem veřejných rozpočtů, a to příjmem zpravidla neúčelovým, řádným, pravidelným a plánovaným“.³

Daně mají celou řadu funkcí, tou nejdůležitější je fiskální, která znamená naplňování veřejných rozpočtů pro krytí výdajů z těchto rozpočtů, další funkcí je alokační neboli

---

² Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

³ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

rozdělovací sloužící pro přerozdělování prostředků při selhávání tržních mechanismů v alokaci zdrojů, redistribuční pro zmírnění rozdílů v důchodech jednotlivých subjektů, stabilizační pro snižování vlivu cyklických změn v ekonomice a stimulační pro stimulaci subjektů k určitému chování nebo odrazování od určitého chování. Pojem daň lze vnímat i v širším slova smyslu, jako jakýkoliv daňový příjem veřejných rozpočtů, tedy nejen daň specifikovaná v předchozím textu, ale navíc také poplatky a rovněž clo, veřejná pojistná nebo další jiná obdobná peněžitá plnění.⁴

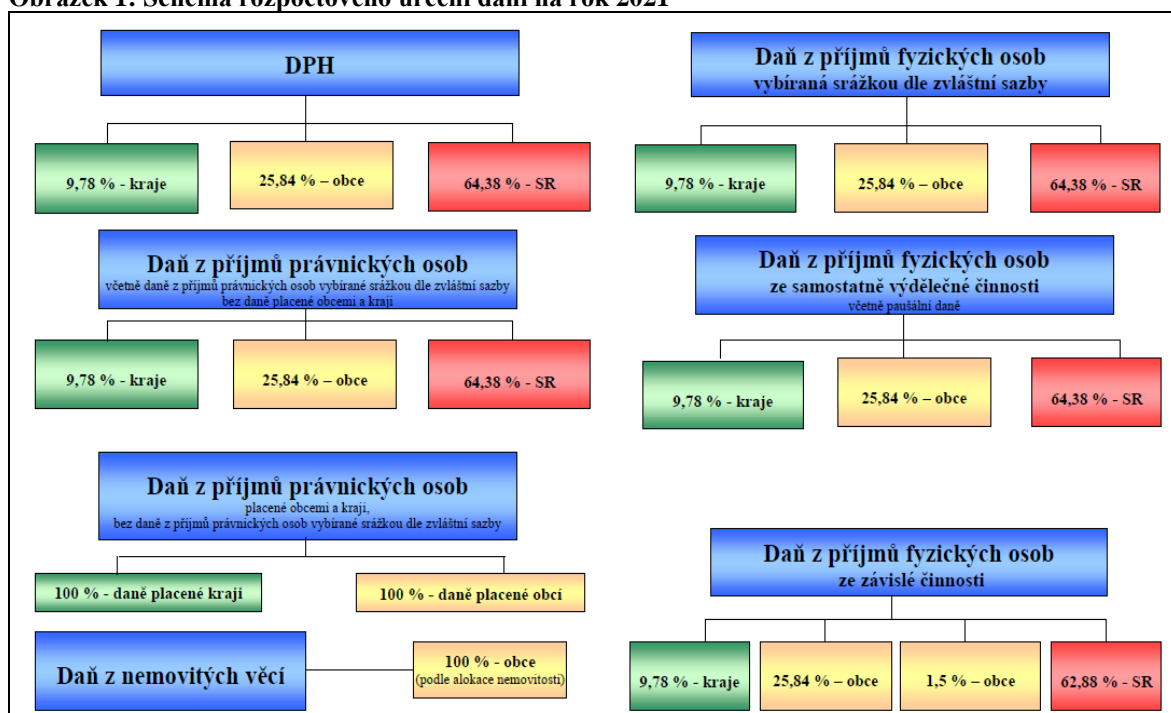
Níže je schéma tzv. rozpočtového určení daní, tedy toho, jak jsou prostředky vybrané na daních přerozdělovány mezi státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí pro krytí výdajů těchto rozpočtů, platné pro rok 2021. Rozpočtové určení daní je upraveno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtovém určení daní“) a na jeho základě vydávanými vyhláškami o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (pro rok 2021 je platná vyhláška č. 358/2020 Sb.). V příloze této vyhlášky jsou každoročně určeny konkrétní procentní podíly na celostátním hrubém výnosu DPH a daních z příjmů všech obcí v České republice. Novelou zákona o rozpočtovém určení daní došlo v roce 2021 oproti roku 2020 ke zvýšení procentního podílu z výnosu DPH, daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob do krajů z 8,92 % na 9,78 %, do obcí z 23,58 % na 25,84 % a směrem do státního rozpočtu došlo ke snížení z 67,5 % na 64,38 %. Podstatnou změnou pak je, že v roce 2021 mají obce a kraje nárok na příslušný podíl z celého celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, nikoli jen z 60 %, jak tomu bylo v předchozích letech, kdy 40 % celkových výnosů daně z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti směřovalo přímo do státního rozpočtu. V roce 2021 se výnos této daně rozděluje přímo mezi kraje, obce a státní rozpočet v poměru 9,78 % do krajů, 25,84 % do obcí a 64,38 % do státního rozpočtu, tedy stejně jako tomu je u DPH, daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou.⁵

---

⁴ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

⁵ Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. *Státní rozpočet bude hlavním bodem 72. schůze Sněmovny*. [online]. [2020-12-10]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=14392>

Obrázek 1: Schéma rozpočtového určení daní na rok 2021

Zdroj: Finanční správa ČR. *Schéma rozpočtového určení daní na rok 2021*. [online]. [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.financisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

3.1.2 Daňová soustava a daňový systém

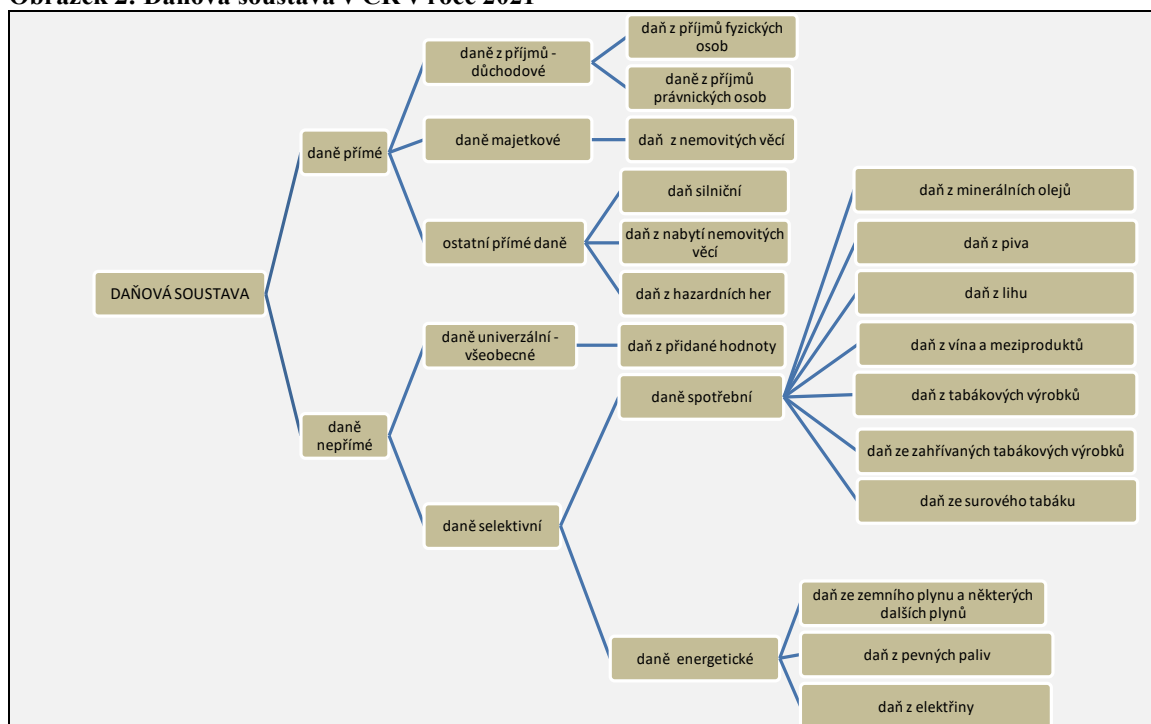
S pojmem daň pak souvisí pojem daňový systém a daňová soustava, které se často zaměňují. Daňová soustava představuje souhrn daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění (dále jen „daně“) vybíraných v určitém státě v určitém čase. Daňový systém zahrnuje navíc i systém institucí zabezpečujících správu daňové soustavy, včetně stanovení a placení jednotlivých prvků daňové soustavy se systémem nástrojů, metod a pracovních postupů vůči daňovým subjektům.⁶

Základní pravidla upravující správu daní jsou obsažena v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Specifická pravidla pro správu jednotlivých daní jsou obsažena v zákonech upravujících konkrétní daně, čímž je dodržen požadavek čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, podle kterého lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona.

⁶ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Nynější podoba daňové soustavy v České republice je ukotvena v zákoně č. 212/1992 Sb., o soustavě daní s účinností od 1. 1. 1993. Na základě tohoto zákona byly přijaty zákony upravující jednotlivé daně. Daně lze dělit podle různých metod a kritérií, nejčastěji se používá dělení na daně přímé a nepřímé a podle předmětu daně. Daně přímé daní příjem při jeho vzniku a neexistuje u nich žádná možnost přenesení daňové povinnosti na někoho jiného, daně nepřímé se spojují s příjmem při jeho upotřebení, jsou uvalovány na spotřebu a prostřednictvím ceny jsou přenášeny na jiný subjekt, a to hlavně spotřebitele. Přímé daně se dle jejich předmětu dále dělí na daně důchodové, majetkové a ostatní, nepřímé daně lze pak dále dělit na všeobecné a selektivní.⁷ Pro získání uceleného přehledu je dále vyobrazeno schéma daňové soustavy České republiky platné v roce 2021.

Obrázek 2: Daňová soustava v ČR v roce 2021

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů získaných ze Studijního textu ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry

3.1.3 Daňová správa

Jak bylo uvedeno v podkapitole 3.1.2, součástí daňového systému je oproti daňové soustavě i soustava institucí zajišťujících správu daní včetně systému nástrojů, metod

⁷ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

a pracovních postupů, jejichž hlavním cílem je pak správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady, a to v souladu s daňovým řádem, určujícím základní pravidla správy daní. Tento zákon nahradil s účinností od 1. 1. 2011 dosavadní Zákon o správě daní a poplatků. V daňovém řádu je mimo předmětu dále určeno, kdo, kde a kdy se má jeho ustanoveními řídit, jde tedy o věcnou, osobní, místní a časovou působnost.

V daňovém řádu jsou dále specifikovány další často používané pojmy, a to správce daně a daňový subjekt. Správce daně je v § 10 až 13 daňového řádu specifikován jako orgán veřejné moci s následujícími pravomocemi, které vykonává prostřednictvím úředních osob: vedení daňového řízení a jiných řízení podle daňového zákona, provádění vyhledávací činnosti, kontrola plnění povinností osob zúčastněných na správě daní, vyzývání ke splnění povinností a zabezpečení placení daní, a to podle místní příslušnosti, kterou je u většiny fyzických osob místo trvalého pobytu a u právnických osob její sídlo. Co se týče organizace správy daní, pak ústředním správním orgánem v oblasti daní, poplatků a cel je Ministerstvo financí, kterému je podřízena Finanční správa České republiky a Celní správa České republiky. V souladu se zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, účinném od 1. 1. 2013 je Finanční správa České republiky tvořena Generálním finančním ředitelstvím (dále jen „GFŘ“), Odvolacím finančním ředitelstvím a 14 finančními úřady s působností na území krajů. Finanční úřady disponují vnitřními organizačními jednotkami, a to územními pracovišti, která vykonávají část věcné působnosti finančního úřadu na určeném území. Finanční správa České republiky spravuje daně z příjmů, daň silniční, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, daně z hazardních her a daň z přidané hodnoty. Správa spotřebních daní přešla od 1. 1. 2004 na Celní správu České republiky.

Řada lidí zaměňuje pojmy subjekt daně, daňový subjekt, poplatník a plátce daně. Subjekt daně je primárním nositelem daňové povinnosti, ten který podává daňové přiznání a hradí daň správci daně. U přímých daní se nazývá poplatník, jde tedy o osobu, jejíž příjmy nebo majetek je podroben dani, u nepřímých daní se pak označuje jako plátce, jde tedy o osobu, jejíž plnění jsou podrobena dani. Daňový subjekt je pojem správy daní používaný v daňovém řádu, který je specifikován v § 20 jako osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně. Pojem daňový subjekt používaný v daňovém řádu zahrnuje jak primárního nositele daňové povinnosti, tedy poplatníka nebo plátce, tak sekundárního nositele daňové

povinnosti, kterým je plátce daně ve smyslu daňového řádu. Plátce daně ve smyslu daňového řádu je osoba, která daň vybírá nebo sráží primárnímu nositeli daňové povinnosti, nejčastěji poplatníkovi a odvádí ji správci daně, typicky jde o případy, kdy zaměstnavatel sráží zálohy na daň z příjmů fyzických osob zaměstnanci a odvádí je na účet správce daně.⁸

3.1.4 Daň z příjmů

V souvislosti se zavedením EET jde hlavně o daně z příjmů, a to zejména daň z příjmů fyzických osob, pomineme-li daň z přidané hodnoty, jejímuž plátcovství se řada podnikatelů „vyhýbá krácením výše skutečných příjmů“, kdy zákonný obrat (u subjektů vedoucích daňovou evidenci příjem z podnikání) pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty po nejdéle po sobě navazujících 12 měsících je 1 milion korun.

Daň z příjmů fyzických osob a právnických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění (dále jen „zákon o daních z příjmů“). Patří mezi daně přímé důchodové, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.1.2.

V roce 2019 bylo ekonomicky aktivních daňových subjektů daně z příjmů fyzických osob s příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů (tj. příjmy ze samostatné činnosti, tzv. „podnikatelé“) skoro 980000, daně z příjmů právnických osob pak skoro 660000, plátců daně z přidané hodnoty jako fyzických osob téměř 280000, plátců daně z přidané hodnoty jako právnických osob 260000. Po dani z nemovitých věcí, kde bylo aktivních skoro 4 miliony subjektů, je tak daň z příjmů druhá nejrozšířenější co se týče počtu aktivních subjektů, které spravuje Finanční správa České republiky.⁹

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, předmětem pak příjmy ze závislé činnosti specifikované v § 6 zákona o daních z příjmů, příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů, příjmy z kapitálového majetku dle § 8 zákona o daních z příjmů, příjmy z nájmu dle § 9 zákona o daních z příjmů a ostatní příjmy dle § 10 zákona o daních z příjmů. Vzhledem k tomu, že subjektem evidence tržeb je dle § 3 odst. 1 zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění

---

⁸ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

⁹ Finanční správa ČR. *Údaje z registru daňových subjektů*. [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu>

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o EET“) poplatník daně z příjmů fyzických osob a daně z právnických osob, který má tzv. rozhodný příjem, kterým je u fyzických osob příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním a u právnických osob příjem z činnosti, která je podnikáním, budou dále popsány pouze příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů.

Jak je specifikováno v § 7 zákona o daních z příjmů, mezi příjmy ze samostatné činnosti patří příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, živnostenského podnikání nebo jiného podnikání vyžadujícího podnikatelské oprávnění a dále podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku, dále pak příjem za poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv, příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku a příjem z výkonu nezávislého podnikání, pokud nejde o příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona o daních z příjmů.

Základem daně u těchto příjmů je pak částka, o kterou příjmy v daném zdaňovacím období (tímto obdobím je kalendářní rok) přesahují výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Tyto výdaje lze uplatnit buď v prokázané výši nebo procentem z příjmů podle druhu samostatné činnosti mezi 40 až 80 %, vždy do určeného limitu, jak uvádí § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Pokud výdaje přesáhnou příjmy ze samostatné činnosti, je rozdíl daňovou ztrátou, kterou je možno uplatnit jako odčitatelnou položku v následujících 5 zdaňovacích obdobích od základu daně.

Takto vypočtený základ daně lze upravit o tzv. nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky od základu daně. Mezi nezdanitelné části základu daně vyjmenované v § 15 zákona o daních z příjmů patří zejména poskytnutá bezúplatná plnění, úroky z úvěrů na bytové potřeby, částky zaplacené na penzijní připojištění a penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a životní pojištění s limitem, členské příspěvky zaplacené odborové organizaci a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Mezi odčitatelné položky specifikované v § 34 až § 34h zákona o daních z příjmů pak patří daňová ztráta z předchozích období, odpočet na podporu výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělávání.

Sazba daně z příjmů je ve výši 15 % ze základu daně zaokrouhleného na 100 Kč dolů, a to po úpravách uvedených v předchozím odstavci. V případě, že součet základu daně podle § 7 zákona o daních z příjmů a příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona

o daních z příjmů překročí ročně 48násobek průměrné mzdy, zdaní se částka překračující tento limit navíc tzv. solidárním zvýšením daně ve výši 7 %, jak je uvedeno v § 16a zákona o daních z příjmů.

Takto vypočtená daň se dále upravuje o případné slevy na dani z titulu zaměstnávání zdravotně postižených osob a investičních pobídek. Každého poplatníka se pak týká základní sleva ve výši 24840 Kč ročně. Poplatníci splňující kritéria daná v § 35 až 35bc zákona o daních z příjmů mohou dále uplatnit další slevy na poplatníka případně na další osoby s vazbou na poplatníka, kterými jsou sleva na manžela při nepřekročení jeho ročního příjmu 68000 Kč, dále slevy na invaliditu, slevy na držitele průkazu ZTP/P, slevu na studenta, slevu za umístění dítěte v předškolních zařízeních a slevu na evidenci tržeb ve výši 5000 Kč (tuto slevu mohou využít poplatníci s povinností elektronické evidence tržeb, a to pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poprvé zaevidovali tržbu a zároveň měli povinnost ji v tomto období poprvé zaevidovat, a to v max. výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka nejvýše do výše 5000 Kč, jak je uvedeno v § 35bc zákona o daních z příjmů po novele zákonem č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb). Pokud částka daně vypočtená podle předchozího odstavce je nižší než suma slev využitých poplatníkem v tomto odstavci, je vypočtená daň z příjmů 0 Kč (nemůže být nikdy záporná).

Pokud však poplatník vyživuje ve společné domácnosti děti, může využít tzv. daňového zvýhodnění na vyživované dítě podle § 35c zákona o daních z příjmů, jehož roční výše je odstupňovaná podle počtu dětí, v roce 2021 následovně: na 1. dítě 15204 Kč, na druhé dítě 19404 Kč a na třetí a každé další dítě 24204 Kč. Toto zvýhodnění snižuje částku daně vypočtenou dle předchozího odstavce, je to konečná daň k placení, která se ještě upraví o případné zálohy zaplacené v průběhu daného zdaňovacího období. Případně je rozdíl mezi daní vypočtenou dle předchozího odstavce a daňovým zvýhodněním záporný, pak se nazývá daňovým bonusem. Pokud nemá poplatník dluhy na dani z příjmů nebo na jiných daních, vzniká mu tak vratitelný přeplatek, o jehož vrácení si může požádat, v tomto případě tedy neplatí žádnou daň z příjmů, naopak mu je daň vrácena prostřednictvím tzv. daňového bonusu.

Příjmy a výdaje z činností dle § 6 až § 10 zákona o daních z příjmů včetně výpočtu daně z příjmů se uvádějí do daňového přiznání, které se podává správci daně nejpozději

do 3 měsíců (nebo do 6 měsíců v případě zpracování daňovým poradcem nebo povinnosti mít účetní uzávěrku ověřenou auditorem) po skončení zdaňovacího období.

3.1.5 Daň z přidané hodnoty

Od výše příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti specifikované v předchozí podkapitole 3.1.4 se odvíjí povinná registrace k dani z přidané hodnoty, jak bylo v této podkapitole uvedeno. Proto bude dále krátce popsán princip zdanění touto daní. Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“). V podkapitole 3.1.2 bylo popsáno, že daň z přidané hodnoty patří mezi daně nepřímé všeobecné. Jak sám její název napovídá, jde o zdanění přidané hodnoty, kterou plátce nově přidává k hodnotě výrobku nebo služby. Toho je dosaženo tak, že plátce DPH si odečte DPH ze vstupů, zjednodušeně nákupů od dodavatelů, kteří jsou také plátcí DPH a naopak odvede DPH z výstupů, tedy prodejů všem odběratelům, jak plátcům DPH, tak konečným spotřebitelům. DPH na konci tohoto zpracovatelsko-obchodního řetězce z celé hodnoty výrobku nebo služby zaplatí konečný spotřebitel.

V současné době se uplatňují 4 sazby DPH, jedna základní ve výši 21 % a tři snížené sazby ve výši 15, 10 a 5 % na vybrané zboží a služby uvedené v přílohách zákona o dani z přidané hodnoty.

Důležitým pojmem v zákoně o dani z přidané hodnoty je osoba povinná k dani a plátce. Osobou povinnou k dani je podle § 5 zákona o dani z přidané hodnoty každá fyzická nebo právnická osoba uskutečňující samostatně ekonomické činnosti. Plátcem je pak osoba povinná k dani splňující zákonem stanovené podmínky registrace, přičemž nejtypičtější podmínkou je překročení obratu 1 mil. Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích měsíců. Plátcem daně z přidané hodnoty se osoba povinná k dani může stát také bez splnění zákonných podmínek, a to dobrovolně. Základním zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, při splnění podmínky obratu do 10 mil. Kč může plátce po oznámení správci daně změnit zdaňovací období na kalendářní čtvrtletí, a to nejdříve od druhého roku následujícího po registraci plátce. Daňové přiznání pak plátce podává do 25. dne měsíce následujícího po skončení příslušného zdaňovacího období, v tomto termínu je daň také splatná. Pokud daň z přijatých zdanitelných plnění převyší daň z uskutečněných zdanitelných plnění, jde o tzv.

nadměrný odpočet, který správce daně při neexistenci nedoplatku na jiných daních vrátí plátcí bez žádosti do 30 od jeho vyměření, kdy zpravidla dnem vyměření je poslední den lhůty pro podání přiznání.

Jako opatření v boji s daňovými úniky na dani z přidané hodnoty byl zaveden tzv. reverse charge, tj. režim přenesení daňové povinnosti, princip ručení, povinnost podávat souhrnné hlášení a nověji i povinnost podávat tzv. kontrolní hlášení. Režim přenesení daňové povinnosti se použije u zboží a služeb uvedených v příloze č. 6 zákona o dani z přidané hodnoty a má zabránit tomu, aby plátce jako odběratel plnění nárokoval odpočet na vstupu z přijatého plnění, zatímco dodavatel z tohoto jím uskutečněného plnění daň neodvedl. Povinnost přiznat a zaplatit daň z tohoto plnění je přenesena na odběratele vyjma případů, kdy odběratel není plátce daně z přidané hodnoty.

Institut ručení příjemce zdanitelného plnění za nezaplacenou daň z daného plnění je podmíněn tzv. vědomostním testem u příjemce, kdy se zkoumá, zda mohl nebo měl vědět o krácení daně dodavatelem nebo jiných skutečnostech vyjmenovaných v § 109 zákona o dani z přidané hodnoty.

Povinnost podávat souhrnné hlášení plátcem daně z přidané hodnoty je v případech uskutečnění zdanitelných plnění subjektům z jiných států Evropské unie, a to vždy do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce u poskytnutí zboží, u služeb do 25 dnů po skončení příslušného zdaňovacího období k dani z přidané hodnoty. Správce daně tak má informace o těchto plněních, neboť plnění uskutečněné tuzemským plátcem plátcí ze zemí Evropské unie je osvobozeno od daně z přidané hodnoty podle § 63 zákona o dani z přidané hodnoty

Povinnost podávat kontrolní hlášení byla zavedena od 1. 1. 2016 novelou zákona o dani z přidané hodnoty jako prostředek k odhalení daňových úniků a podvodů. V kontrolním hlášení, které podávají právnické osoby měsíčně a fyzické osoby podle typu zdaňovacího období u daně z přidané hodnoty vždy do 25. po skončení tohoto období, uvádějí plátcí údaje z jednotlivých daňových dokladů, u běžných daňových dokladů se povinnost uvedení údajů z dokladu týká jen těch s celkovou hodnotou včetně daně z přidané hodnoty 10000 Kč a výše, doklady s nižší hodnotou se sečtou a uvedou pouze celkovou částkou. Údaje z těchto kontrolních hlášení se po jejich podání v rámci celé

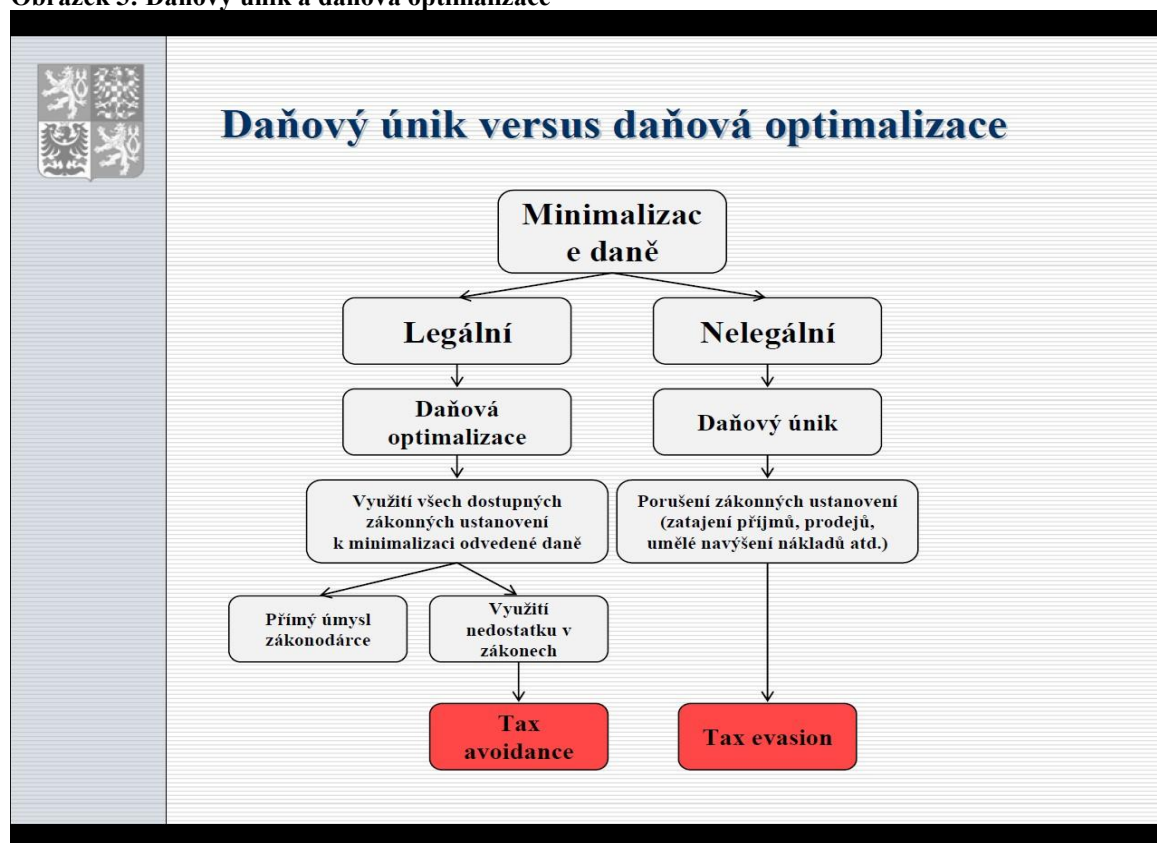
České republiky tzv. „sehrají“ a následně se analyzují a vyhodnocují pro odhalení tzv. řetězců a karuselů odčerpávajících neoprávněně prostředky z veřejných rozpočtů.¹⁰

Daňové priznání k dani z přidané hodnoty, souhrnné i kontrolní hlášení včetně příloh se podávají pouze elektronicky, a to vzhledem k jejich následnému „sehrání“, analýze a vyhodnocení pro následnou kontrolní činnost ze strany správce daně pro odhalení daňových úniků na dani z přidané hodnoty.

3.1.6 Daňová optimalizace a daňový únik

V této podkapitole jsou vysvětleny rozdíly mezi daňovou optimalizací a daňovým únikem, schematické znázornění je na obrázku č. 3.

Obrázek 3: Daňový únik a daňová optimalizace

Zdroj: Ministerstvo financí ČR. *Daňové nedoplatky a daňové úniky*. [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/konference-a-seminare/2013/rok-2013-podzimni-seminar-aktualni-ekono-15118>

¹⁰ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Mezi základní znaky daní patří peněžitý charakter plnění, zákonnost, nenávratnost, nedobrovolnost, neekvivalentnost, nesankčnost, a to že se jedná o veřejný příjem veřejných rozpočtů, spravovaný státem nebo jinými osobami vykonávajícími veřejnou správu.¹¹ Zejména to, že daň je nedobrovolná, tj. že povinnost k placení daně je uložena zákonem, nenávratná, to znamená, že neexistuje povinnost státu jednou zaplacenou daň vrátet a neekvivalentní, to znamená, že neexistuje jakékoliv bezprostřední protiplnění ze strany veřejné moci, předurčuje daň k její nepopulárnosti mezi občany. Pokud to je u daně daně možné, snaží se daňoví poplatníci svoji daňovou povinnost minimalizovat pro maximalizaci svého příjmu.

U minimalizace daňové povinnosti je nutné rozlišovat mezi legálními a nelegálními metodami, legální minimalizace daňové povinnosti představuje daňovou optimalizaci a nelegální daňový únik.

Daňová optimalizace je tedy legální a představuje využití všech dostupných zákonných ustanovení k minimalizaci odvedené daně, zatímco daňový únik je nelegální. Jak bylo uvedeno v podkapitole 3.1.4, zavedení EET souvisí s daní z příjmů a daní z přidané hodnoty, níže tedy bude pojednáno o nejčastějších způsobech daňové optimalizace a daňových úniků u těchto daní.

Jak znázorňuje shora uvedený obrázek č. 3, daňová optimalizace znamená využití všech dostupných zákonných ustanovení k minimalizaci odvedené daně, a to jak těch, které jsou přímým úmyslem zákonodárce, tak těch, které využívají nedostatků v zákonech, ty se pak řadí pod pojem tax avoidance.

Mezi nejznámější způsoby daňové optimalizace daně z příjmů fyzických osob, které jsou přímým úmyslem zákonodárce, lze zařadit mimo jiné použití výdajů procentem z příjmů pokud je pro poplatníka výhodnější než použití skutečných výdajů (§ 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů), využití dalších částek považovaných za výdaje dle § 24 zákona o daních z příjmů, a to zejména odpisů hmotného majetku a tzv. paušálního výdaje na dopravu, využití možnosti odečtu ztráty za předcházející zdaňovací období dle § 34 zákona o daních z příjmů, možnost využití nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položek dle § 15 a 34 zákona o daních z příjmů (mimo jiné bezúplatná

---

¹¹ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry.* [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

plnění, odečet úroků z úvěrů na bydlení, částky zaplacené na soukromé životní pojištění, penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření, odborové příspěvky), využití slev za zaměstnance se zdravotním postižením dle § 35 zákona o daních z příjmů, slevy poplatníkům s poskytnutým příslibem investiční pobídky dle § 35a a 35b zákona o daních z příjmů. Dále jsou to veškeré slevy uvedené v § 35ba zákona o daních z příjmů (základní sleva na každého poplatníka a slevy na manželku, invaliditu, studenta, za umístění dítěte do předškolního zařízení a slevu na evidenci tržeb, a to vždy za splnění zákonných podmínek). Zvláštní formou daňové optimalizace je pak možnost uplatnění daňového zvýhodnění dle § 35c zákona o daních z příjmů, které při určité výši daně a částce daňového zvýhodnění umožňuje daň vůbec neplatit, ale naopak ji čerpat prostřednictvím tzv. daňového bonusu, jak bylo popsáno v podkapitole 3.1.4. Novou možností daňové optimalizace je počínaje zdaňovacím obdobím roku 2021 využití režimu tzv. paušální daně dle § 7a zákona o daních z příjmů, kterou mohou využít daňové subjekty splňující podmínky uvedené v § 2a zákona o daních z příjmů (novela zákona o daních z příjmů č. 540/2020 Sb.).

Ty formy daňové optimalizace, které využívají nedostatků v zákonech, tzv. tax avoidance, stojí za novelami daňových zákonů, které se snaží nedostatky a „mezery“ v zákonech odstranit.

Daňový únik, jinak také tax evasion jako nelegální forma daňové optimalizace znamená porušení zákonných ustanovení, jak je znázorněno na obrázku č. 3. Podle počtu zapojených osob se daňové úniky dělí na individuální, se dvěma zapojenými osobami a s více zapojenými osobami, tzv. řetězové obchody. Individuální daňové úniky se nejčastěji vyskytují u osob samostatně výdělečně činných nebo právnických osob s nižším obratem a jsou typické nadhodnocením výdajů (nákladů) a zatajováním příjmů (výnosů). Daňové úniky se dvěma zapojenými osobami se nejčastěji vyskytují u právnických osob s omezeným nebo žádným ručením a nejčastěji využívají nadhodnocení výdajů (nákladů). U daňových úniků s více zapojenými osobami se jedná například o neodvedení DPH v řetězci plátců, vývozy do třetích zemí, případně podvody s DPH v rámci EU, tzv. karuselové podvody nebo krácení výnosů odvodem zisku do zahraničí, tzv. transferové ceny. Tyto daňové úniky jsou charakteristické pro právnické osoby s omezeným nebo žádným ručením a jsou charakteristické nadhodnocením ceny zboží v řetězci plátců. Od výše zmíněných daňových úniků, které lze označit jako úmyslné,

je nutno odlišit daňový únik neúmyslný, kdy k nelegálnímu úniku nedojde záměrně, ale např. nedopatřením chybou v počítání nebo chybným výkladem ustanovení zákona. V souvislosti s daňovými úniky je třeba zmínit termín daňový nedoplatek, za který je v souladu s § 153 daňového řádu považována neuhrazená částka daně a neuhrazené příslušenství daně, u kterých již uplynul den splatnosti. Tyto nedoplatky jsou pak předmětem vymáhání ze strany správce daně formou daňové exekuce, vymáháním prostřednictvím soudu nebo soudního exekutora, případně uplatněním v insolvenčním řízení nebo přihlášením do veřejné dražby. Vývoj výše daňových nedoplatků je pak ovlivněn prováděním tzv. odpisů daňových nedoplatků pro nedobytnost dle § 158 daňového řádu v návaznosti na § 153 odst. 4 daňového řádu, kdy nedoplatek po marném uplynutí lhůty pro placení daně zaniká. Daňový nedoplatek má shodný vliv na veřejné rozpočty jako daňový únik, kdy snižuje hodnotu příjmů. Na rozdíl od daňového úniku, kdy daň není vůbec přiznána, u nedoplatku je daň vyměřena, tj. přiznána daňovým subjektem případně vyměřena nebo doměřena ze strany Finanční správy ČR, následně pak není odvedena¹².

Důsledek daňového úniku a daňového nedoplatku je tedy stejný, nižší objem prostředků na straně příjmů veřejných rozpočtů. Na výši daňových nedoplatků má značný vliv institut odpisu daňového nedoplatku pro nedobytnost a prekluze daňových nedoplatků, kdy např. v roce 2019 došlo k odpisu nedobytných nedoplatků v celkové hodnotě 118,6 mld. Kč, což je meziročně o 15,7 mld. Kč více a v roce 2019 nedoplatky ve výši 39,2 mld. prekludovaly.¹³ Daňový nedoplatek odepíše správce daně pro nedobytnost v souladu s § 158 daňového řádu v případech, kdy je nedobytný, tj. byl bezvysledně vymáhán a vymáhání by nevedlo k výsledku nebo by náklady přesáhly jeho výtěžek. Nedoplatek odepsaný pro nedobytnost ale trvá dále, jak je uvedeno v § 158 odst. 3 daňového řádu, následně dle § 160 daňového řádu nastupuje tzv. prekluze daňového nedoplatku, kdy nedoplatek nelze vybrat a vymáhat po uplynutí lhůty pro placení daně, která činí 6 let, tuto lhůtu lze přerušit úkony uvedenými v § 160 odst. 3 daňového řádu, lhůta pro placení daně ale končí nejpozději uplynutím 20 let od jejího počátku, kterým je ve většině případů den

---

¹² Ministerstvo financí ČR. *Daňové nedoplatky a daňové úniky*. [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/konference-a-seminare/2013/rok-2013-podzimni-seminar-aktualni-ekono-15118>

¹³ Ministerstvo financí ČR. *Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupná z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2019>

splatnosti. Pro ilustraci je níže uvedena tabulka č. 1 s údaji o vývoji objemu daňových nedoplatků v letech 2015 až 2019.

Tabulka 1: Vývoj objemu daňových nedoplatků v letech 2015 - 2019

v mld. Kč					
Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku	Vymáháno (%)	Úspěšnost (%)
2015	107,9	91,4	11,9	84,7	13,0
2016	55,9	44,1	13,3	78,9	30,2
2017	50,3	37,3	13,6	74,1	36,4
2018	41,6	30,9	12,9	74,3	41,7
2019	35,4	25,8	14,2	72,8	55,2

Zdroj: Finanční správa ČR. *Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2019.pdf

Vývoj objemu daňových nedoplatků na vybraných druzích daňových příjmů v letech 2015 – 2019 je pak uveden v následující tabulce č. 2. Z obou tabulek je zřejmý trend postupného snižování daňových nedoplatků ve sledovaných letech za jednotlivé daně, výjimkou je pouze daň z hazardních her, kde počínaje rokem 2017 došlo k výraznému nárůstu daňových nedoplatků. Co se týče hodnoty, nejvýznamnějšími nedoplatky jsou nedoplatky na dani z přidané hodnoty, které představují 62,4 % z celkového objemu nedoplatků, dále pak nedoplatky na dani z příjmů právnických osob s podílem 17,7 % a na třetím místě nedoplatky na dani z příjmů fyzických osob představující 8,2 %, tj. téměř 3 000 mil. Kč. Je nutné připomenout, že hodnoty údajů v tabulkách č. 1 a č. 2 jsou ovlivněny shora zmiňovanými částkami odpisů a prekluzemi daňových nedoplatků, které hodnoty uvedené v tabulkách významně ovlivňují¹⁴.

¹⁴ Finanční správa ČR. *Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2019.pdf

Tabulka 2: Vývoj daňových nedoplatků na vybraných druzích příjmů 2015 - 2019.

k 31. 12. v letech 2015–2019 v mil. Kč

Druh příjmu	2015	2016	2017	2018	2019
DPH celkem	75 566	37 318	33 202	27 499	22 094
Spotřební daně	468	19	11	4	4
Daň z příjmů právnických osob	13 344	7 759	8 127	6 186	6 263
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	8 234	4 548	3 506	3 111	2 898
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé	2 429	1 312	1 026	896	820
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	319	192	272	337	167
Daň z nemovitých věcí	857	616	510	448	414
Daň z nabytí nemovitých věcí	253	310	386	409	372
Daň dědická	8	6	5	5	5
Daň darovací	60	34	22	12	10
Daň z převodu nemovitostí	1 818	1 101	722	526	402
Daň silniční	1 324	739	530	431	379
Odvod z elektriny ze slunečního záření					
Odvod z loterií §41b odst. 1	26	32	3	2	2
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	93	93	19	0	
Daň z hazardu celkem			1	21	139
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	3 058	1 780	1 981	1 731	1 432
CELKEM	107 858	55 860	50 323	41 620	35 400

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Zdroj: Finanční správa ČR. *Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2019.pdf

3.1.7 Opatření v boji proti daňovým únikům

„Samozřejmě je nesmírně těžké určit nějaké přesné číslo daňových úniků, ale zcela jistě jsou to miliardy a to číslo je dvouciferné, to sečteme-li úniky všech daní, a to je prostě naše povinnost s tím bojovat, stanovit to jako zásadní prioritu“, uvedl 11. 8. 2010 v debatě na ČT 24 tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek.¹⁵

GFŘ v roce 2013 uvedlo v tiskové zprávě: „Jedním z primárních cílů finanční správy je snížení objemu celkových daňových úniků. Vzhledem k rozsahu daňových úniků v České republice je nutná vysoká intenzita práce pracovníků finanční správy. K tomu je třeba aktivní spolupráce s celní správou, orgány činnými v trestním řízení, Finančně analytickým útvarem Ministerstva financí“.¹⁶

¹⁵ Ministerstvo financí ČR. *Rozpočet na rok 2011, boj s daňovými úniky*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2010/2010-08-11-vmediich-4629-4629>

¹⁶ Finanční správa ČR. *Mezinárodní spolupráce na odhalování daňových úniků vyústila dražbou téměř 160 tisíc litrů pohonných látek*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/2013/mezinarodni-spoluprace-na-odhalovani-danovych-uniku-vyustila-drazbou-4374>

„V boji proti daňovým únikům neustoupíme, naše opatření budeme důsledně prosazovat v ČR i v EU“, tak znělo hlavní poselství Andreje Babiše zástupcům Americké obchodní komory v roce 2016 spolu se zdůrazněním, že alfou a omegou politiky vlády v oblasti financí je a bude boj s daňovými úniky. Podtrhl, že cestou za účelem narovnání podnikatelského prostředí a zvýšení příjmů do státního rozpočtu bude zajištění řádného výběru daní od těch, kteří se jim vyhýbají a nikoliv jejich neúčelné zvyšování těm, kteří je již dnes standardně platí.¹⁷

„Řádný výběr daní je jedním z hlavních úkolů každého státu a zároveň nejdůležitějším úkolem Finanční správy. Proto jsme se od roku 2014 zaměřovali primárně na boj s daňovými úniky a podvody. Díky přelomovým opatřením, jako je elektronická evidence tržeb, kontrolní hlášení, rozšíření reverse charge či výsledkům Daňové kobry, došlo k zásadní redukci daňových úniků. Je potěšující, že to zaznamenávají i zcela nezávislá analytická pracoviště, která z povahy věci disponují zcela konkrétními informacemi, které potvrzují úspěšnost snažení našeho rezortu v boji s daňovými úniky a podvody.“ Tolik citace ministryně financí Alena Schillerové ze společné tiskové zprávy Ministerstva financí a Ministerstva průmyslu a obchodu z 5. 8. 2019.¹⁸

Z předchozích chronologicky řazených citací je zřejmé, že boj proti daňovým únikům je v České republice dlouhodobou záležitostí. Mimo výše zmiňovaných specifických nově zavedených opatření v boji proti daňovým únikům, ke kterým patří elektronická evidence tržeb, kontrolní hlášení, reverse charge, tj. přenesení daňové povinnosti a tzv. Daňová kobra, jsou Finanční správou využívány další nástroje, mezi kterými GFŘ uvádí předně vyhledávací činnost, místní šetření, tzv. postup k odstranění pochybností, daňovou kontrolu a následné zajišťovací instrumenty.¹⁹ Zákonná úprava těchto dalších nástrojů v boji proti daňovým únikům označovaných jako Postupy při správě daní je upravena v daňovém řádu v dílu 2 Postupy při správě daní pod § 78 až § 90.

---

¹⁷ Ministerstvo financí ČR. *V boji proti daňovým únikům neustoupíme, naše opatření budeme důsledně prosazovat v ČR i v EU*. [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z:

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2016/v-boji-proti-danovym-unikum-neustoupime-24804>

¹⁸ Ministerstvo financí ČR. *Boj s daňovými úniky a podvody funguje. Nyní je prioritou pomoc podnikatelům*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/boj-s-danovymi-uniky-a-podvody-funguje-n-35829>

¹⁹ Finanční správa ČR. *Mezinárodní spolupráce na odhalování daňových úniků vyústila dražbou téměř 160 tisíc litrů pohonných látek*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/2013/mezinarodni-spoluprace-na-odhalovani-danovych-uniku-vyustila-drazbou-4374>

Vyhledávací činnost upravená § 78 daňového řádu je postup při správě daní, při němž správce daně vyhledává důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťuje plnění jejich povinností při správě daní, a to i bez součinnosti daňového subjektu. Zejména se jedná o údaje týkající se příjmů, majetkových poměrů a dalších skutečností rozhodných pro správné zjištění, stanovení a placení daně, a to jak před zahájením řízení, tak v jeho průběhu. Místní šetření, pravomoci a povinnosti správce daně a práva a povinnosti osob, u nichž je místní šetření prováděno, jsou upraveny v § 80 až 84 daňového řádu. Místní šetření se provádí často v rámci vyhledávací činnosti, jeho úkolem je zejména vyhledat důkazní prostředky a provádět ohledání u daňových subjektů nebo třetích osob, a to na místě, které je k účelu místního šetření nejvhodnější.²⁰

Daňová kontrola je postup upravený § 85 až § 88 daňového řádu. Předmětem daňové kontroly jsou daňové povinnosti, tvrzení (daňová přiznání) daňového subjektu nebo jiné okolnosti pro správné zjištění a stanovení daně vztahující se k jednomu daňovému řízení. Při zahájení daňové kontroly se v protokolu o jejím zahájení vymezuje její předmět a rozsah, současně je nutno začít zjišťovat daňové povinnosti nebo prověřovat tvrzení daňového subjektu. V průběhu daňové kontroly lze rozšířit nebo zúžit její rozsah. Pokud daňový subjekt neumožní správci daně zahájit daňovou kontrolu, může k tomu být správcem daně vyzván, při neposkytnutí součinnosti na danou výzvu může správce daně stanovit daň podle pomůcek nebo ji sjednat za podmínek stanovených v daňovém řádu. O zahájení, průběhu a ukončení daňové kontroly sepíše správce daně zprávu o daňové kontrole obsahující zejména výsledek kontrolního zjištění včetně hodnocení důkazů zjištěných v průběhu daňové kontroly.²¹

Postup k odstranění pochybností upravený v § 89 až § 90 daňového řádu použije správce daně při konkrétních pochybnostech o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného řádného nebo dodatečného daňového tvrzení a dalších písemností předložených daňovým subjektem nebo o pravdivosti údajů v nich uvedených. Tento postup je zahájený oznámením výzvy, pokud daňový subjekt ve stanovené lhůtě ne kratší než 15 dnů pochybnosti v ní specifikované neodstraní a neodstraní je ani do 15 dnů od seznámení

---

²⁰ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z:

<https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

²¹ Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z:

<https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

s výsledkem tohoto postupu, zahájí správce v případě důvodů pro pokračování dokazování daňovou kontrolu v rozsahu těchto důvodů.²²

Institut kontrolního hlášení a tzv. reverse charge byly zavedeny jako opatření v boji proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty a byly specifikovány v podkapitole 3.1.5.

Tzv. Kobra znamená spolupráci Celní správy, Finanční správy a Policie České republiky na základě dohody o spolupráci, výměně informací a koordinaci, podepsané v dubnu 2014 ministrem financí a ministrem vnitra, která byla specifikovaná prováděcím protokolem. Činnost „Kobry“ byla oficiálně spuštěna 15. 6. 2014, její členové, specialisté z jednotlivých článků, se zabývají identifikací, odhalováním a potíráním vybraných daňových úniků jak po stránce daňové, tak po stránce trestní, kdy společným řešením případů se zajistí dokonalý přístup k informacím a důkazním prostředkům, které budou v rámci řízení využitelné pro všechny zúčastněné strany. „Jedná se o další krok v našem úsilí v boji proti daňové kriminalitě především v oblasti spotřební daně a DPH“ uvedl tehdejší ministr financí Andrej Babiš.²³

Elektronická evidence tržeb jako další specifický nástroj v boji proti daňovým únikům, její deskripce, historie jejího vzniku a postupné zavádění v tzv. fázích jsou předmětem následujícího textu.

3.2 Elektronická evidence tržeb

Téma elektronické evidence tržeb je dlouhodobě silně diskutovanou problematikou nejen v odborných, ale i laických kruzích. K prvnímu vzednutí celospolečenské diskuse a elektronické evidenci tržeb došlo v souvislosti s programovým prohlášením koaliční vlády ČR složené z ČSSD, US-DEU a KDU-ČSL ze srpna 2002 a v roce 2003 pak v souvislosti s tzv. reformou veřejných rozpočtů, která byla předložena vládou ČR. Výsledkem bylo přijetí zákona č. 215/2005 Sb., o registračních pokladnách, který stanovil daňovým subjektům provozujícím maloobchod a hostinskou činnost vybavit provozovny certifikovanými pokladnami s fiskální pamětí s platností od ledna 2008. Vzhledem

---

²² Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z:

<https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

²³ Finanční správa ČR. *Daňová „Kobra“ startuje*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z:

<https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/danova-kobra-startuje-5053>

k politické neshodě nad zaváděním registračních pokladen byla v říjnu roku 2007 v rámci zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů přijata změna zákona o registračních pokladnách, kterou se povinnost jejich používání zrušila ještě před původním datem jejich povinného používání.²⁴

Debaty pak ožily po volbách v roce 2014, kdy se stal ministrem financí Andrej Babiš. V programovém prohlášení vlády je ustanovení o efektivní kontrole maloobchodního prodeje. Ministerstvo financí, inspirované především chorvatským modelem evidence tržeb, připravovalo systém elektronické evidence tržeb s cílovým termínem pro spuštění systému od 1. 1. 2016. Veřejnosti byl systém představen v červenci 2014 na panelové diskusi se zástupci Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu, Hospodářské komory a velkých obchodních řetězců i středních a malých podnikatelů. V červnu 2015 byl návrh zákona o EET schválen vládou, při následném projednávání docházelo k obstrukcím ze strany opozičních poslanců, zákon byl schválen až v březnu 2016 s jeho postupným zaváděním ve 4 fázích od 1. 12. 2016 do 1. 5. 2018. Proti okolnostem provázejícím schválení zákona byla podána v dubnu 2016 ústavní stížnost, kterou Ústavní soud zamítl.²⁵

3.2.1 Východiska k zavedení EET

Co bylo hlavním důvodem pro zavedení systému elektronické evidence tržeb? Pro seznámení široké veřejnosti s důvody zavedení této evidence byla v listopadu 2015 vydána Finanční správou ČR naučná brožurka, na kterou upozornila tisková zpráva GŘ. V tiskové zprávě Finanční správa ČR seznamuje veřejnost s vydanou brožurkou, která formou kreslených příběhů vysvětluje lidem, že bez patřičných nástrojů a pomoci veřejnosti je na krácení daní krátká. Dále je zde zmíněno, že podle statistik u nás „za jediný rok daňoví podvodníci nepřiznají příjmy ve výši 160 mld. korun a okradou stát o 80 mld.

---

²⁴ Český rozhlas. *Problematika elektronické evidence tržeb ve vysílání českého rozhlasu*. [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://rada.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/03748962_1.pdf

²⁵ Český rozhlas. *Problematika elektronické evidence tržeb ve vysílání českého rozhlasu*. [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://rada.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/03748962_1.pdf

korun na DPH“.²⁶ Na níže uvedeném obrázku č. 4 je pro představu její formy uvedena titulní stránka této brožurky.

Obrázek 4: Titulní strana naučné brožurky k důvodům zavedení EET

Zdroj: Finanční správa ČR: *Příběhy ze života Daňka Krátily*. [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: https://financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/2015-Komiks-Danek_Kratil.pdf

V naučné brožurce jsou popsány příběhy ze skutečné praxe finančních kontrolorů, hlavním „hrdinou“ je Daňek Krátíl jako představitel těch, kteří „zneužívají poctivost ostatních pro svůj prospěch a využívají služby státu, které jsme si poctivě zaplatili“, míněno zaplatili daněmi. V úvodu je mimo jiné uvedeno že, podvodníci jsou díky moderním technologiím stále rafinovanější a že klíčem k úspěchu v podnikání u řady podnikatelů je okrádání státu, které je díky jejímu zakořenění v celé společnosti považováno za běžnou věc. Na dalších stranách je komiksovou formou vyobrazeno osm příběhů ze života tzv. Daňka Krátily na téma krácení daní s poznámkou, že se jedná o příběhy na motivy skutečných událostí s následujícími názvy: S dokladem, nebo bez?, Práce načerno, Já plátcem nebudu!, Software na krácení daní, „Ukradené“ účetnictví, Co

²⁶ Ministerstvo financí ČR. *Tisková zpráva – Pravda o daňových podvodech a chystaná protipatření*. [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2015/tk-2015-18-11-23041>

podvodník riskuje?, Nekalá konkurence, Pozor, kontrola!, Na každého jednou dojde a Víte, že... V každé kapitole jsou popsány jednotlivé nešvary, se kterými se finanční kontroloři setkávají v praxi, o kolik korun „nás tento nešvar okrádá“ a možnosti řešení daného nešvaru. V poslední kapitole je pak zmíněno, že celkové nepřiznané příjmy v ČR převyšují 160 mld. Kč každý rok a ztráta na DPH je pak 80 mld. Kč, a že pokud by Finanční správa měla bez moderních nástrojů provádět každoročně kontrolu u všech daňových subjektů, musel by přibližně každý 40. občan ČR včetně kojenců a penzistů být daňovým kontrolorem²⁷.

Elektronická evidence tržeb byla tak v naučné brožurce představena jako nový nástroj proti daňovým podvodům, jehož zavedením se výrazně ztíží krácení tržeb, zaměstnávání načerno, vyhýbání se registraci DPH a podvodná manipulace s daňovou evidencí a účetnictvím s konečným efektem narovnání konkurenčního prostředí a zvýšení výběru daní.

3.2.2 Charakteristika EET a modely evidování tržeb

V současné právní úpravě existují další povinnosti, které jsou svou podstatou podobné povinnostem obsaženým v zákonu o evidenci tržeb. Patří mezi ně záznamní povinnost v § 97 daňovém řádu pro daňové subjekty přijímající v rámci podnikatelské nebo samostatné výdělečné činnosti platby v hotovosti, kdy daňový subjekt je povinen vést průběžnou evidenci o těchto platbách v případě, že obdobnou evidenci již nevede na základě jiného zákonného ustanovení. To znamená, že pokud bude evidovat tržeb podle zákona o EET, pak zmiňovanou záznamní povinnost nemusí vést.

Nejvýznamnější formou evidence je pak účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem účetnictví je účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Podle § 6 tohoto zákona jsou účetní jednotky povinny zachycovat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, účetní doklady a zaznamenávat je pomocí účetních záznamů v účetních knihách.

---

²⁷ Finanční správa ČR. *Příběhy ze života Daňka Krátily*. [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/2015-Komiks-Danek_Kratil.pdf

Společnosti kótované na burze pak mají povinnost použít pro účtování a sestavení účetní závěrky mezinárodní účetní standardy upravené právem EU, a to zejména z důvodu zajištění srovnatelnosti účetních výkazů těchto společností.

Fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou podle zákona o účetnictví, nemusí vést účetnictví, stačí pouze vést evidenci ve zjednodušeném rozsahu, tj. daňovou evidenci v souladu s 7b zákona o daních z příjmů. Jedná se o evidenci pro účely stanovení základu daně z příjmů a samotné daně z příjmů, která obligatorně obsahuje údaje o majetku a dlužích, o příjmech a výdajích. V zákoně o daních z příjmů jsou i další povinnosti evidenční povahy, např. v § 7 odst. 8 pro poplatníky uplatňující výdaje paušální částkou povinnosti vést evidenci o příjmech a evidenci pohledávek nebo v § 9 povinnost vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek pro subjekty uplatňující výdaje procentem z příjmů.

V souladu s § 11 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, je prodávající povinen vést evidenci o cenách, a to 3 roky po skončení platnosti ceny zboží.

Obsahově nejbližší elektronické evidenci tržeb byla evidence na základě zákona č. 215/2005 Sb., o registračních pokladnách, zmiňovaná v prvním odstavci podkapitoly 3.2, která ale byla zrušena ještě před jejím spuštěním.²⁸ Jednalo se o tzv. offline model založený na evidenci tržeb při provozování maloobchodu nebo hostinské činnosti prostřednictvím tzv. registračních pokladen. Registrační pokladnou pak bylo dle dikce zákona takové elektronické zařízení s fiskální pamětí a tiskárnou nebo počítač se samostatnými tiskárnami a zobrazovacím zařízením, které bylo opatřeno fiskální pamětí, zařízení muselo být certifikované. Nevýhodou byly vysoké pořizovací a provozní náklady z důvodu omezené možnosti výběru v rámci certifikovaných zařízení a servisu pouze certifikovanými servis, nemožnost kontroly v reálném čase, možnost manipulace s daty. Tzv. offline model evidence tržeb v Evropě používá např. Slovensko, Srbsko nebo Švédsko.²⁹

Současná právní úprava elektronické evidence tržeb v České republice představuje tzv. online model evidence tržeb. Podstatou modelu je využití internetového připojení, kdy v okamžiku provedení každé jednotlivé transakce povinný subjekt odešle data

---

²⁸ Neoficiální verze zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb s důvodovou zprávou ve znění ke dni přijetí zákona. [online]. [cit. 2020-08-29]. Dostupná z: <http://www.etrzby.cz/cs/legislativa>

²⁹ Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky*. [online]. [cit. 2020-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

prostřednictvím internetového připojení do centrálního datového úložiště Finanční správy, kde jsou ze strany daňového subjektu nesmazatelná. Finanční správa pak musí centrální datové úložiště s dostatečnou kapacitou spravovat tak, aby systém byl vždy dostupný se zasíláním zpětné informace s minimální odezvou pro takovou délku jednotlivé transakce, která nebude omezovat podnikání povinných subjektů. Česká republika se při výběru daného modelu evidence tržeb inspirovala Chorvatskou republikou, kde online model evidence tržeb funguje od roku 2013.³⁰

Pro úplnost je nutno zmínit i tzv. kombinovaný model evidence tržeb, který funguje například v Maďarsku, založený za účelem maximální efektivity kontroly a minimalizace rizik, jedná se o model kombinující oba výše uvedené přístupy. Tento model je však velmi nákladný jak na straně finanční správy, tak na straně subjektů a poměrně náročný na implementaci.³¹

Elektronická evidence tržeb je zavedena v 17 evropských státech. Protože v Evropské unii není žádná legislativní úprava této oblasti, mnohdy se v jednotlivých státech její úprava značně liší. Pomocí offline modelu se evidují tržby např. v Polsku od roku 2004, v Rakousku od roku 2016 u subjektů s obratem nad 15000 EUR, v Belgii u subjektů poskytujících stravovací služby od roku 2015, ve Švédsku od roku 2010 s drobnými výjimkami u všech subjektů, v Německu od roku 2020 pro subjekty, které již předtím používaly registrační pokladny. Online režim funguje od roku 2016 ve Slovinsku, dále, jak bylo již výše uvedeno, od roku 2013 v Chorvatsku, od roku 2019 na Slovensku pod názvem eKasa, když předtím byl roky používán offline model, u kterého docházelo ze strany subjektů k manipulaci s údaji v paměti pokladen. V Maďarsku funguje kombinovaný model drahých registračních pokladen s online připojením na finanční správu.³²

Na následující straně je na obrázku č. 5 pro ilustraci znázorněn online model evidence, jak byl prezentován tehdejší náměstkyní ministra financí Alenou Schillerovou na konferenci Evidence tržeb v praxi v Brně 16. 9. 2016.

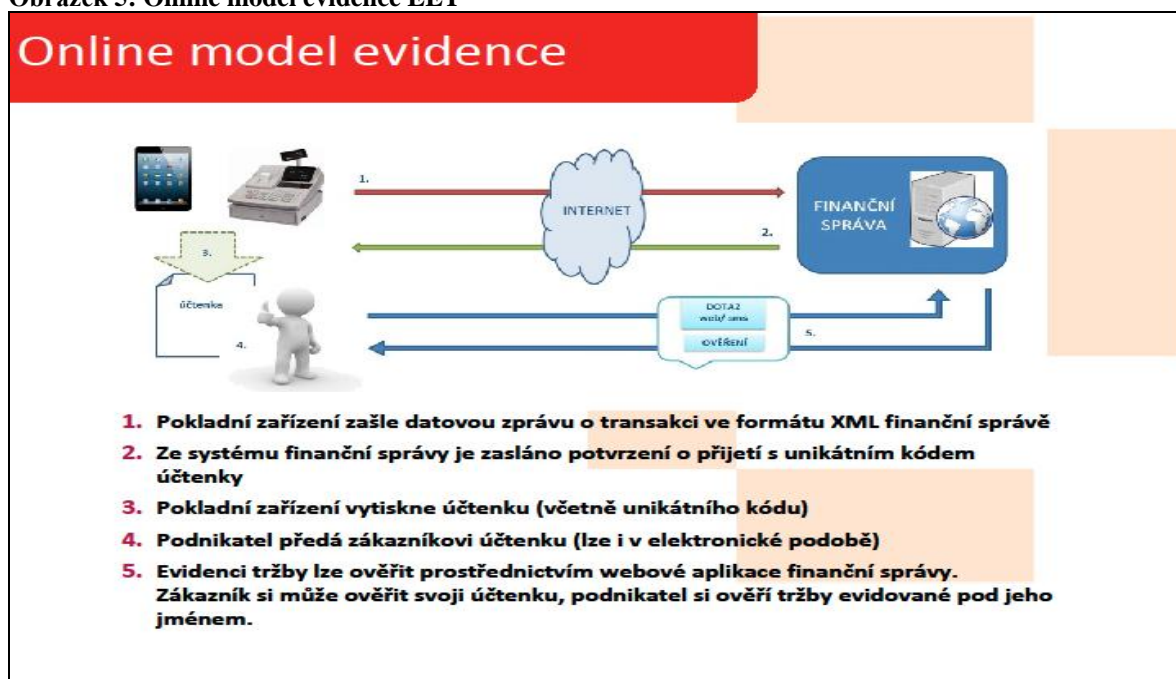
---

³⁰ Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky*. [online]. [cit. 2020-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

³¹ Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky*. [online]. [cit. 2020-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

³² Dotykačka ČR s.r.o. *Budoucnost EET? On-line přístup*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: <https://www.jaknaetrzby.cz/elektronicka-evidence-trzeb-prehledne/budoucnost-eet-on-line-pristup/>

Obrázek 5: Online model evidence EET

Zdroj: Ministerstvo financí ČR. *Elektronická evidence tržeb – Konference: Evidence tržeb v praxi*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2016-09-16_Obecne-informace-k-EET.pdf

3.2.3 Zákon o EET – pojmy a režimy

Zákon o EET vymezuje v jednotlivých ustanoveních základní pojmy, které je nutno znát pro orientaci v problematice elektronické evidence tržeb. Pro potřeby subjektů evidence tržeb i pro správce daně byl vydán GFŘ Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb, poslední čtvrtá verze je datována k 1. 3. 2018 (dále jen „Metodický pokyn k EET“).³³

3.2.3.1 Subjekt a předmět evidence tržeb

Subjektem evidence tržeb je dle § 3 zákona o EET poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob (tyto osoby jsou specifikovány v § 2 a § 17 zákona o daních z příjmů) a předmětem evidence jsou pak evidované tržby poplatníka (novelou k 1. 11. 2019 byl doplněn text „uskutečněné na území České republiky“).

³³ Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupný z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Metodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

Evidovaná tržba musí podle § 4 zákona o EET splňovat formální náležitost, kterou je podle § 5 zákona o EET její uskutečnění v dané formě, a to zejména v hotovosti, šekem, směnkou nebo jinou formou mající charakter obdobný těmto 3 formám, např. stravenky, dárkové karty a virtuální měny. Jinak řečeno, do systému evidence tržeb se zapojí jen ti, kteří inkasují v hotovosti, šeky, stravenkami či obdobnými formami plateb. Poplatníci, kteří inkasují bezhotovostně, tzn. přímým převodem z účtu na účet, tak činit nemusí. Od 1. 3. 2018 se pak povinnost evidovat tržby nevztahuje ani na platby kartou, a to jak online transakce prostřednictvím platební brány, tak platby kartou prostřednictvím platebních terminálů, a to v důsledku nálezu Ústavního soudu z 12. 12. 2017 (sp. zn. Pl. ÚS 26/16).³⁴ Tímto rozhodnutím Ústavního soudu došlo ke změně ustanovení § 4 zákona o EET.

Současně musí evidovaná tržba splňovat dle § 4 zákona o EET materiální náležitost, kterou je založení rozhodného příjmu, kterým je podle § 6 zákona o EET u poplatníka daně z příjmů fyzických osob příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním s výjimkou příjmu, který není předmětem daně z příjmů nebo je ojedinělý nebo podléhá dani z příjmů vybírané srážkou a u poplatníka daně z příjmů právnických osob navíc mimo příjmu, který podléhá dani ze samostatného základu daně. Zjednodušeně řečeno, jedná se o příjmy z podnikání.

§ 7 zákona o EET řeší jednou větou storna a opravy, a to formou zaevidování záporné tržby. Podrobněji se problematikou zabývá Metodický pokyn citovaný v podkapitole 3.2.3.

§ 8 zákona o EET řeší tzv. nepřímé zastoupení, kdy jedná poplatník svým jménem na účet jiného poplatníka a kdy zastupující poplatník uvádí v datové zprávě o evidované tržbě své daňové identifikační číslo (dále jen „DIČ“) jako DIČ poplatníka a položka DIČ pověřujícího poplatníka zůstane nevyplněná. Ustanovení řeší zejména situace u komisionářských smluv, kdy uvedenou tržbu eviduje komisionář. Tyto tržby nelze evidovat ve zvláštním režimu.³⁵

---

³⁴ Generální finanční ředitelství. *Mýty a fakta*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/myty-a-fakta>

³⁵ Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupný z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

V případě pověření k evidování tržeb dle § 9 zákona o EET, kdy poplatník, kterému plyne tržba, pověří jejich evidováním jiného poplatníka, pověřený poplatník uvádí v datové zprávě o evidované tržbě své DIČ jako DIČ poplatníka a v položce DIČ pověřujícího poplatníka uvede DIČ poplatníka, který ho evidováním svých tržeb pověřil. Tyto tržby nelze evidovat ve zvláštním režimu.³⁶

Tržby vyloučené z evidence tržeb jsou pak specifikované v § 12 zákona o EET pod odst. 1 až 4, kdy jde podle odst. 1 písm. a) až e) o tržby státu, příspěvkových organizací, územních samosprávných celků, státu, ČNB, držitele poštovní licence a podle odst. 2 písm. a) až j) jde o tržby bank, pojišťoven, penzijních společností a fondů, podnikatelů v energetických odvětvích a vodohospodářství a dle odst. 3 jde o tržby inkasované během 10 dnů od přidělení DIČ, tržby z pracovně právních vztahů, ze stravování a ubytování poskytovaných školou studentům, z jízdného při pravidelné hromadné přepravě osob včetně osobní železniční dopravy, na palubě letadel, z prodejních automatů, z veřejných toalet a drobné vedlejší podnikatelské činnosti „neziskových subjektů“. Od novely platné od 1. 11. 2019 byl okruh subjektů vyloučených z povinnosti evidovat rozšířen, a to v § 12 zákona o EET v odst. 2 doplněním písm. k) až za) na subjekty s klasifikací NACE 87 a 88 - zdravotní a sociální služby a v odst. 3 doplněním písm. k) až o) např. o nevidomé subjekty, tržby z hazardních her a samostatné prodeje sladkovodních ryb mezi 18. a 24. prosincem. V případě § 12 odst. 1. jsou tržby vyňaty z důvodu veřejnoprávního statusu poplatníků, v případě odst. 2 pak z důvodu již existujících mechanismů pro transparentní kontrolu, v případě odst. 3 pak z důvodů okolností spočívajících v samotném uskutečnění tržby, kterými je např. „nehospodárnost“, „technická nemožnost“ nebo jiné konkrétní důvody, jak je uvedeno v komentáři k § 12 zákona o EET.³⁷

3.2.3.2 Režimy evidování tržeb

Původní znění zákona EET a další znění platná do 31. 1. 2020 umožňovala mimo evidování tržeb v běžném režimu dle § 18 zákona o EET při splnění daných podmínek evidovat tržby ve zjednodušeném režimu, jak je uvedeno v § 10 a § 11 zákona o EET.

³⁶ Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupný z:

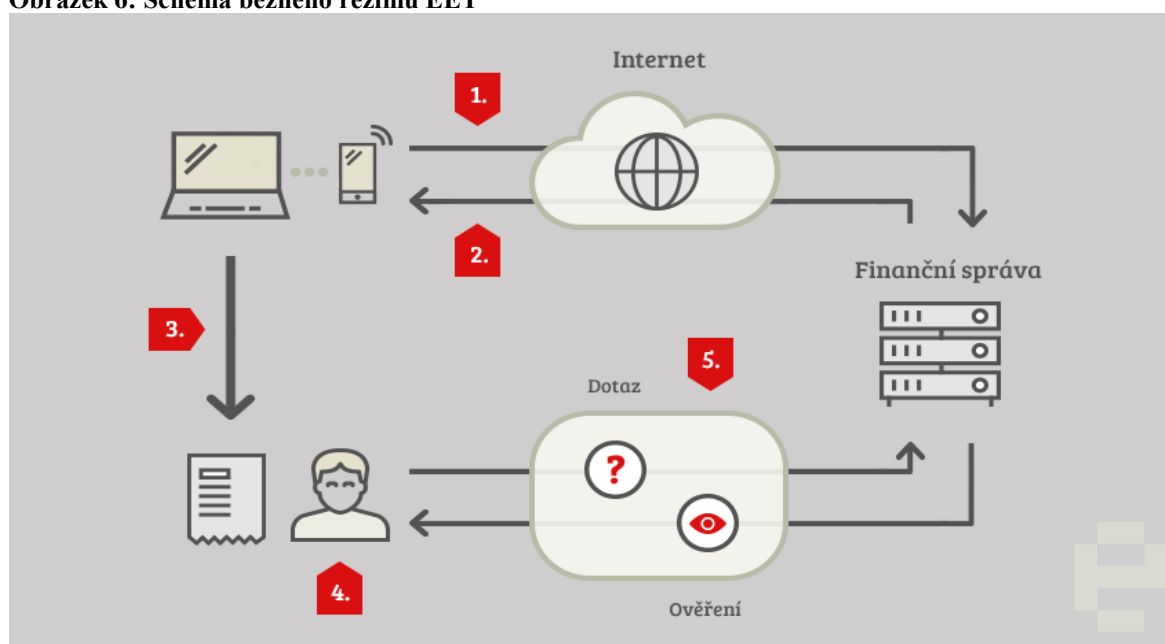
https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

³⁷ Elektronická evidence tržeb: Zákon o evidenci tržeb s praktickým komentářem, uživatelské rady a tipy, slevy na dani a změna DPH související se zákonem o evidenci tržeb. Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2016, 24 s. ISBN: 978-80-8183-001-3.

Znění zákona o EET platná od 1. 2. 2020 umožňují navíc při splnění podmínek uvedených v § 11a zákona o EET evidovat tržby i v tzv. zvláštním režimu.

Běžný „on-line“ režim evidence tržeb je základní formou, kdy poplatník v souladu s § 18 zákona o EET nejpozději při uskutečnění evidované tržby zašle datovou zprávou údaje o tržbě správci daně v rozsahu daném v § 19 zákona o EET a vystaví účtenku s náležitostmi danými v § 20 zákona o EET tomu, od koho evidovaná tržba plyne. Jak znázorňuje schéma na obrázku č. 6, poplatník za prvé zašle datovou zprávu o transakci ve formátu XML do systému Finanční správy s unikátním bezpečnostním kódem poplatníka (dále jen „BPK“), za druhé ze systému Finanční správy je okamžitě po zpracování zasláno potvrzení o přijetí s fiskálním identifikačním kódem (dále jen „FIK“), za třetí poplatník vystaví účtenku včetně obou kódů, kterou předá zákazníkovi, za čtvrté zákazník obdrží účtenku a za páté si zákazník může ověřit účtenku v aplikaci Ověření účtenky a poplatník si může ověřit tržby evidované jeho jménem v aplikaci Elektronická evidence tržeb, obojí je dostupné na webové adrese tzv. Daňového portálu.³⁸

Obrázek 6: Schéma běžného režimu EET

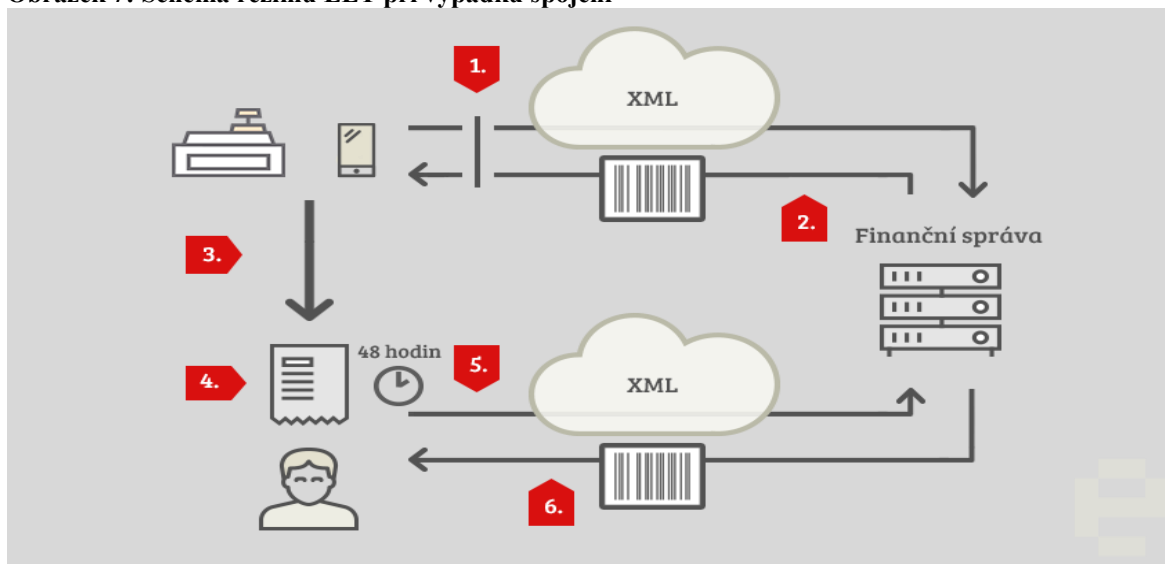
Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb v běžném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

³⁸ Generální finanční ředitelství: *Evidence tržeb v běžném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Pokud při evidování tržby dojde k překročení tzv. mezní doby odezvy, kterou je podle § 22 zákona o EET časový úsek mezi pokusem o odeslání údajů o evidované tržbě z pokladního zařízení poplatníka a přijetím FIK na pokladním zařízení poplatníka (ze zákona nejméně 2 sekundy), je povinen poplatník údaje o evidované tržbě zaslat bezodkladně po pominutí příčiny, nejdéle však do 48 hodin od jejího uskutečnění. Příčinou nenavázání spojení v nastavené době odezvy je například technická závada nebo dočasný výpadek internetového spojení. Níže je uvedeno na obrázku č. 7 schéma postupu evidování tržeb při výpadku, kdy za prvé poplatník zašle datovou zprávu ve formátu XML do systému Finanční správy spolu s BPK, ale nepodaří se navázat spojení a za druhé není ze systému Finanční správy zasláno potvrzení o přijetí s FIK. Za třetí poplatník vystaví a předá zákazníkovi účtenku, kde namísto FIK je tzv. podpisový kód poplatníka, za čtvrté zákazník obdrží účtenku, za páté při obnově spojení pokladní zařízení automaticky odešle datovou zprávu o transakci, za šesté ze systému Finanční správy je zasláno potvrzení s FIK. Následně, a to za sedmé si zákazník může ověřit účtenku prostřednictvím aplikace Ověření účtenky a poplatník si může ověřit tržby evidované pod jeho jménem na webové aplikaci Elektronická evidence tržeb.³⁹

Obrázek 7: Schéma režimu EET při výpadku spojení

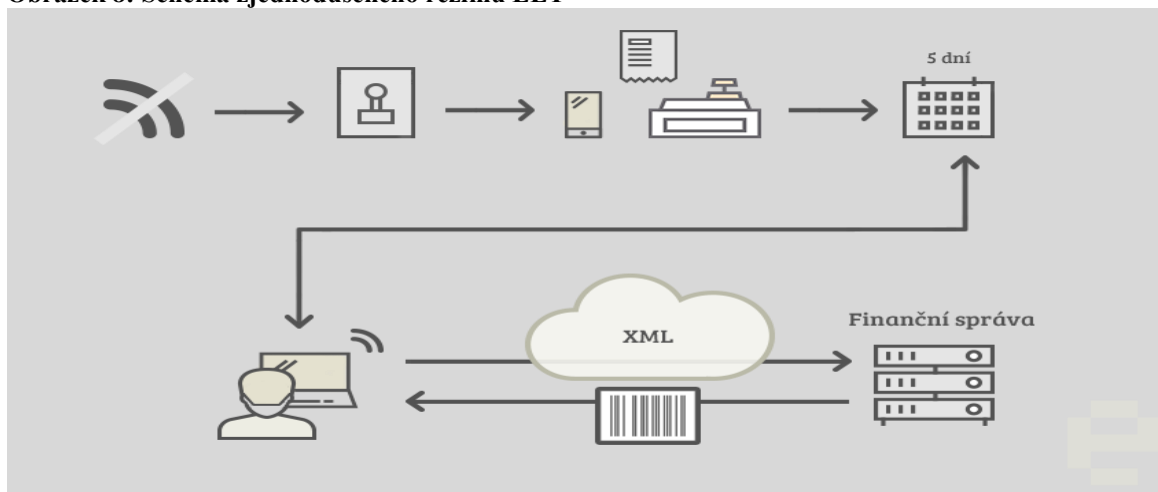

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb při výpadku spojení*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

³⁹ Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb při výpadku spojení*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Zjednodušený „off-line“ režim může poplatník používat při evidenci tržeb z prodeje zboží a služeb v dopravních prostředcích při pravidelné hromadné přepravě osob, a to v souladu s § 10 zákona o EET a dále v případech tržeb, které povolil evidovat ve zjednodušeném režimu správce daně rozhodnutím na základě žádosti poplatníka s uvedením důvodů nemožnosti evidence tržeb běžným způsobem, a to v souladu s § 11 zákona o EET. Rozdíl oproti evidenci tržeb v běžném režimu je v povinnosti zaslat datovou zprávou údaje o tržbě správci daně nejpozději do 5 dnů od uskutečnění tržby a v uvádění podpisového kódu poplatníka na účtence namísto FIK⁴⁰. Na obrázku č. 8 je znázorněno schéma postupu evidování tržeb ve zjednodušeném režimu, kdy poplatník prostřednictvím pokladního zařízení vystaví a předá zákazníkovi účtenku bez FIK a uloží datovou zprávu o tržbě do paměti, následně do pěti dnů zajistí odeslání datových zpráv o přijatých tržbách Finanční správě např. tak, že přemístí pokladní zařízení do místa pokrytého internetem. Systém Finanční správy zašle potvrzení o přijetí s fiskálním kódem. Zákazník může ověřit účtenku prostřednictvím aplikace Ověření účtenky a poplatník si může ověřit evidované tržby v aplikaci Elektronická evidence tržeb, obojí je dostupné na Daňovém portálu.⁴¹

Obrázek 8: Schéma zjednodušeného režimu EET

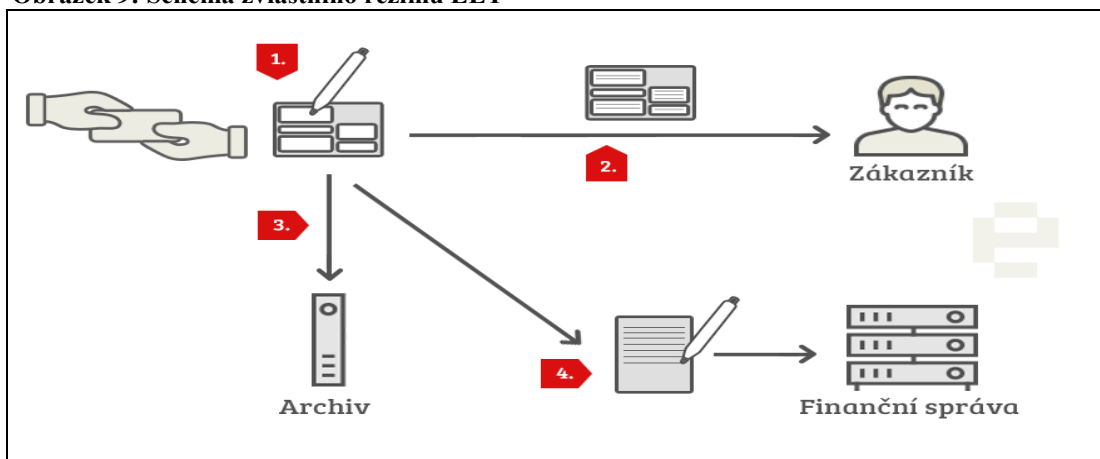
Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

⁴⁰ DUŠEK, Jiří. *Elektronická evidence tržeb v přehledech*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2020, s. 79. ISBN 978-80-271-1457-3.

⁴¹Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Zvláštní režim evidence tržeb byl do zákona o EET doplněn až novelou platnou k 1. 2. 2020 (zákonem č. 256/2019 Sb.) s možností od tohoto data podávat žádosti o povolení evidovat tržby v tomto režimu s počátkem této evidence od 1. 5. 2020. V tomto režimu poplatník evidenční povinnost splňuje v „papírové“ formě prostřednictvím bloku očíslovaných účtenek (požadovaný počet bloků obdrží poplatník po rozhodnutí o povolení evidování tržeb v tomto režimu) a oznámení o tržbách takto evidovaných, které musí podat na příslušném tiskopisu (s údaji specifikovanými v § 23c zákona o EET) do 20 dnů po skončení čtvrtletí, ve kterém uskutečnil evidovanou tržbu (§ 23a zákona o EET). Možnost evidovat tržby ve zvláštním režimu je určena pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob a ty právnické osoby, které poskytují zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Obě skupiny těchto poplatníků nesmí být plátcí DPH, mohou mít nejvýše 2 zaměstnance a výše jejich příjmů z evidovaných tržeb nesmí přesáhnout za 4 předcházející čtvrtletí 600000 Kč (jedná se o hotovostní tržby, tato hodnota nesmí být překročena ani v příjmech předpokládaných ve 12 bezprostředně následujících měsících). Níže je na obrázku č. 9 znázorněno schéma postupu evidování tržeb ve zvláštním režimu, kdy za prvé poplatník přijme tržbu a vyplní účtenku s nejnižším pořadovým číslem a zároveň ji předá zákazníkovi, za druhé poplatník stejnopis účtenky archivuje a za čtvrté do 20 dnů po skončení čtvrtletí podá na finanční úřad oznámení o přijatých tržbách. Jak vyplývá z uvedeného postupu, takto vydané účtenky nelze ověřit na Daňovém portálu.⁴²

Obrázek 9: Schéma zvláštního režimu EET

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Zvláštní režim*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/zvlastni-rezim>

⁴² Generální finanční ředitelství. *Zvláštní režim*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/zvlastni-rezim>

Předávání bloků účtenek je upraveno v § 15a zákona o EET, dochází k němu jedenkrát ročně na základě kvalifikovaného odhadu poplatníka, ve výjimečných případech předá správce daně další bloky účtenek i před uplynutím 1 roku, v případě zániku zvláštního režimu je poplatník povinen blok účtenek do 15 dnů od zániku vrátit správci daně.

3.2.3.3 Postup před zahájením evidování tržeb v jednotlivých režimech

Evidenci tržeb předchází podání žádosti poplatníka včetně navazujících kroků, které jsou pro běžný režim evidence tržeb specifikovány v § 13, 14 a 15 zákona o EET, pro zjednodušený režim v § 10 a 11 zákona o EET a pro zvláštní režim v § 11a zákona o EET (ve znění platném od 1. 2. 2020).

Před přijetím první tržby v běžném nebo zjednodušeném režimu je poplatník povinen podat žádost o tzv. autentizační údaje, které mu umožní prostřednictvím společného technického zařízení získat certifikát k autentizaci datových zpráv, kterými jsou zasílány údaje o dané tržbě na toto společné technické zařízení.

Zjednodušenému režimu pak předchází navíc žádost o povolení pro evidenci tržeb tímto způsobem, s uvedením důvodů, které znemožňují poplatníkovi evidovat tržby běžným způsobem. Bez žádosti se pak ve zjednodušeném režimu evidují tržby z prodeje služeb na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob, jak je uvedeno v § 10 zákona o EET.

O evidování tržeb ve zvláštním režimu mohou žádat právnické osoby, které poskytují služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění a dále fyzické osoby splňující podmínky uvedené v § 11a zákona o EET, jak bylo uvedeno v předchozí podkapitole. Pokud tyto podmínky přestanou platit, je poplatník povinen tuto skutečnost nahlásit do 15 dnů od jejího vzniku. Správce daně následně vydá rozhodnutí o zrušení povolení evidence tržeb ve zvláštním režimu, podobně pak správce daně postupuje i při vlastním zjištění pominutí podmínek pro vydání povolení nebo při porušení evidenční povinnosti poplatníkem.

3.2.3.4 Účtenka, informační a evidenční povinnost v jednotlivých režimech

Rozsah údajů uváděných na účtence za tržbu podléhající evidenci tržeb se liší podle příslušného režimu evidence tržeb.

V § 19 zákona o EET je pak specifikován rozsah údajů o evidované tržbě zasílané datovou zprávou na společné technické zařízení správce daně, navíc oproti údajům na účtence uvedeným v přecházejícím odstavci je jimi vždy DIČ, vždy podpisový kód namísto FIK, případně údaje týkající se poplatníků - plátců daně z přidané hodnoty.

Rozsah údajů na „papírové“ účtence evidované ve zvláštním režimu je specifikován v § 23b zákona o EET, povinnými údaji jsou pouze DIČ (a to jen u právnických osob), označení provozovny při existenci více provozoven u daného poplatníka, datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky (pokud je vystavena dříve) a celková částka tržby v Kč. Vzor účtenky ve zvláštním režimu je uveden na následujícím obrázku č. 11.

Obrázek 11: Vzor účtenky ve zvláštním režimu EET

VZOROVÁ ÚČTENKA PRO EVIDENCI TRŽEB VE ZVLÁŠTNÍM REŽIMU PODLE ZÁKONA O EVIDENCI TRŽEB **eTržby**

Identifikační údaje prodávajícího – Nepovinná položka.
Lze vyplnit v případě, že je účtenka použita zároveň jako doklad o zakoupení výrobku nebo o poskytnutí služeb dle § 16 zákona o ochraně spotřebitele. Identifikačními údaji jsou jméno a příjmení podnikající fyzické osoby nebo název právnické osoby (případně název prodávajícího) nebo obchodní firma. Dalším z identifikačních údajů je IČO, které je unikátním osmimístným identifikačním číslem označujícím jak právnické osoby, tak podnikající fyzické osoby nebo organizační složky státu.

Série bloku účtenek – Předtištěná část.
Sestává ze tří abecedních znaků, lomítka a čtyřmístného čísla představujícího rok výtisků bloku účtenek.

Číslo – Předtištěná část.
Jedná se o šestmístné číslo. Pořadová čísla účtenek řazených v bloku účtenek tvoří souvislou, nepřetržitou, vzestupnou řadu.

DIČ - Povinná položka v případě, kdy DIČ není tvořeno rodným číslem - § 23b písm. a) ZoET.
Vždy se jedná o DIČ poplatníka, kterému tržba plyne. Vyplnění této položky je povinné pouze v případě, že kmenová část daňového identifikačního čísla není tvořena obecným identifikátorem, kterým je rodné číslo.

ÚČTENKA
evidencia tržeb ve zvláštním režimu

Účtenka evidence tržeb ve zvláštním režimu – Předtištěná část.
Jedná se o název tiskopisu a informaci, že se jedná o účtenku vystavovanou poplatníkem evidujícím tržby ve zvláštním režimu.

Číslo provozovny – Povinná položka v případě, že poplatník má více než 1 provozovnu - § 23b písm. b) ZoET.
Jedná se zpravidla o dvoumístný numerický znak přidělený správcem daně v rámci procesu oznámení údajů o provozovnách.

Datum a čas – Povinná položka - § 23b písm. c) ZoET.
Jedná se o datum a čas přijetí evidované tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve. Datum je tvořeno dnem, měsícem a rokem uskutečnění tržby. Časový okamžik je určen hodinou a minutou, ve které byla tržba uskutečněna. Např. 01. 08. 2020 18:30.

Celkem Kč – Povinná položka - § 23b písm. d) ZoET.
Celková částka tržby se vždy uvádí v českých korunách. Je-li přijata tržba v cizí měně, použije poplatník jím deklarovaný kurz k okamžiku uskutečnění tržby nebo jiný vhodný kurz, např. kurz vyhlášený ČNB.

Druh zboží/služby – Nepovinná položka.
Lze vyplnit v případě, že je účtenka použita zároveň jako doklad o zakoupení výrobku nebo o poskytnutí služeb dle § 16 zákona o ochraně spotřebitele. Jedná se o popis zakoupeného zboží, výrobku či služby.

Další údaje – Nepovinná položka.
Slouží pro záznamy poplatníka, které považuje za důležité ve vztahu k provedení obchodní transakci (např. informaci o vadě výrobku, místo určení dodávky apod.).

Opravit/Storno provedl a Datum - Povinná položka v případě provedení opravy povinného údaje či storna.
Uvádí se datum, kdy došlo k opravě povinného údaje nebo ke stornu tržby a vlastnoruční podpis osoby, která opravu nebo storno provedla. Datum provedení opravy nebo storna se uvede ve formátu den, měsíc a rok. Položku lze vyplnit i v případě, kdy dochází k opravě nepovinného údaje.

ÚČTENKA
evidencia tržeb ve zvláštním režimu

Série: AAA/2020
Číslo: **12345678**

DIČ: 012345678
povinné vyplnit, pokud není hořeno rodným číslem

Číslo provozovny: 32
povinné vyplnit v případě více provozoven

Druh zboží/služby: telefon

Další údaje: poslední vystavený kus, skrábance na krytu

Datum: 01.08.2020   **Čas: 14:32**
povinné vyplnit

Celkem Kč: == 3 500,-
povinné vyplnit

Opravit/Storno provedl:
Datum

28 6206 MF/e 6206 - vzor č. 1

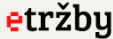
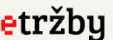

Část A - série AAA/2020

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Vzorová účtenka - zvláštní režim evidence tržeb*. [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/vzorova-uctenka-zvlastni-rezim.pdf>

Mimo shora uvedené povinnosti při evidování tržeb je poplatník v souladu s § 25 zákona o EET povinen na místě, kde běžně uskutečňuje tržby případně na webových

stránkách nabízejících jeho produkty, umístit informační oznámení s předepsaným obsahem dle režimu, ve kterém tržby eviduje, jak je uvedeno na obrázku č. 12.

Obrázek 12: Vzory informačních oznámení podle režimů evidence tržeb

 <p>Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Zároveň je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně online; v případě technického výpadku pak nejpozději do 48 hodin.</p>
 <p>Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Příjemce tržby eviduje tržby ve zjednodušeném režimu, tzn. je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně nejpozději do 5 dnů.</p>
 <p>Podle zákona o evidenci tržeb prodávající eviduje tržby ve zvláštním režimu a je povinen vystavit kupujícímu účtenku z bloku účtenek.</p>

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Informační oznámení*. [online]. [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/dokumenty>

Informační povinnost má i správce daně vzhledem k poplatníkovi evidujícímu tržby v běžném nebo zjednodušeném režimu, kdy mu v souladu s § 26 zákona o EET zpřístupní informace o odeslaných tržbách na společné technické zařízení na základě autentizačních údajů způsobem umožňujícím dálkový přístup. Poplatník i zákazník pak mají dle § 27 zákona o EET možnost způsobem umožňujícím dálkový přístup ověřit u správce daně příslušnou účtenku.

3.2.3.5 Přestupky a účtenková loterie

Za porušení povinností související s evidencí tržeb se považuje v souladu s § 29 v návaznosti na § 28 zákona o EET zejména neodeslání údajů o evidované tržbě datovou zprávou a nevystavení účtenky s možností uložení pokuty až do výše 500000 Kč, dále neumístění informačního oznámení a umožnění zneužití autentizací údajů, certifikátu nebo bloku účtenek s možností uložení pokuty do výše 50000 Kč. Při zvlášť závažném porušení zasílání údajů o evidované tržbě nebo vystavování účtenek je možno podle § 31 zákona o EET okamžitě uzavřít provozovnu nebo pozastavit výkon činnosti.

Na základě zaslání povinných údajů na účtence může Česká republika v souladu s § 35 zákona o EET pořádat tzv. účtenkovou loterii o peněžní a věcné ceny, jejímž pořádáním bylo pověřeno Ministerstvo financí ČR. Výdaje na její pořádání budou hrazeny ze státního rozpočtu. „Účtenkovka“ měla být jedním z doplňkových nástrojů pro podporu efektivity evidence tržeb a tím řádný výběr daní.⁴³

3.2.3.6 Fázování zavádění EET

Ustanovení § 37 zákona o EET upravovalo přechodný režim vybraných evidovaných tržeb, jednalo se o tzv. dočasně vyloučené tržby (novelou zákona o EET č. 256/2019 Sb. byl tento paragraf zrušen s účinností od 1. 5. 2020). Toto fázování umožňovalo postupné zatěžování systému a zároveň dalo poplatníkům časový prostor pro přípravu na evidenci tržeb. Tzv. fázování fungovalo na principu zařazení tržeb poplatníka do příslušné fáze podle klasifikace NACE. Touto klasifikací se podle § 37 odst. 2 zákona o EET rozuměla klasifikace ekonomických činností uvedená v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1893/ 2006 z 20. 12. 2006. Klasifikace ekonomických činností podle kódů NACE jako pomůcka při zařazení činností je dostupná na webových stránkách Českého statistického úřadu.⁴⁴ V § 37 odst. 3 zákona o EET pak byla dána vládě možnost stanovit nařízením, že některé tržby nejsou dočasně evidovanými tržbami.

Evidence tržeb byla na základě § 37 odst. 1 písm. a) až c) zákona o EET spuštěna ve 4 fázích založených na dočasně vyjmutých tržbách z evidence tržeb mimo těch, na které se výjimka nevztahuje, a to podle čísla NACE. V návaznosti na účinnost zákona o EET v původním znění, od 1. 12. 2016, tedy v 1. fázi, evidují tržby poplatníci s tržbami z ubytovacích a stravovacích služeb, od 1. 3. 2017, tedy v 2. fázi, poplatníci s tržbami z maloobchodu a velkoobchodu. Do 3. fáze spadají ostatní činnosti, které nespádají do ostatních fází, například svobodná povolání, doprava, zemědělství. Do 4. fáze pak spadají vybraná řemesla a výrobní činnosti. Při zařazení do fáze není podstatné, zda tržby pochází z hlavní či vedlejší podnikatelské činnosti. Poplatníci s tržbami spadajícími do 3. fáze měli povinnost tyto tržby evidovat od 1. 3. 2018 a poplatníci s tržbami spadajícími

---

⁴³ Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupný z:

https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

⁴⁴ Český statistický úřad. *Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)*. [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupná z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

do 4. fáze od 1. 6. 2018.⁴⁵ Na obrázku č. 13 je uvedeno schéma zavádění EET ve fázích, jak ho na konferenci Evidence tržeb v praxi 16. 9. 2016 v Brně představila tehdejší náměstkyně ministra financí Alena Schillerová.

Obrázek 13: Fázování vstupu do elektronické evidence tržeb

- **1. fáze – stravovací a ubytovací služby**
  - Začátek evidence 1.12.2016
- **2. fáze – maloobchod a velkoobchod**
  - Začátek evidence 1.3.2017
- **3. fáze – ostatní činnosti (s výjimkou 4. fáze)**
  - Začátek evidence 1.3.2018
- **4. fáze – vybraná řemesla a osobní služby**
  - Začátek evidence 1.6.2018
- **Vždy konkrétní činnost – pozor, jeden podnikatel může mít více činností!**
- **Posuzuje se dle klasifikace NACE, případně dle pravidel pro stravovací služby (1. fáze evidence)**

 FINANČNÍ SPRÁVA   **Ministerstvo financí**
České republiky

Zdroj: Ministerstvo financí ČR. *Elektronická evidence tržeb – Konference: Evidence tržeb v praxi*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2016-09-16_Obecne-informace-k-EET.pdf

Co se týče povinných subjektů ze sektoru stravování s NACE 56 – došlo ještě před účinností zákona o EET k rozdělení tržeb v rámci tohoto sektoru na tržby za „stravování - stravovací službu“ (kdy jde o jídla a nápoje k okamžité konzumaci na místě), které spadají do 1. fáze evidence EET a ostatní tržby za „stravování – dodání zboží“ (za prodej „s sebou“), které spadají do 3. fáze evidence tržeb. Podrobně se danou problematikou zabývá jedenáctistránkový materiál Finanční správy „Obchodní modely a situace, při nichž dochází k prodeji potravin, a jejich zařazení pro účely evidence tržeb“.⁴⁶

⁴⁵ Ministerstvo financí ČR. *Elektronická evidence tržeb – Konference: Evidence tržeb v praxi*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2016-09-16_Obecne-informace-k-EET.pdf

⁴⁶ Generální finanční ředitelství. *Obchodní modely a situace, při nichž dochází k prodeji potravin, a jejich zařazení pro účely evidence tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Stravovani_Obchodni_modely.pdf

U NACE 55 - ubytování, je nutno rozlišit ubytování, které spadá pod živnostenské oprávnění a jde o „krátkodobé ubytování“ od „dlouhodobého ubytování“ s NACE 68, které spadá do závěrečné fáze EET a od příjmů z nájmu dle § 9 zákona o daních z příjmů, který pod EET vůbec nespadá. I k problematice zařazování tržeb z ubytování do NACE byl vydán metodický materiál pod názvem „Ubytování jako samostatná činnost nebo nájem nemovité věci“.⁴⁷ Schematicky je toto rozlišení uvedeno níže na obrázku č. 14.

Obrázek 14: 1. fáze EET - ubytování a stravování

1. fáze (od 1. prosince 2016) - stravovací a ubytovací služby	
•	NACE 55 - Ubytování (většinou krátkodobé ubytování, hotely, Kempy, penziony, tábořiště, ubytovny...)
•	NACE 56 - Stravování a pohostinství, jde-li o stravovací služby - (podnikatelé, kteří nabízejí jídla a nápoje k okamžité konzumaci na místě, tj. restaurace, hospody, kavárny, kantýny...)

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Odkdy evidovat tržby*. [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

V důsledku Nálezů Ústavního soudu z 12. 12. 2017 (sp.zn. Pl. ÚS 26/16), byla zrušena povinnost evidovat tržby pro poplatníky dosud nespuštěných fází (pozn.: Ústavní soud zároveň mimo jiné stanovil, že vyloučené tržby lze stanovit od 1. 1. 2019 pouze zákonem, ne nařízením vlády, jak bylo uvedeno v původním § 37 odst. 3 zákona o EET).⁴⁸ Novelou zákona o EET č. 256/2019 Sb. byl schválen náběh 3. a 4. fáze EET současně, a to od 1. 5. 2020 v návaznosti na účinnost tohoto zákona. Ke spuštění těchto zbývajících fází ale nedošlo v souvislosti s vývojem situace pandemie “koronaviru”, kdy nejprve došlo schválením zákona č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu ke zrušení povinnosti evidovat tržby pro subjekty spadající do všech fází po dobu nouzového stavu a třech měsíců po jeho skončení s účinností od 27. 3. 2020. Následně došlo k prodloužení tohoto období do konce roku 2020 v souladu s přijetím zákona č. 263/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2020 Sb.⁴⁹ Další novela zákona č. 137/2020 Sb., pod č. 449/2020 Sb., s účinností od 3. 11. 2020

⁴⁷ Generální finanční ředitelství. *Ubytování jako samostatná činnost nebo nájem nemovité věci*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z:

https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Ubytovani_nebo_najem_EET_verejnost.pdf

⁴⁸ Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. *3. a 4. fáze EET v březnu a červnu příštího roku neodstartuje*. [online]. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.eltrzby.cz/cz/aktuality/191-3-a-4-faze-eet-v-breznu-a-cervnu-pristiho-roku-neodstartuje>

⁴⁹ Finanční správa ČR. *Jak je to s EET?* [online]. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z:

https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/2020/Pruvodce_pro_danove_poplatniky_v_souvislosti_s_koronavirem-10500

prodloužila odklad EET až do 31. 12. 2022, a to znovu v souvislosti s pokračující pandemií „koronaviru“, odklad se opět týká všech subjektů spadajících do všech fází zavádění EET. Systém EET bude přesto nadále funkční a umožňuje tedy poplatníkům z 1. a 2. fáze evidovat tržby dobrovolně.⁵⁰ Pro přehlednost je na obrázku č. 15 uvedeno schéma zapojení poplatníků do EET platné od 3. 11. 2020 s uvedením odkladu do 31. 12. 2022.

Obrázek 15: Zapojení do EET platné od 3. 11. 2020

Podnikatelé se zapojují postupně takto:

- **v 1. fázi** - od 1. prosince 2016 - ubytovací a stravovací služby,
- **ve 2. fázi** - od 1. března 2017 - maloobchod a velkoobchod,
- **ve 3. a 4. společné fázi** - od 1. května 2020 - ostatní činnosti, například svobodná povolání, doprava, zemědělství, řemesla a výrobní činnosti.

Evidence tržeb odložena do 31. 12. 2022. Bližší informace [zde](#).

Zdroj: Generální finanční ředitelství. *Kdo, co a odkdy?* [online]. [cit. 2021-01-12]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/kdo-co-a-kdy>

⁵⁰ Generální finanční ředitelství. *Odklad EET prodloužen až do 31. prosince 2022.* [online]. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/cs/novinky_1548

4 Vlastní práce

4.1 Úvod

Jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.3.1, evidování tržeb se netýká všech poplatníků daně z příjmů fyzických a právnických osob, týká se jen těch, kteří inkasují tržby v hotovosti, případně šeky nebo stravenkami a obdobnými formami plateb. Ostatní formy, jako platby převodem a platby kartou, jsou na rozdíl od plateb v hotovosti evidovány bankami a ty mají povinnost vydat Finanční správě na žádost předmětné výpisy z účtu, jejich uskutečnění je tedy snadno prokazatelné na rozdíl od tržeb inkasovaných v hotovosti, kde je státem obtížně zjistitelné jejich uskutečnění. Evidování tržeb v hotovosti se také netýká tržeb vyloučených z evidování v souladu s § 12 zákona o EET, jak je uvedeno v téže podkapitole.

Povinnost evidovat tržby se po období postupného náběhu, tj. od 1. 12. 2016 do 1. 6. 2018 měla týkat všech podnikatelských subjektů inkasujících tržby v hotovosti. K náběhu 3. a 4. fáze ale vůbec nedošlo, navíc počínaje vyhlášením nouzového v březnu 2020 došlo k přerušení povinnosti evidovat tržby i pro subjekty 1. a 2. fáze s opakovaným prodloužením této doby až do 31. 12. 2022.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem budou předmětem zkoumání pouze subjekty spadající do prvních dvou fází, tj. ze sektoru ubytování, stravování, velkoobchodu a maloobchodu. Analyzována pak budou data do roku 2019 vzhledem k tomu, že již v průběhu března roku 2020 byla přerušena povinnost evidovat tržby i pro dosud povinné subjekty, data za rok 2020 by tudíž nebyla relevantní.

4.2 Narovnání podnikatelského prostředí

Zavedení EET jako převratného systému mělo jeden hlavní cíl: narovnat podnikatelské prostředí v České republice. Mělo zajistit, aby ti, kteří neplatí daně, neměli výhodu oproti poctivým živnostníkům a podnikatelům. Přitom férové prostředí mělo být takové, kde mají všichni stejné podmínky a ve kterém řádné plnění povinností neznamena

konkurenční nevýhodu. Právě proto byla evidence tržeb od počátku zamýšlena jako plošné opatření pro hotovostní tržby napříč ekonomikou⁵¹.

4.2.1 Fázování zavedení EET

V této podkapitole bude provedena analýza postupného zavádění EET a vliv tohoto „fázování“ na narovnání podnikatelského prostředí. Tento postupný náběh byl zdůvodňován následovně: „Aby byl náběh systému plynulejší, přistoupilo Ministerstvo financí k jeho rozfázování. Fázování umožní pozvolné zatěžování systému, a zároveň poskytne podnikatelům dostatečný prostor k přípravě“.⁵² Se zaváděním EET formou fázování se počítalo již při přípravě projektu v roce 2015 vzhledem k odhadovanému počtu 600000 povinných subjektů. Jako důvod fázování byl zmiňován nejen časový prostor pro seznámení subjektů s legislativou a technickými požadavky, ale i postupné zatěžování tzv. datového úložiště Finanční správy ČR, které muselo být pro evidenci tržeb nově zbudováno, a to s požadavkem nepřetržitého fungování.⁵³

V původním záměru Ministerstva financí ČR měl postupný náběh fází probíhat ve čtvrtletních intervalech počínaje lednem 2016 pro stravování a ubytování (s odhadem zapojení cca 10 % z celkového počtu povinných subjektů), dubnem 2016 pro velkoobchod a maloobchod (s odhadem zapojení cca 40 % z celkového počtu povinných subjektů) a červencem 2016, kdy se počítalo s postupným zapojením zbylých cca 50 % subjektů (podle míry rizika krácení tržeb v jednotlivých segmentech trhu a odhadu celkového objemu krácení daní) s tím, že všechny povinné subjekty by se měly zapojit nejdéle do třech let od účinnosti zákona o EET.⁵⁴

Zákon o EET nabyl účinnosti prvním dnem osmého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení (§ 38 zákona o EET), přičemž dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů byl den 13. 4. 2016, účinnost pak nastala 1. 12. 2016. Náběh EET měl

---

⁵¹ Generální finanční ředitelství. *Proč evidence tržeb?* [online]. [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

⁵² Generální finanční ředitelství. *Mýty a fakta.* [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/myty-a-fakta>

⁵³ Ministerstvo financí ČR. *Postup příprav elektronické evidence tržeb.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Dane_Material_2015-03-09_RHSD-Postup-priprav-elektronicke-evidence-trzeb.pdf

⁵⁴ Ministerstvo financí ČR. *Specifikace projektu elektronická evidence tržeb.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Studie_EET-2015_v02.pdf

být v souladu s § 37 zákona o EET v původním znění o dočasně vyloučených tržbách spuštěn ve 4 fázích odvíjejících se od data účinnosti zákona (§ 37 zákona o EET byl zrušen ke dni 1. 5. 2020 zákonem č. 256/2019 Sb.). První fáze tak byla v souladu s ustanovením § 37 odst. 1) písm. a) zákona o EET v původním znění spuštěna 1. 12. 2016 s povinností evidovat tržby od tohoto data pro podnikatele ze sektoru ubytování a stravování (spadající v klasifikaci NACE pod kód 55 a 56). Spuštění 2. fáze se pak odvíjelo od § 37 odst. 1) písm. b) zákona EET v původním znění, datem povinnosti evidovat tržby byl v tomto případě 1. 3. 2017 pro podnikatele ze sektoru velkoobchodu a maloobchodu (spadající v klasifikaci NACE pod kód 45.1, 45.3, 45.4, 46, 47). Náběh dvou zbývajících fází, kdy pro podnikatele spadající do 3. fáze měl přestat platit režim dočasně vyloučených tržeb dne 1. 3. 2018 a pro podnikatele spadající do 4. fáze 1. 6. 2018, byl dočasně zrušen nejprve v důsledku Nálezů Ústavního soudu z 12. 12. 2017, který stanovil, že tzv. vyloučené tržby lze stanovit od 1. 1. 2019 pouze zákonem. V důsledku tohoto nálezu byl sice novelou zákona o EET schválen náběh 3. a 4. fáze současně, a to od 1. 5. 2020, ke spuštění těchto 2 fází ale opět nedošlo, a to v souvislosti s vývojem pandemie „koronaviru“, kdy přijetím novel zákona o EET došlo nejprve ke zrušení povinnosti evidovat tržby pro subjekty spadající do všech fází po dobu nouzového stavu a třech měsíců po jeho skončení s účinností od 27. 3. 2020, s následným prodloužením nejprve do konce roku 2020 a dále pak do konce roku 2022, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.3.6.

Ke spuštění všech fází tak ve lhůtě nejdéle třech let od účinnosti zákona o EET nedošlo, subjekty 1. fáze evidovaly povinně tržby od 1. 12. 2016 do 26. 3. 2020, subjekty 2. fáze evidovaly povinně tržby od 1. 3. 2017 do 26. 3. 2020, u obou fází šlo o víc jak tři roky evidování hotovostních tržeb. Subjekty 3. a 4. fáze neevidovaly tržby vůbec.

4.2.2 Režimy evidence tržeb

V této podkapitole bude provedena analýza jednotlivých režimů EET popsanych v podkapitole 3.2.3.2 pro posouzení jejich vlivu na narovnání podnikatelského prostředí. Jak se uvádí v kapitole 1.2. Postupu příprav elektronické evidence tržeb Ministerstva

financí z ledna 2015, základním principem evidence tržeb je online komunikace mezi systémem Finanční správy a pokladním či jiným zařízením povinného subjektu⁵⁵.

Běžný režim EET tento princip jako základní režim splňuje, neboť v okamžiku transakce je odeslána datová zpráva s BPK povinného subjektu do úložiště Finanční správy, které zprávu ihned zpracuje a vrátí do systému daného subjektu odpověď s unikátním 39místným FIK, který se spolu s 44místným bezpečnostním kódem vytiskne na účtenku povinně vydanou, která musí být vydána zákazníkovi. V případě výpadku spojení chybí na účtence vydané zákazníkovi FIK, nahrazuje jej 344místný podpisový kód poplatníka, v tomto případě je povinnost odeslat údaje o transakci ihned po obnovení spojení, nejdéle do 48 hodin (většina zařízení provádí toto odeslání po obnovení spojení automaticky).

Použití zjednodušeného režimu EET je umožněno pouze na základě povolení správce daně po podání žádosti povinného subjektu, který z objektivních důvodů nemůže evidovat tržby v běžném režimu, zpravidla při neexistenci žádného internetového připojení v daném místě (výjimkou pro evidování tržeb v tomto režimu bez žádosti je prodej zboží a služeb v dopravních prostředcích pravidelné hromadné přepravy osob). Postup evidování je pak obdobný jako v případě výpadku spojení u běžného režimu, povinný subjekt vydá zákazníkovi účtenku, kde namísto FIK je uveden unikátní bezpečnostní kód poplatníka s podpisovým kódem poplatníka, údaje o tržbách jsou uloženy v paměti pokladního zařízení, nejdéle do 5 dnů od uskutečnění tržby musí být údaje o ní zaslány do systému Finanční správy, např. přemístěním zařízení do místa pokrytého internetem.

Se zvláštním režimem se v původních záměrech zavedení EET nepočítalo, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.3.2, do zákona o EET byl doplněn až novelou s možností evidovat takto tržby od 1. 5. 2020 po obdržení rozhodnutí o povolení tohoto režimu na základě žádosti. Jde o vydávání papírové pořadově očíslované propisovací účtenky zákazníkovi z bloku účtenek převzatých u správce daně. Do 20 dnů po skončení čtvrtletí pak musí subjekt podat správci daně oznámení o přijatých tržbách. Účtenka není nikde elektronicky evidována. Zvláštní režim může být povolen pouze fyzickým osobám neplátcům DPH s hotovostním obratem za 4 bezprostředně předcházející čtvrtletí a jeho

---

⁵⁵ Ministerstvo financí ČR. *Postup příprav elektronické evidence tržeb*. [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Dane_Material_2015-03-09_RHSD-Postup-priprav-elektronicke-evidence-trzeb.pdf

předpokladem za 12 bezprostředně následujících měsíců do 600000 Kč s nejvýše 2 zaměstnanci, právníckým osobám pouze poskytujícím zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění při splnění předchozích podmínek.

Shodným znakem spojujícím všechny tři režimy je evidence hotovostních tržeb povinných subjektů v souladu s ustanoveními zákona o EET.

Pokud porovnáme režimy evidence tržeb z hlediska způsobu evidování, běžný a zjednodušený jsou založeny na elektronické evidenci, přičemž režim zjednodušený namísto běžného je možno vést pouze z objektivního důvodu, kterým je nedostupnost internetového připojení, tržby uložené v paměti zařízení ale musí poplatník elektronicky odeslat do 5 dnů např. přemístěním do místa s existencí internetového připojení. U obou režimů lze následně účtenku ověřit na webových stránkách Daňového portálu.

Zvláštní režim je oproti uvedeným dvou režimům, co se týče způsobu evidování tržeb, zcela odlišný. Nejzásadnějším rozdílem je jeho papírová evidence, kdy prvopis účtenky obdrží zákazník a průpis si ponechá poplatník pro vyplnění čtvrtletního podání oznámení o přijatých tržbách. Tyto tržby nelze ani po podání tohoto oznámení ověřit na webových stránkách Daňového portálu. Co se týče zmiňovaného oznámení, které mělo zajistit následnou „kontrolovatelnost“ tržeb, došlo při jeho zavádění ke změně formální stránky. V původním formuláři, který měl přes 500 kolonek, se počítalo s vyplňováním počtu a výše tržeb za každý den včetně pořadového čísla první a poslední účtenky, počtu a výše případných storen, a to zvláště za každou provozovnu. Zveřejněný formulář, který byl již ke stažení na webových stránkách Finanční správy, byl po kritice náročnosti jeho vyplnění nahrazen formulářem, ve kterém se vyplňují o tržbách jen 4 údaje ve 4 kolonkách, a to počet tržeb a celková výše tržeb a počet storen a jejich výše.⁵⁶

Při porovnání obou formulářů vyobrazených na příloze č. 1 je na první pohled zřejmé značné zjednodušení (kopie původního formuláře na příloze neobsahuje 1. úvodní stranu a 3. stranu určenou pro vyplnění tržeb od 15. do posledního dne daného měsíce). V novém formuláři se nevyplňují ani pořadová čísla první a poslední účtenky. Vzhledem k nedostatku kontrolních pracovníků ve Finanční správě, který byl zmiňován v kapitole 3.2.1, nelze předpokládat pravidelné kontroly poplatníků evidujících tržby ve zvláštním

---

⁵⁶ Internet Info, s.r.o. *Formulář o tržbách ve zvláštním režimu zeshlíl, bude stačit souhrn za kvartál.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/formular-o-trzbach-ve-zvlastnim-rezimu-zestihlil-bude-stacit-souhrn-za-kvartal/>

režimu, které by de facto spočívaly v časově náročné kontrole součtu tržeb uvedeného každé čtvrtletí v podaném oznámení s komplikací v podobě chybějících údajů o pořadovém čísle první a poslední účtenky. „Papírové oznámení“ je tak krokem zpět v nastoleném trendu „elektronizace Finanční správy“.

Co se týče podmínek, za kterých je možno takto tržby evidovat, a to stropu hotovostního obratu, neplátcovství DPH a maximálního počtu zaměstnanců, poslední 2 podmínky lze subjektem snadno prokázat a ze strany správce daně jsou stejně snadno ověřitelné. Prokázání výše hotovostního obratu před žádostí o povolení je složitější. V pokynech k nezávaznému vzoru žádosti o povolení zvláštního režimu ohledně prokázání hotovostního obratu je uvedeno: „Skutečnosti prokazující výši příjmů pro předchozí období lze doložit jakýmkoliv průkazným záznamem o příjmech (např. evidence hotovostních příjmů dle § 97 daňového řádu, výpisy či sestavy z daňové evidence nebo účetnictví) nebo dalšími dokumenty, při jejichž zpracování bylo z těchto údajů čerpáno a jsou způsobilé podat správci daně věrný obraz o výši příjmů poplatníka, na základě kterého je možné učinit závěr o splnění limitu výše evidovaných tržeb pro dané období. K prokázání výše předpokládaných příjmů postačí kvalifikovaný odhad poplatníka (stejně bude postupovat též poplatník, který podnikání zahajuje, u nějž je splnění limitu za předcházející období z povahy věci splněno)“.⁵⁷

V pokynech jsou ohledně prokázání výše obratu za předchozí 4 čtvrtletí uvedeny tyto slovní obraty: „jakýkoliv průkazný záznam o příjmech“, „jsou způsobilé podat správci daně věrný obraz o výši příjmů poplatníka“. Ale právě „neprůkaznost hotovostních příjmů“ byla důvodem zavedení EET, u nich, na rozdíl od příjmů uskutečněných převodem případně kartou, se předpokládá jejich krácení, neboť o nich neexistuje žádný průkazný záznam. Pokud by hotovostní příjmy z podnikání šlo prokázat tak, aby byly způsobilé podat správci věrný obraz o výši příjmů poplatníka, nemuselo by být pro kontrolu jejich dodržování zaváděno okamžité online evidování. Vzhledem k uvedeným skutečnostem lze předpokládat, že mezi povolenými žádostmi o zvláštní režim budou i žádosti těch poplatníků, kteří ve skutečnosti stanovený limit hotovostních plateb ve výši 600000 Kč překračují.

---

⁵⁷ Generální finanční ředitelství. *Nezávazný vzor žádosti o povolení – zvláštní režim*. [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/zadost_o_povoleni_zvlnr.pdf

4.3 Eliminace daňových úniků

„S ohledem na skutečnost, že se v některých oblastech podnikání stalo běžnou praxí nepřiznat příjem, a tím krátit příjmy státu... je záměrem vlády přistoupit k tomu, že budou hotovostní tržby veškerých podnikatelských subjektů evidovány elektronicky v okamžiku uskutečnění transakce... Elektronická evidence jakožto systém rychlé komunikace mezi daňovými subjekty a finanční správou v rámci dostupných možností minimalizuje možnost daňových subjektů nepřiznat příjmy a krátit tak daňové inkaso, jelikož odstraňuje prodlevu mezi evidováním tržby daňovým subjektem a jejím vykázáním finanční správě“.⁵⁸

„Základním cílem evidence tržeb je postihnout co nejširší spektrum segmentů trhu, kde dochází k daňovým únikům...Věcné výjimky by měly být minimální, obecně by měly existovat zejména výjimky systémové. Pokud by bylo výjimek příliš mnoho, jejich zneužívání a s tím spojená deformace tržního i daňového prostředí by vedla k výraznému snížení efektivity celého systému...“⁵⁹

V analýze Ministerstva financí z ledna 2015 byla zmiňována nutnost evidence tržeb v elektronické online formě, kdy odstraněním prodlevy mezi evidováním tržby a jejím vykázáním Finanční správě se minimalizuje možnost krácení daňových příjmů, zároveň je nutné plošné zavedení s minimem výjimek pro zachování efektivity systému a zamezení deformace tržního a daňového prostředí. Zavedení 1. a 2. fáze bylo spojeno pouze s elektronickou formou evidence, a to prostřednictvím běžného nebo zjednodušeného režimu. Co se týče výjimek z evidování tržeb v 1. a 2. fázi, šlo pouze o přesunutí tržeb z některých činností do dalších fází, jak je uvedeno v podkapitole 3.2.3.6. Vzhledem k tomu, že k zavedení možnosti evidence ve zvláštním režimu, tedy „papírové evidence“ narušující výše zmiňovaný požadavek online evidence, dosud nedošlo, nemohly být tržby subjektů spadajících do 1. a 2. fáze touto evidencí ovlivněny. Rozsah eliminace daňových úniků přímo souvisí s počtem subjektů, které budou do elektronické evidence zapojeny, proto se od počátku úvah o elektronické evidenci mluvilo o tzv. „plošnosti opatření“ s minimem výjimek.

---

⁵⁸ Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky*. [online]. [cit. 2020-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

⁵⁹ Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky*. [online]. [cit. 2021-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

4.3.1 Vývoj počtu evidujících subjektů

Odhady počtu subjektů povinných k EET vycházely z údajů Českého statistického úřadu, kdy k 31. 12. 2012 v České republice existovalo přibližně 1,3 milionu aktivních podnikatelských subjektů, z toho 375 tisíc právnických osob a 933 tisíc fyzických osob podalo daňové přiznání k dani z příjmu dle § 7 zákona o daních z příjmů. Počet povinných subjektů byl na základě analýz odhadnut na 500 – 600 tisíc, kdy zbývající počet subjektů z 1,3 milionu nepřijímá tržby v hotovosti a nebude spadat pod EET, jak bylo uvedeno v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace (dále jen „RIA“) k návrhu zákona o EET.⁶⁰ Údaje o počtu subjektů v jednotlivých sektorech a předpokládaných a skutečných počtech subjektů přijímajících platby, které podléhají EET, jsou uvedeny v následující tabulce č. 3, kdy údaje o předpokládaných hodnotách byly převzaty z uváděné Závěrečné zprávy RIA, údaje o skutečných hodnotách byly převzaty z „Informací o provozu“ zveřejňovaných na stránkách www.etrzby.cz, a to v případě ubytování a stravování k datu 1. 12. 2016 a v případě maloobchodu a velkoobchodu k 1. 3. 2017. Ve statistických hodnotách o ostrém provozu jsou zveřejňovány hodnoty o počtu tržeb po jednotlivých hodinách včetně doby odezvy, denní hodnoty o počtu přijatých tržeb, údaje o počtu evidujících subjektů dle DIČ.

Tabulka 3: Předpokládané a skutečné počty subjektů EET

	Počet všech subjektů		Počet subjektů spadajících pod EET		Procento subjektů spadajících pod EET	
	Předpoklad	Skutečnost*	Předpoklad	Skutečnost**	Předpoklad	Skutečnost
1. fáze - Ubytování, stravování	48435	59307	46013	37205	95 %	63 %
2. fáze - Maloobchod a velkoobchod	255535	231411	191651	80794	75 %	35 %
3. a 4. fáze - Ostatní podnikatelé	998860	-	299658	-	30 %	-
Celkem	1302830	-	537322	117999	41 %	-

Vysvětlivky: * data ČSÚ za rok 2016 o počtu aktivních podniků

** skutečné hodnoty k 1.12.2016 u 1.fáze a k 1.3.2017 u 2. fáze

Zdroj: vlastní zpracování dle Zprávy RIA k návrhu zákona o EET, údajů ČSÚ a Informací o ostrém provozu EET

⁶⁰ Generální finanční ředitelství. *Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA) návrh zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Zaverecna-zprava-hodnoceni-dopadu-regulace-RIA-k-zakonu-o-evidenci-trzeb-2016.pdf>

V roce 2018 pak Závěrečná zpráva RIA k zákonu č. 256/2019 Sb., kterým se mění zákon o evidenci tržeb, uvádí následující reálné hodnoty, platné ke květnu 2018: celkem podléhalo EET přibližně 170000 subjektů, z toho spadajících do 1. fáze přibližně 50000 subjektů, do 2. fáze přibližně 105000 subjektů a zbylých 15000 evidujících subjektů spadalo převažující činností do původní 3. a 4. fáze. Co se týče skutečného počtu subjektů 1. fáze, je nutno zmínit, že byl ovlivněn rozdělením tržeb za stravování na stravování – stravovací službu spadající do 1. fáze a stravování – dodání zboží spadající do 3. fáze, zároveň došlo i k rozdělení tržeb za ubytování na ubytovací službu z krátkodobého ubytování spadající do 1. fáze a ubytovací službu z dlouhodobého ubytování spadající do 3. fáze, jak bylo popsáno v podkapitole 3.2.3.6. V závěrečné zprávě je pak zmiňována další skutečnost, která měla ovlivnit skutečné počty subjektů 1. a 2. fáze, a to tzv. minoritní činnost, kdy subjekty, jejichž tržby z doplňkové činnosti (splňující podmínku méně než 50 % celkových tržeb a stropu 175000 Kč za rok) spadaly do 1. případně 2. fáze, budou muset tyto tržby povinně evidovat až ve fázi, do které spadají majoritními tržbami s odkazem na Metodický pokyn k aplikaci zákona o EET vydaný GFŘ.⁶¹

Na konci podkapitoly 4.3 bylo uvedeno, že rozsah eliminace daňových úniků přímo souvisí s počtem subjektů, které budou do elektronické evidence zapojeny. Z údajů uvedených ve shora uvedené tabulce vyplývá, že do EET se v 1. fázi k datu 1. 12. 2016 zapojilo o 32 % méně subjektů než byl předpoklad, k datu 1. 3. 2017 pak o 40 % méně subjektů než byl předpoklad. Další hodnoty o počtu evidujících subjektů, získané z „Informací o provozu“ zveřejňovaných na webových stránkách www.etrzby.cz, a to k datům 1. 6. 2018, 31. 12. 2018 a 31. 12. 2019, byly analyzovány s následujícími výsledky: k 1. 6. 2018, kdy měly tržby evidovat povinné subjekty ze všech fází, evidovalo tržby skutečně 170509 subjektů. Pokud vezmeme v úvahu předpoklad počtu evidujících subjektů ze všech fází, ve skutečnosti k 1. 6. 2018, kdy měly evidovat tržby všechny povinné subjekty, evidovalo tržby pouze 31,7 % z celkového počtu předpokládaných 537322 subjektů. Během následujících měsíců sice počet evidujících subjektů nadále stoupal k 178189 subjektům k 31. 12. 2018 (což představovalo 33,2 % předpokládaného

---

⁶¹ Generální finanční ředitelství. *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA) k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Zaverecna-zprava-hodnoceni-dopadu-regulace-RIA-k-zakonu-c-256-2019-Sb-kterym-se-meni-zakon-o-evidenci-trzeb-2018.pdf>

počtu) a k 191318 subjektům k 31. 12. 2019 (což představovalo 35,6 % předpokládaného celkového počtu), tyto hodnoty ale ani zdaleka nedosáhly předpokladu 237664 subjektů 1. a 2. fáze. Počet skutečně evidujících subjektů s hodnotou 191318 k 31. 12. 2019 představoval 80,5 % předpokládaného počtu 237664 povinných subjektů 1. a 2. fáze.

4.3.2 Vývoj tržeb

Jedním z primárních důvodů zavedení EET byla eliminace daňových úniků. Při předpokladu krácení tržeb před zavedením této evidence se okamžité online evidování tržeb při jejich inkasování mělo projevit růstem tržeb s následných dopadem na růst zdanitelných příjmů a daňových povinností subjektů spadajících pod EET. Vzhledem k tomu, že evidence tržeb byla dosud povinná jen pro subjekty spadající do 1. a 2. fáze, byla analýza zaměřena na vývoj tržeb v sektorech, které spadají do těchto fází, to je na sektor ubytování a stravování s NACE 55 a 56 a sektor obchodu motorových vozidel, maloobchodu a velkoobchodu s NACE 45, 46 a 47. Zdrojem dat jsou časové řady se základními finančními ukazateli z obchodu, pohostinství a ubytování zveřejňované na webových stránkách Českého statistického úřadu. Do analýzy byla zařazena data z let 2010 až 2019 uvedená v tabulce č. 4, pro odlišení případných opakujících se sezónních výkyvů od změn souvisejících se zavedením evidence tržeb jsou data analyzována i po jednotlivých čtvrtletích.

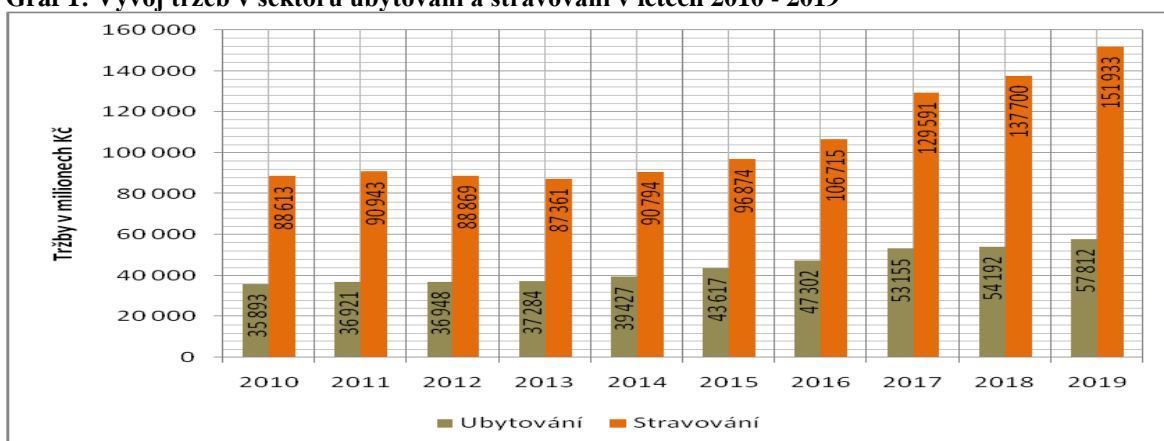
Tabulka 4: Tržby v letech 2010 - 2019 v sektorech ubytování, stravování a obchodu

Rok/sektor (v mil. Kč)	Ubytování	%změna	Stravování	%změna	Obch.m.vozidel	%změna	Velkoobchod	%změna	Maloobchod	%změna	Tržby celkem	Celková %změna
2010	35 893	0%	88 613	0%	340 959	0%	2 030 232	0%	897 305	0%	3 393 002	0%
2011	36 921	3%	90 943	3%	355 555	4%	2 171 458	7%	928 270	3%	3 583 146	6%
2012	36 948	0%	88 869	-2%	347 542	-2%	2 208 853	2%	933 237	1%	3 615 449	1%
2013	37 284	1%	87 361	-2%	364 720	5%	2 242 026	2%	924 093	-1%	3 655 484	1%
2014	39 427	6%	90 794	4%	416 125	14%	2 289 649	2%	945 101	2%	3 781 097	3%
2015	43 617	11%	96 874	7%	475 811	14%	2 299 873	0%	977 915	3%	3 894 089	3%
2016	47 302	8%	106 715	10%	526 132	11%	2 227 638	-3%	1 014 964	4%	3 922 751	1%
2017	53 155	12%	129 591	21%	557 087	6%	2 355 294	6%	1 089 123	7%	4 184 250	7%
2018	54 192	2%	137 700	6%	549 154	-1%	2 484 880	6%	1 147 621	5%	4 373 547	5%
2019	57 812	7%	151 933	10%	565 709	3%	2 550 623	3%	1 215 628	6%	4 541 705	4%

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

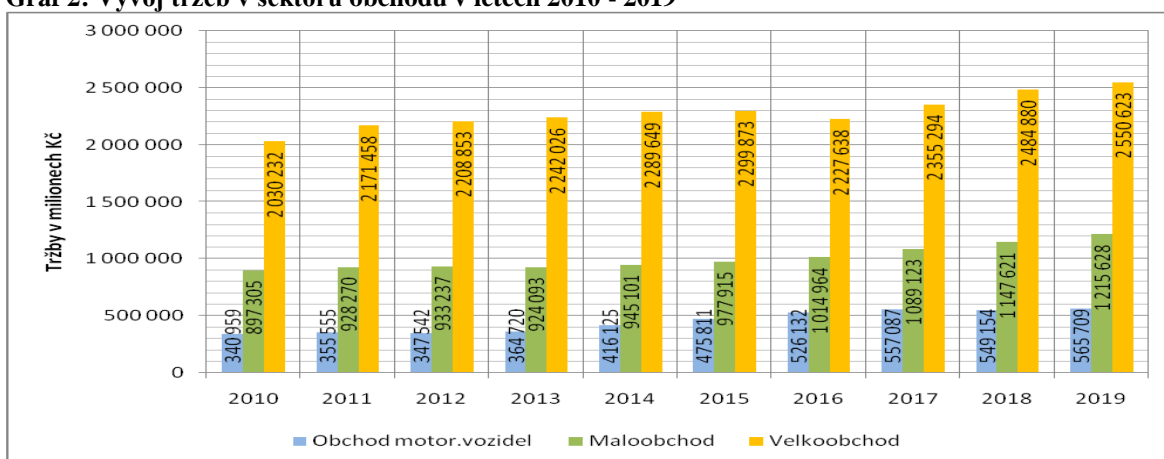
Celkové tržby z ekonomických sektorů spadajících do 1. a 2. fáze EET mají od roku 2010 vzestupnou tendenci, přičemž největší procentuální meziroční růst byl v roce 2017 (7 %), následně 2011 (6 %) a 2018 (5 %). V následujících dvou grafech č. 1 a 2 je analyzován vývoj ročních tržeb zvlášť za sektory 1. a 2. fáze EET v letech 2010 až 2019.

Graf 1: Vývoj tržeb v sektoru ubytování a stravování v letech 2010 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Graf 2: Vývoj tržeb v sektoru obchodu v letech 2010 - 2019

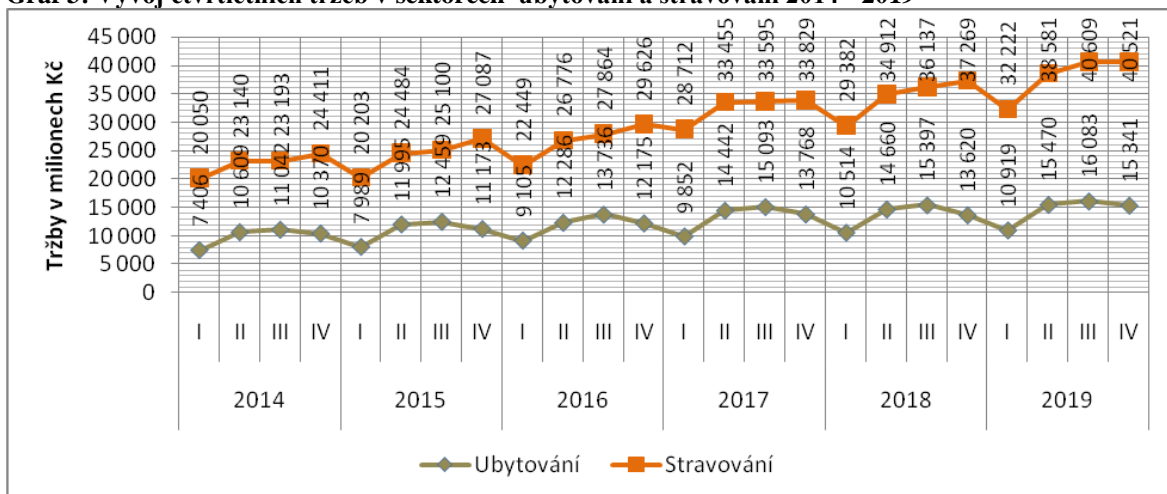

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Tržby v sektoru ubytování mají vzestupnou tendenci v celém sledovaném období 10 let, největší procentuální meziroční změna oproti předchozím obdobím byla v roce 2017 ve výši 12 %, následně v roce 2015 s 11% růstem oproti roku 2014. Tržby v sektoru stravování mají vzestupný trend počínaje rokem 2014, největší meziroční růst, a to 21%, byl v roce 2017, následně pak 10% v roce 2016 a 2019. Tržby v sektoru obchodu s motorovými vozidly mají ve sledovaných letech vzestupný trend počínaje rokem 2013, největší meziroční růst byl v letech 2014 a 2015 s 14% růstem a následně 2016 s 11% růstem. Sektor maloobchodu vykazoval vzestupný trend po celou sledovanou dobu vyjma roku 2013, největší meziroční růst byl v roce 2017, a to 7 %, následně v roce 2019 6 % a v roce 2018 5 %. U tržeb z velkoobchodu došlo v roce 2015 ke stagnaci a v roce 2016 k propadu, následovaly roky 2017 a 2018 s největším meziročním růstem v hodnotě 6 %.

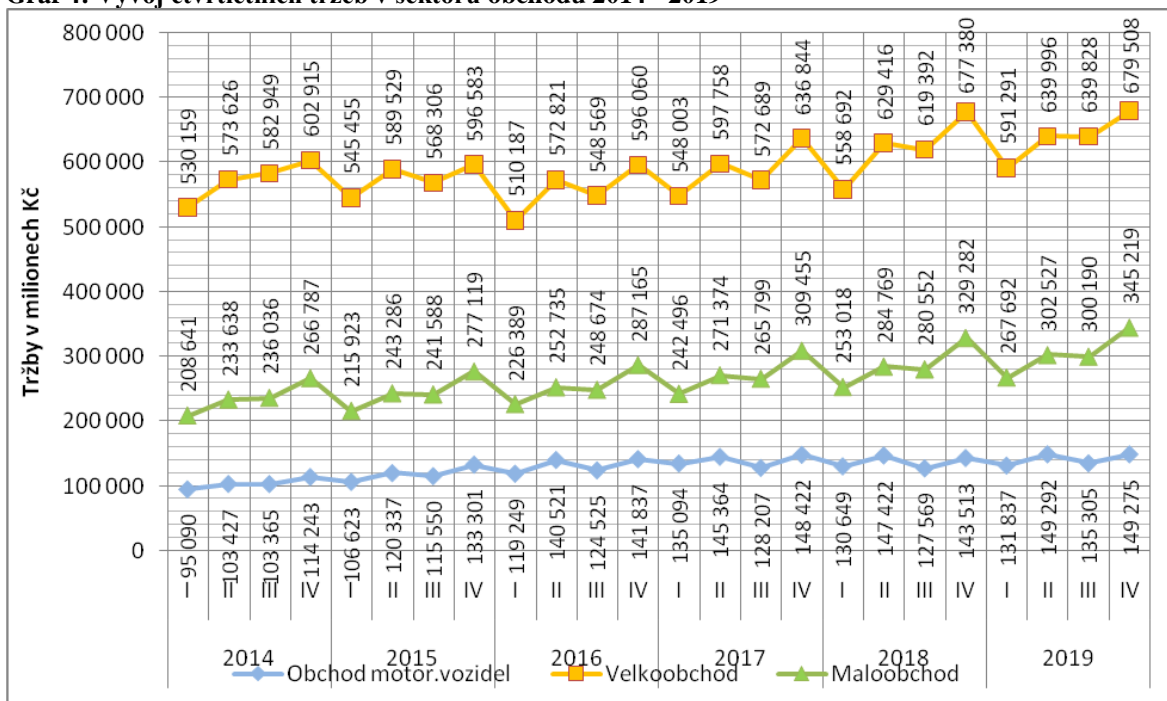
Pro podrobnější analýzu byly vybrány hodnoty v jednotlivých čtvrtletích let 2014 až 2019, a to pro zachycení případných změn trendu v průběhu let 2016 a 2017 v souvislosti s počátky zavedení 1. fáze EET 1. 12. 2016 a 2. fáze EET 1. 3. 2017 a změn souvisejících s případnými sezónními výkyvy v jednotlivých čtvrtletích sledovaných let (grafy č. 3 a 4).

Graf 3: Vývoj čtvrtletních tržeb v sektorech ubytování a stravování 2014 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Graf 4: Vývoj čtvrtletních tržeb v sektoru obchodu 2014 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Výše uvedený graf č. 3 zachycující vývoj čtvrtletních tržeb v sektorech ubytování a stravování v letech 2014 až 2019 ukázal pravidelnost výrazného poklesu tržeb

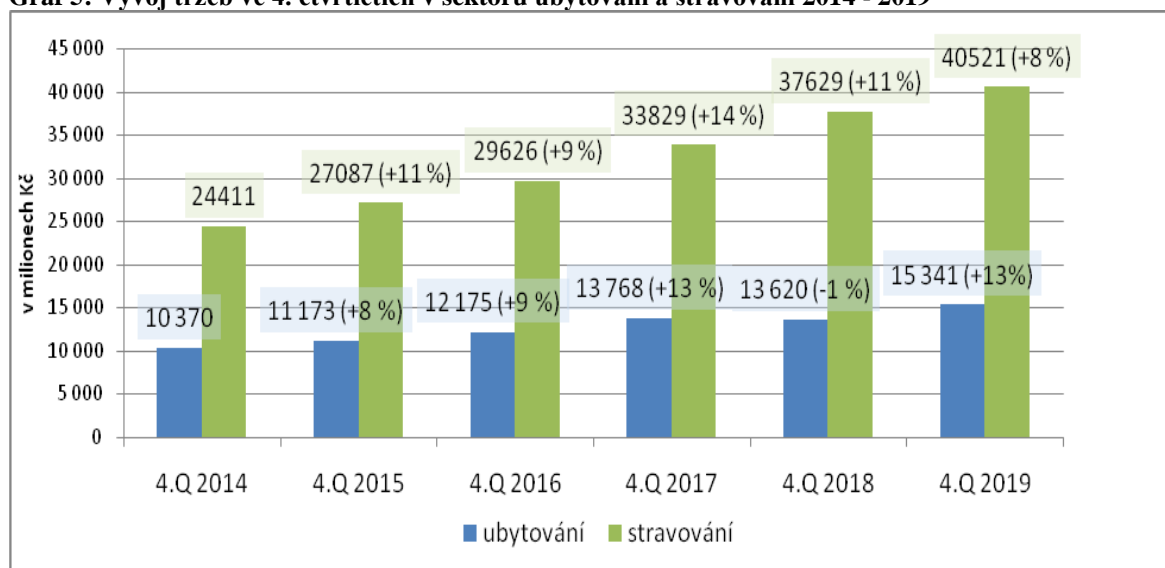
v 1. čtvrtletích sledovaných let. Největší tržby v oboru ubytování jsou ve sledovaných letech vždy ve 3. čtvrtletích, v oboru stravování ve 4. čtvrtletích s výjimkou roku 2019 s mírně vyššími tržbami ve 3. čtvrtletí.

Graf č. 4 na předchozí straně zachycující vývoj čtvrtletních tržeb v jednotlivých sektorech obchodu vykazuje v letech 2014 až 2019 největší hodnoty tržeb ve 4. čtvrtletích s výjimkou sektoru obchodu motorových vozidel v letech 2018 a 2019, kde byly tržby nejvyšší ve 2. čtvrtletích. Stejně jako v sektorech 1. fáze EET jsou i u sektorů 2. fáze EET pravidelně nejnižší tržby v 1. čtvrtletích, opět s výjimkou sektoru obchodu motorových vozidel, kde v letech 2017 a 2018 byly nejnižší tržby ve 3. čtvrtletích.

4.3.2.1 Vývoj čtvrtletních tržeb subjektů 1. fáze EET

Pro zachycení případných změn v souvislosti se zavedením 1. fáze EET v sektorech ubytování a stravování 1. 12. 2016, byly porovnány hodnoty tržeb v těchto sektorech ve 4. čtvrtletích let 2014 až 2019 s uvedením meziročních procentuálních změn hodnot tržeb 4. čtvrtletí sledovaných let. Vzhledem k tomu, že případný vliv EET na hodnoty tržeb ve 4. čtvrtletí 2016 byl ovlivněn zahájením této evidence až od 1. 12. 2016, je dále porovnán vývoj tržeb v 1. čtvrtletích let 2014 až 2019 pro zachycení případného vlivu zavedení 1. fáze EET na tržby v prvním čtvrtletí roku 2017 (grafy č. 5 a 6).

Graf 5: Vývoj tržeb ve 4. čtvrtletích v sektoru ubytování a stravování 2014 - 2019

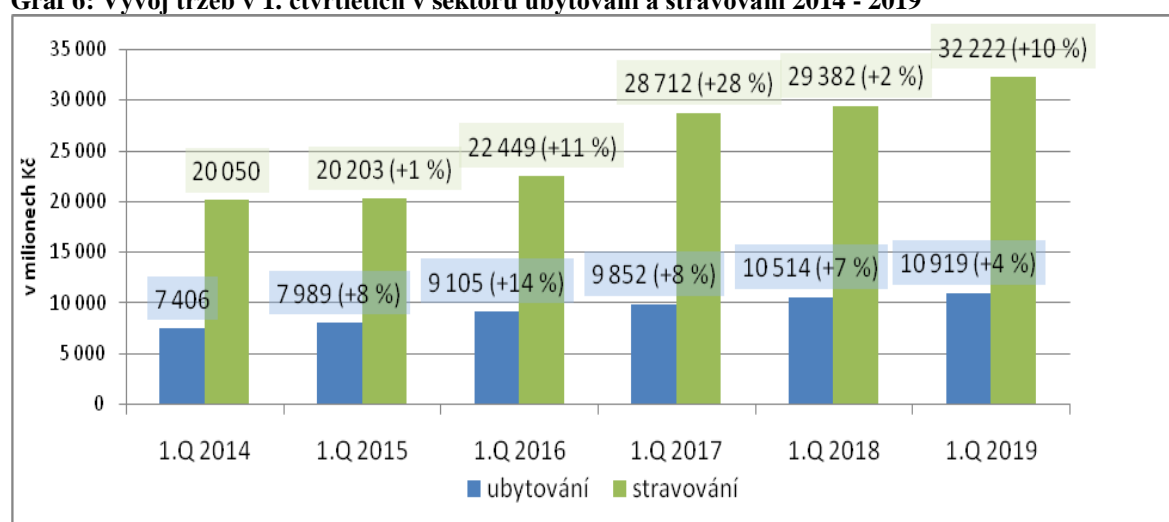
Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Graf č. 5 ukazuje, že ve 4. čtvrtletí 2016 nedošlo k významnému procentuálnímu nárůstu tržeb v porovnání s 4. čtvrtletími předchozích let, který by mohl souviset

se zavedením EET v sektorech ubytování a stravování 1. 12. 2016. Významnější meziroční nárůst tržeb v sektorech ubytování a stravování nastal až ve 4. čtvrtletí roku 2017 v porovnání s 4. čtvrtletím roku 2016, a to téměř o 5 %. Pokud porovnáme meziroční procentuální změny tržeb ve 4. čtvrtletích, patřil meziroční růst tržeb ve 4. čtvrtletí 2016 k těm nižším v období let 2014 až 2019. Protože ve 4. čtvrtletí 2016 byla povinnost EET pro subjekty 1. fáze pouze jeden měsíc z důvodu zavedení EET od 1. prosince 2016, budou v následujícím grafu č. 6 analyzovány tržby v 1. čtvrtletích let 2014 až 2019, kdy subjekty 1. fáze evidovaly tržby po celé čtvrtletí.

Graf 6: Vývoj tržeb v 1. čtvrtletích v sektoru ubytování a stravování 2014 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

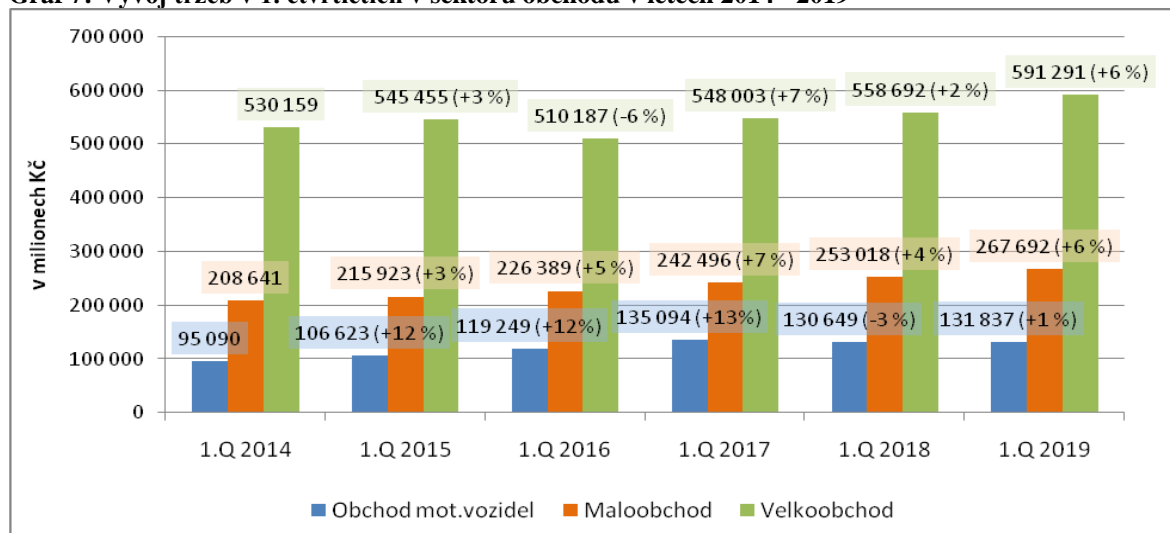
Při porovnání tržeb v 1. čtvrtletích období let 2014 až 2019 je vidět významná odchylka u tržeb za stravování v 1. čtvrtletí 2017 ve výši 28% nárůstu při porovnání s 1. čtvrtletím roku 2016, jde o významný výkyv ve sledovaných letech, který je o 17 % větší než druhá nejvyšší procentní změna ve výši tržeb v 1. čtvrtletí 2016 oproti 1. čtvrtletí 2015. U tržeb za ubytování taková významná odchylka není, naopak v 1. čtvrtletí 2017 růst tržeb v porovnání s 1. čtvrtletím roku 2016 zpomalil o 6 % na 8 %.

4.3.2.2 Vývoj čtvrtletních tržeb subjektů 2. fáze EET

Obdobně jako u 1. fáze EET budou analyzovány tržby 2. fáze EET, která byla spuštěna 1. 3. 2017, a to za 1. čtvrtletí jednotlivých let 2014 až 2019 a vzhledem k tomu, že v 1. čtvrtletí 2017 se jednalo jen o jeden měsíc vlivu na případné změny v tržbách, tak

dále budou analyzovány i tržby za 2. čtvrtletí jednotlivých let 2014 až 2019 pro zjištění případného vlivu zavedení 2. fáze EET (grafy č. 7 a 8).

Graf 7: Vývoj tržeb v 1. čtvrtletích v sektoru obchodu v letech 2014 - 2019

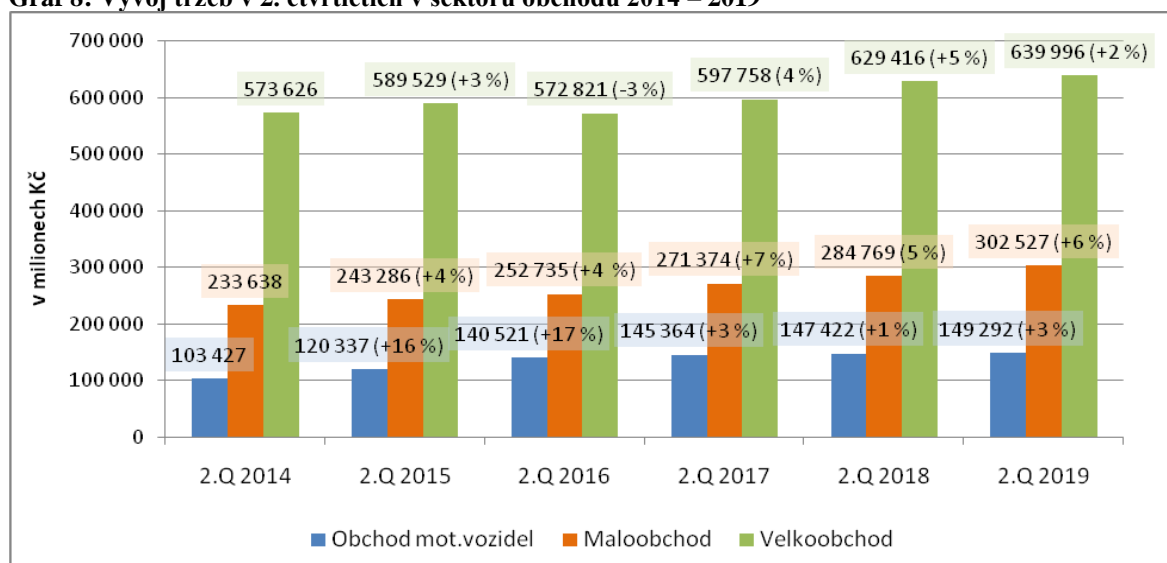

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

Graf č. 7 ukazuje, že v 1. čtvrtletí roku 2017 došlo k největšímu nárůstu tržeb zejména v sektoru velkoobchodu, ale i tržby maloobchodu a obchodu motorových vozidel vykázaly největší meziroční nárůst v 1. čtvrtletích. Významné vybočení z trendu ve sledovaných letech bylo ale pouze v sektoru velkoobchodu.

Proto budou v následujícím grafu č. 8 budou porovnány tržby v 2. čtvrtletích let 2014 až 2019 pro zjištění případného výkyvu ve 2. čtvrtletí 2017, kdy subjekty 2. fáze poprvé evidovaly tržby po celé kalendářní čtvrtletí. Z grafu je vidět, že ve 2. čtvrtletích let 2014 až 2019 byl největší procentuální růst tržeb u maloobchodu právě ve 2. čtvrtletí roku 2017 ve výši 7 % oproti stejnému čtvrtletí předchozího roku, i v oblasti velkoobchodu se vyjma 2. čtvrtletí roku 2018 jednalo o největší meziroční procentuální růst. U obchodu motorových vozidel po výrazně velkém meziročním růstu ve 2. čtvrtletí roku 2015 a 2016 ve výši 16 % a 17 % se tempo růstu ve 2. čtvrtletí roku 2017, 2018 i 2019 zpomalilo. Protože trh v oblasti obchodu motorových vozidel je oproti maloobchodu ale i velkoobchodu specifický vzhledem k výši tržeb za jednotlivé transakce, lze u něj předpokládat významně nižší podíl hotovostních tržeb na celkových tržbách, tedy i výrazně nižší případný vliv zavedení EET.

Graf 8: Vývoj tržeb v 2. čtvrtletích v sektoru obchodu 2014 – 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle časových řad zveřejňovaných ČSÚ

4.3.3 Vývoj inkasa vybraných daní

V předchozí podkapitole byl analyzován vývoj tržeb v sektorech spadajících do 1. a 2. fáze EET. Jedním z primárních cílů zavedení elektronické evidence tržeb je eliminace daňových úniků, jejím projevem by pak při principu okamžitého evidování hotovostních příjmů a předpokládaného krácení tržeb před zavedením této evidence měl být nárůst hotovostních tržeb. Růst hotovostních tržeb přímo ovlivňuje nárůst zdanitelných příjmů s následným dopadem na výši daně z příjmů fyzických osob případně právnických osob a daně z přidané hodnoty u těch subjektů, které jsou plátcí daně z přidané hodnoty (zdanitelné příjmy jsou v režimu DPH uskutečněnými zdanitelnými plněními a základem pro zdanění příslušnou sazbou DPH). Růst tržeb má vliv i na počet plátců DPH, a to v případě překročení hranice 1 mil. Kč obratu pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty a tím i na následný růst daně z přidané hodnoty z titulu zdaňování příjmů daní z přidané hodnoty u těchto nově zaregistrovaných plátců DPH.

Na rozdíl od přímého dopadu růstu tržeb na inkaso DPH, u DPFO a DPPO suma inkasovaných příjmů podléhá dalším úpravám dle příslušných ustanovení zákona o daních z příjmů. V případě DPFO mají zásadní vliv vysoké zákonné sazby paušálních výdajů a odčitatelná položka na poplatníka, kdy výsledkem těchto úprav i při zvýšení příjmů může být nadále daň v nulové výši, jak bylo popsáno v podkapitole 3.1.4. Růst tržeb u fyzických osob tak nemusí v každém případě znamenat růst DPFO.

V souladu s cíli diplomové práce je dále analyzován vývoj inkasa DPFO mezi roky 2016 až 2019, dále i vývoj DPH a DPPO. Pro zachycení trendu byla do analýzy zahrnuta i data z let předcházejících zavedení EET, a to počínaje rokem 2009. Z níže uvedené tabulky č. 5 tak jsou analyzována data týkající se výše uvedených daní. Jedná se o daně, u kterých je základem pro jejich výpočet příjem za dané zdaňovací období, tedy vedle bezhotovostních příjmů i příjem hotovostní, na zamezení jeho krácení byla pak zavedena evidence tržeb, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.1.

Tabulka 5: Vývoj inkasa daní v letech 2009 - 2019

Vývoj inkasa daní 2009 - 2019 v mil. Kč	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	5 565	7 987	2 939	3 261	2 680	1 128	2 498	6 849	7 617	7 841	9 893
Daň z příjmů fyzických osob závislá činnost	111 042	111 842	119 373	119 787	126 134	130 867	136 125	149 392	169 241	193 676	216 290
Daň z příjmů právnických osob	110 543	114 746	109 312	120 461	113 052	123 179	138 140	156 401	161 803	166 131	175 649
Daň z přidané hodnoty	253 464	269 582	275 188	278 052	308 300	322 662	331 604	349 460	381 435	413 013	431 311
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	19 189	19 298	19 848	20 781	20 488	24 029	25 099	24 462	24 814	26 255	27 706
Daň z nemovitých věcí	6 361	8 747	8 568	9 541	9 847	9 910	10 313	10 582	10 758	10 829	10 935
Daň z nabytí nemovitých věcí						5 600	10 982	12 697	12 478	13 573	13 847
Daň dědická	88	87	78	71	76	59	31	10	5	3	1
Daň darovací	162	138	4 279	3 368	108	74	-4 434	-351	-23	2	1
Daň z převodu nemovitostí	7 809	7 453	7 362	7 660	8 894	3 686	210	176	120	58	26
Daň silniční	4 795	5 100	5 187	5 206	5 273	5 539	5 814	5 970	6 191	6 276	6 484
Odvod z elektřiny ze slunečního záření			5 939	6 403	5 817	2 042	1 932	1 926	2 047	2 194	2 164
Odvod z loterií celkem				5 936	8 058	7 922	8 100	10 452	3 202	5	26
Daň z hazardu celkem									8 936	9 776	10 114
Ostatní příjmy, odvody, pokuty a poplatky	3 784	3 487	3 110	3 039	1 869	2 287	3 753	4 172	6 948	4 004	2 592
Celkem za všechny daně	522 801	548 466	561 183	583 567	610 597	638 982	670 167	732 197	795 572	853 634	907 039

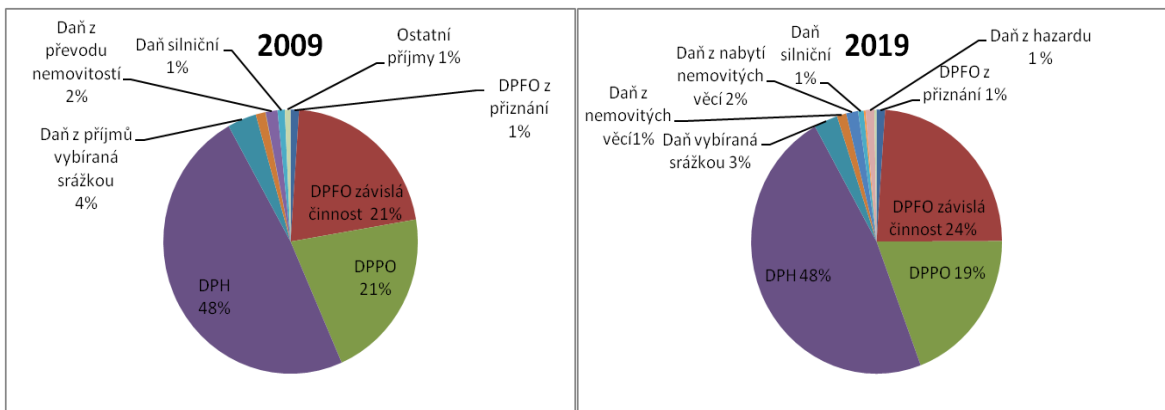
Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů Finanční správy: Vývoj inkasa vybraných daní v ČR [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Na další straně je pro větší názornost uveden graf č. 9 znázorňující podíl jednotlivých daní ze shora uvedené tabulky na celkovém výběru daní v roce 2009 a v roce 2019 pro zachycení vývoje podílu inkasa jednotlivých daní na celkovém inkasu, kdy ty daně, u kterých činil podíl méně než 1 %, nejsou v grafu popsány. Podíl DPH na celkovém inkasu daní mezi roky 2009 a 2019 se nezměnil, činí téměř polovinu celkového objemu inkasovaných daní, podíl daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (DPFO ze zaměstnaneckých vztahů) se zvýšil o 3 % a činí téměř jednu čtvrtinu celkového inkasa, podíl DPPO se mírně snížil, jeho hodnota činí ale v obou sledovaných obdobích přibližně jednu pětinu celkového inkasa daní, kdy celkové inkaso stoupl ze skoro 523 miliard Kč v roce 2009 na 907 miliard Kč v roce 2019.

Ve srovnání s podílem těchto daní je inkaso DPFO z příznání (jedná se o DPFO z podnikatelské činnosti, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.1.4, DPFO ze závislé činnosti je uvedena zvlášť, neboť je srážena a odváděna do státního rozpočtu zaměstnavatelem

za zaměstnance, jedná se o tzv. závislou činnost podle § 6 zákona o daních z příjmů) zanedbatelné, činí pouhé 1 % z celkového inkasa daní.

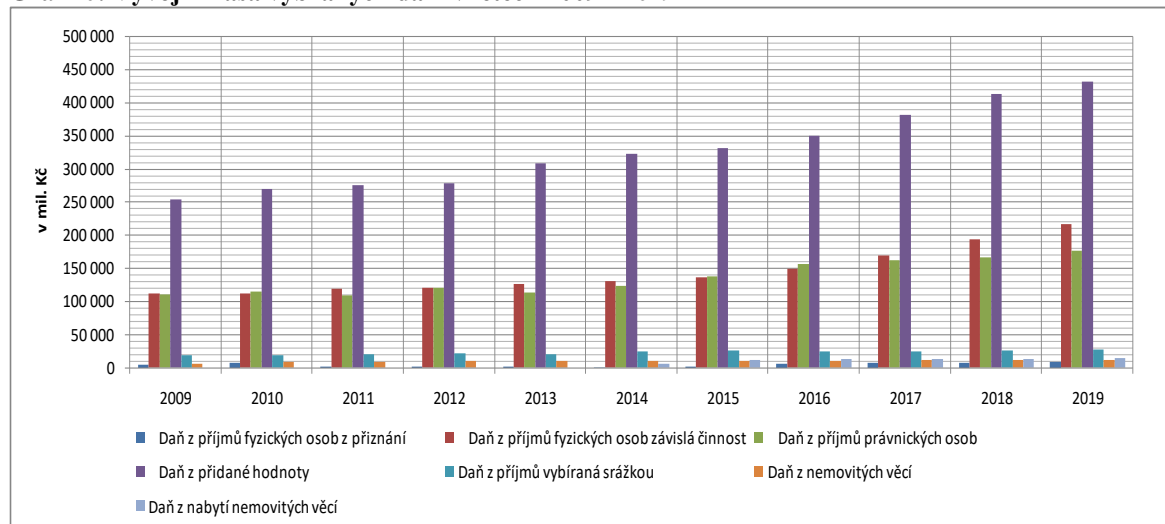
Graf 9: Podíl daní na celkovém inkasu v letech 2009 a 2019

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z tabulky č. 5

Níže uvedený graf č. 10 znázorňuje vývoj podílu šesti nejvýznamnějších daní a DPFO z příznání na celkovém daňovém inkasu v letech 2009 – 2019, z kterého je vidět téměř 50% podíl DPH a zvyšující se podíl DPFO ze závislé činnosti vzhledem k DPPO počínaje rokem 2017. Podíl DPFO z příznání na celkovém inkasu daní (první sloupec v grafu) je minimální, pro ilustraci, v roce 2019 činilo inkaso této daně necelých 10 miliard Kč, zatímco u DPH přes 431 miliard Kč, u DPFO ze závislé činnosti přes 216 miliard Kč a u DPPO přes 175 miliard Kč.

Graf 10: Vývoj inkasa vybraných daní v letech 2009 - 2019

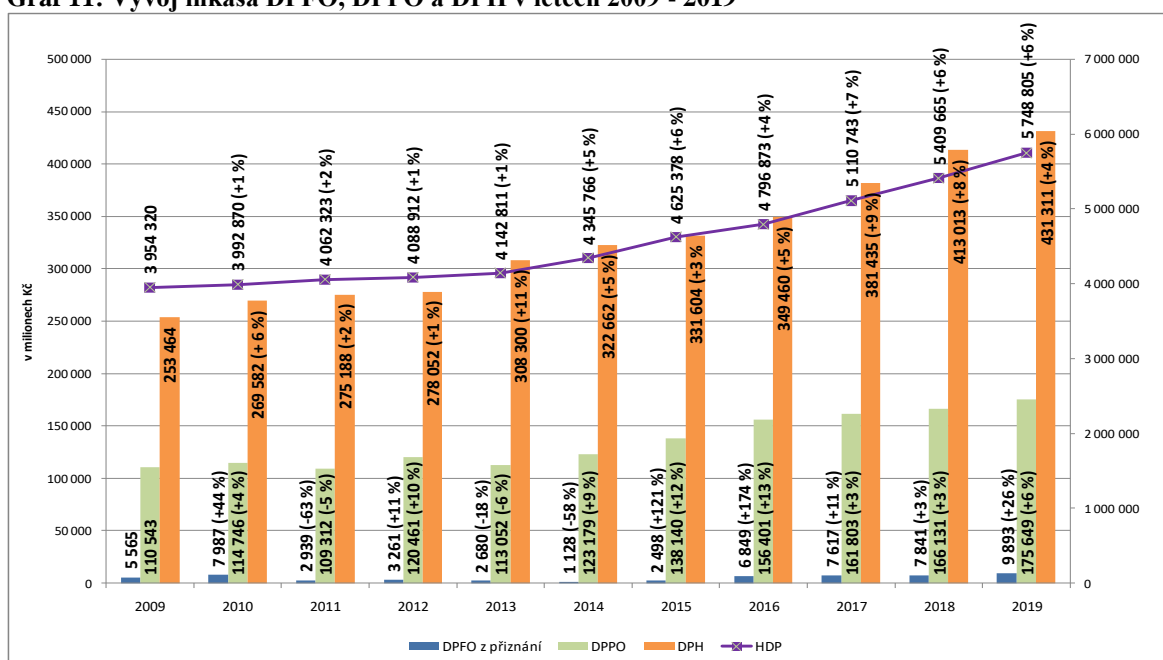

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z tabulky č. 5

Dále, jak bylo uvedeno v úvodu této podkapitoly, bude analyzován vývoj DPFO z přiznání, pro srovnání i vývoj DPPO a DPH v letech 2009 až 2019. Graf č. 11 znázorňuje vývoj inkasa těchto daní v letech 2009 až 2019 včetně uvedení meziročních procentuálních změn u jednotlivých daní. Dále je v grafu uveden vývoj HDP včetně meziročních procentuálních změn z důvodu závislosti inkasa daní na ekonomické situaci, kdy HDP je nejsouhrnnějším ukazatelem výkonnosti ekonomiky. Silnou závislost inkasa daní na ekonomické situaci a ekonomickém vývoji zejména u daní ze spotřeby a daní z příjmů a vzájemný vztah mezi inkasem daně a hospodářským cyklem zmiňuje „Zpráva o daních v České republice“ v období 2014 – 2017 vypracovaná Nejvyšším kontrolním úřadem.⁶² Popsaná souvislost mezi vývojem inkasa daní vzhledem k vývoji HDP je z grafu zřejmá, zejména růst inkasa DPH „kopíruje“ křivku růstu HDP.

Pro analýzu vývoje jednotlivých daní v letech 2009 až 2019 byly použity informace o činnosti daňové správy ČR zveřejňované každoročně GFŘ na webových stránkách Finanční správy ČR v podsekcí Výroční zprávy a informace o činnosti.

Graf 11: Vývoj inkasa DPFO, DPPO a DPH v letech 2009 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z tabulky č. 5, u HDP z dat ČSÚ

⁶² Nejvyšší kontrolní úřad. *Zpráva o daních v České republice*. [online]. [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/cz/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/zprava-o-danich-v-ceske-republice-id10649/>

4.3.3.1 Vývoj inkasa daně z příjmů fyzických osob

Hodnota DPFO z přiznání za rok 2009 znamenala výrazný meziroční pokles přes 31 % (hodnota inkasa DPFO v roce 2008 byla 17,75 mld. Kč), který byl dle komentáře GFŘ způsoben protikrizovým opatřením spočívajícím ve zrušení povinnosti hradit zálohy splatné v průběhu roku 2009, zvýšení limitu tzv. výdajových paušálů o 20 %, dále zavedením jednotné sazby daně ve výši 15 % a skoro 4násobným zvýšením slevy na dani na poplatníka a výrazným zvýšením dalších slev a daňového zvýhodnění. V následujícím roce 2010 došlo sice k navýšení inkasa o 44 %, dle vyjádření GFŘ se ale jednalo o mírný meziroční přírůstek a spolu s rokem 2009 o nejnižší hodnotu od roku 1994, spíše negativnímu hodnocení inkasa roku 2010 odpovídá i srovnání s inkasou DPFO v letech 2005 až 2008 s hodnotami 26,6 mld. Kč, 17,8 mld. Kč, 17 mld. Kč a 17,7 mld. Kč. V roce 2011 byl zaznamenán další pokles inkasa na hodnotu 2,939 mld. Kč, která je třetí nejnižší za sledovaná období. Pokles byl zdůvodňován uplatňováním ztrát z minulých období zasazených krizí, uplatňováním vysokých paušálních výdajů namísto nižších skutečných výdajů, zavedením paušálu na dopravu a zvyšující se výši uplatňovaného zvýhodnění na vyživované děti. Rok 2012 znamenal mírný meziroční daňový růst způsobený přechodným ekonomickým oživením v roce 2011 a ukončením dopadu mimořádných odpisů majetku. Po dalším poklesu inkasa v roce 2013 následovalo v roce 2014 nejnižší inkaso DPFO od roku 1994. Pokles v těchto letech je zdůvodňován odpočtem daňových ztrát z minulých let postižených ekonomickou krizí, v roce 2013 i prominutím placení daně poplatníkům postiženým povodněmi a v roce 2014 dodatečným uplatněním slevy na poplatníka u starobních důchodců. V roce 2015 následoval 121% meziroční růst inkasa v souvislosti s hospodářským oživením, vlivem solidárního zvýšení daně, omezením výše výdajových paušálů a nemožností uplatnění slev na manželku a daňového zvýhodnění při uplatnění výdajových paušálů.

V následujícím roce 2016 se vysoký 174% procentuální meziroční nárůst inkasa DPFO dával do souvislosti s ekonomickým růstem a následně i pokračujícím vlivem solidárního zvýšení daně u vysokých příjmů a vlivem omezení výdajových paušálů u vysokých příjmů. Inkaso v roce 2017 znamenalo 11% meziroční nárůst a v roce 2018 další meziroční nárůst o 3 % a přiblížení se tak hodnotě inkasa z roku 2010 (která ale byla GFŘ hodnocena negativně jako nejnižší spolu s rokem 2009 od roku 1994, jak bylo uvedeno výše). Hodnocení inkasa v roce 2017 a 2018 bylo ale GFŘ vnímáno pozitivně

jako důsledek oživení ekonomiky a výsledek kontrolních akcí spolu s dalšími vlivy, kterými byla odůvodněna výše inkasa v roce 2016. Rok 2019 s 26% meziročním nárůstem inkasa DPFO byl dán opět do souvislosti s ekonomickým oživením, kontrolními akcemi, solidárním zvýšením daně a omezením výdajových paušálů. Jako další významný pozitivní faktor meziročních nárůstů inkasa DPFO z přiznání v letech 2017 až 2019 byl GFŘ udáván „vliv elektronické evidence tržeb“ bez dalšího podrobnějšího zdůvodnění. V každoročně zveřejňovaném dokumentu „Informace o činnosti Finanční správy České republiky“ jsou v letech 2017 až 2019 v kapitole 7.5 Elektronická evidence tržeb uváděny informace o žádostech o autentizační údaje a dále statistické údaje o počtu evidujících subjektů, o počtu evidovaných tržeb a jejich celkové částce, o kontrolní činnosti a jejich výsledcích, o statistických údajích v souvislosti s infolinkou Finanční správy a podobně, analýza souvislosti zmiňovaného růstu inkasa DPFO se zavedením EET v této kapitole ani jiné části dokumentu není uvedena ani v jednom roce.

4.3.3.2 Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob a DPH

Hodnoty inkasa DPPO a DPH v letech 2009 až 2019 nevykazovaly tak výrazné meziroční výkyvy jako inkaso DPFO analyzované v předchozím odstavci. Inkaso DPPO vyjma let 2011 a 2013 vykazovalo meziroční růst, který byl nejvyšší v roce 2016 s 13% nárůstem. Meziroční pokles inkasa DPPO v roce 2011 byl dán do souvislosti s doznívající ekonomickou krizí a přijatými protikrizovými opatřeními, růst v roce 2012 pak odezvou na ekonomické oživení v roce 2011, pokles v roce 2013 uplatněním vyššího objemu položek snižujících základ daně, a to za využití pomoci daňových poradců, růst v roce 2014 až 2019 ekonomickým oživením započatým v roce 2013, s konstatováním, že inkaso DPPO za rok 2019 ve výši téměř 176 mld. Kč přesáhlo úroveň inkasa z předkrizového období, kdy v roce 2008 inkaso DPPO dosáhlo téměř 174 mld. Kč.

Co se týče každoročního meziročního růstu inkasa DPH za sledovaná období, nejnižší byl v roce 2012 s 1% meziročním růstem a nejvyšší v následujícím roce 2013 s 11% meziročním nárůstem. Pouze mírný růst inkasa DPH v roce 2010 a 2011 byl vnímán negativně a byl dán do souvislosti s rychlejším nárůstem nadměrných odpočtů než vlastních daňových povinností na této dani, pozitivní vliv byl pak zdůvodněn změnou sazeb, a to u snížené z 9 na 10 % a u základní z 19 na 20 %. Nejnižší růst v roce 2012 byl odůvodněn negativním dopadem zvýšení snížené sazby DPH na 14 % na spotřebu

konečných spotřebitelů. Na růst inkasa v roce 2013 měla dle GŘ pozitivní dopad 1% změna sazeb na 15 a 21 % a režim přenesení daňové povinnosti u montážních a stavebních prací zamezující daňovým únikům z titulu neuhrazení daně dodavatelem daného plnění (viz podkapitola 3.1.5). Růst inkasa DPH v roce 2014 byl ovlivněn oživením ekonomiky a režimem přenesení daňové povinnosti ve stavebnictví, kterým byl zdůvodněn i růst inkasa v roce 2015, kdy uplatnění tohoto režimu bylo rozšířeno na další komodity, růst inkasa DPH v roce 2016 byl dán do souvislosti se zavedením kontrolního hlášení s dopadem na pokles nadměrných odpočtů (viz podkapitola 3.1.5), vyšší dynamika růstu DPH v roce 2017 oproti očekávanému makroekonomickému vývoji byla dána opět do souvislosti se zavedením kontrolního hlášení v roce 2016 se zdůrazněním zásadního pozitivního vlivu zavedení EET s negativním dopadem snížení sazby DPH u stravovacích služeb a novin a časopisů v souvislosti se zavedením EET. Za primární důvod růstu inkasa DPH v roce 2018 bylo označeno zavedení kontrolního hlášení spolu se zavedením EET, kdy odklad 3. a 4. fáze měl dle vyjádření GŘ výrazně negativní dopad na inkaso DPH. Růst inkasa DPH v roce 2019 byl zdůvodněn vyšší efektivitou výběru DPH zavedením kontrolního hlášení, režimem přenesení daňové povinnosti a zavedením EET s poukazem na výrazný negativní dopad v souvislosti s pozastavením 3. a 4. fáze EET.

4.3.4 Výsledky kontrolní činnosti EET

Řádné a včasné plnění povinností při evidenci tržeb u subjektů 1. a 2. fáze je prověřováno orgány Finanční správy ČR a Celní správy ČR, a to v rámci tzv. vyhledávací činnosti podle § 78 a následujících daňového řádu, jak bylo popsáno v kapitole 3.1.7. Zvláštní formou kontrolní činnosti je pak kontrola ze strany zákazníků, kteří mohou u správce daně ověřit, zda byly údaje o evidované tržbě zaslány do systému, a to v aplikaci „Ověření účtenky“ na Daňovém portálu. Nedohledanou účtenku pak mohl zákazník nahlásit anonymně na k tomu účelu zřízeném odkazu na Daňovém portálu, ten byl ale po měsíci fungování počátkem ledna 2017 zrušen z důvodu anonymity podaných hlášení. Možnost ověření účtenky funguje nadále, při zjištění nezaevidované účtenky lze podat oznámení Finanční správě.

Kontrolní činnost byla zahájena v prosinci 2016, probíhá specifickou formou místního šetření, kterým je provedení kontrolního nákupu. Při zjištění zvláště závažného pochybení jsou kontrolní orgány oprávněny uzavřít provozovnu nebo pozastavit výkon

činnosti do doby odstranění závadného stavu. Níže je v tabulce č. 6 uveden počet kontrol provedených k 31.12. let 2016 až 2019 včetně výsledků kontrolní činnosti, přičemž údaj před lomítkem se týká kontrol Finanční správy ČR a za lomítkem Celní správy ČR.

Tabulka 6: Kontrolní činnost Finanční a Celní správy ČR v letech 2016 - 2019

Rok	2016*		2017		2018		2019	
	FS	CS	FS	CS	FS	CS	FS	CS
Počet kontrol celkem	713	-	72892	9081	71302	11080	59087	8805
- z toho nezahájeno prověření**	662	-	7583	-	7732	-	5635	-
- zahájeno prověření	51	-	65309	9081	63570	11080	53452	8805
Počet pochybení celkem	51	-	14368	1693	25622	1916	26185	1793
- % ze zahájených kontrol	-	-	22	18,6	40	17,3	49	20,4
Forma pochybení	-	-	-	2703	-	3142	-	2900
- nezaslání údajů o tržbě	-	-	6242	905	18522	1124	17918	1008
- nevystavení účtenky	-	-	8142	1357	7724	1655	6975	1377
- neumístění inform. oznámení	-	-	1066	282	730	-	580	-
- nesplnění oznam. povinnosti	-	-	-	144	-	93	-	295
- ostatní***	-	-	-	14	-	20	-	8
Sankce – celkový počet	-	-	4173	1484	5478	2345	4703	2075
- příkaz na místě	-	-	1575	372	3423	697	3463	699
- příkaz ve správním rozhodnutí	-	-	1951	1112	1862	1648	1173	1376
- rozhodnutí o pokutě	-	-	643	-	190	-	66	-
- uzavření provozovny	-	-	4	10	3	10	1	4
Pokuty								
- celková suma v tis. Kč	-	-	32078,0	11229,1	72304,6	17844,9	54468,9	14949,1
- nejvyšší pokuta v Kč	-	-	260000	-	400000	-	250000	-
- průměrná výše pokuty v Kč	-	-	7687	7567	13199	7610	11582	7204

Vysvětlivky: * údaj za prosinec 2016

** z důvodu např. uzavřené provozovny v době kontroly

*** neregistrace k dani, závažné maření, zneužití autentizací údajů

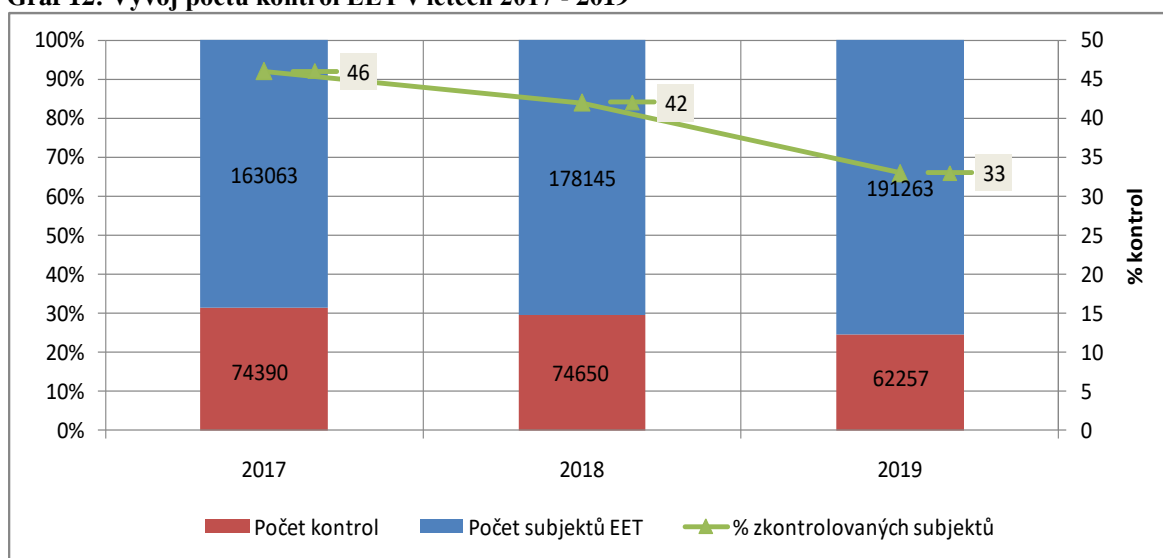
- údaj nedostupný

Zdroj: vlastní zpracování dle Zpráv o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR v letech 2016 – 2019

K nejčastějším pochybením ve zkoumaných letech patřilo nezaslání údajů o tržbách správci daně, nevystavení účtenky a neumístění informačního oznámení. Celková suma udělených pokut za roky 2016 až 2019 činila téměř 203 milionů Kč (202874,6 tis. Kč) z toho téměř 159 milionů Kč bylo uděleno Finanční správou. Nejvyšší pokuta udělená v průběhu let 2017 až 2019 Finanční správou byla ve výši 400000 Kč, údaje za Celní správu nejsou dostupné. Průměrná výše pokuty Finanční správy stoupla z hodnoty necelých 8000 Kč v roce 2017 na více jak 13000 Kč v roce 2018 a v roce 2019 klesla pod hranici 12000 Kč. Co se týče Celní správy, průměrná výše pokuty se v průběhu let 2017 až 2019 pohybovala pod hranicí 8000 Kč. Průměrná výše pokuty za oba kontrolní orgány vycházející z celkové sumy pokut 202874,6 tis. Kč a celkového počtu udělených sankcí kontrol 211297 za roky 2017 až 2019 činí 10015 Kč.

V následujícím grafu č. 12 je pak zachycen vývoj počtu subjektů EET a počet provedených kontrol EET včetně procentního vyjádření v letech 2017 až 2019. Počty subjektů byly získány z informací o provozu EET na www.etrzby.cz, kde byly vybrány hodnoty o počtu evidujících subjektů k 31. 12. sledovaných let. Do údajů o počtu kontrol pak byl použit součet kontrol provedených Finanční správou ČR a Celní správou ČR ve sledovaných letech, do počtu kontrol Finanční správy byly zahrnuty jen ty, u kterých bylo zahájeno skutečné prověření EET (viz tabulka č. 6 na předchozí straně). Kontroly bez „zahájeného prověření“ nebyly do analýzy zahrnuty z důvodu jejich cíleného zaměření na „zavřené provozovny“ nebo provozovny s přerušenou činností pro ověření pravdivosti těchto skutečností, nejednalo se tak u nich o kontrolu evidování tržeb. Do grafu také nebyly zahrnuty kontroly zahájené v roce 2016 z důvodu jejich neukončení v daném roce.

Graf 12: Vývoj počtu kontrol EET v letech 2017 - 2019

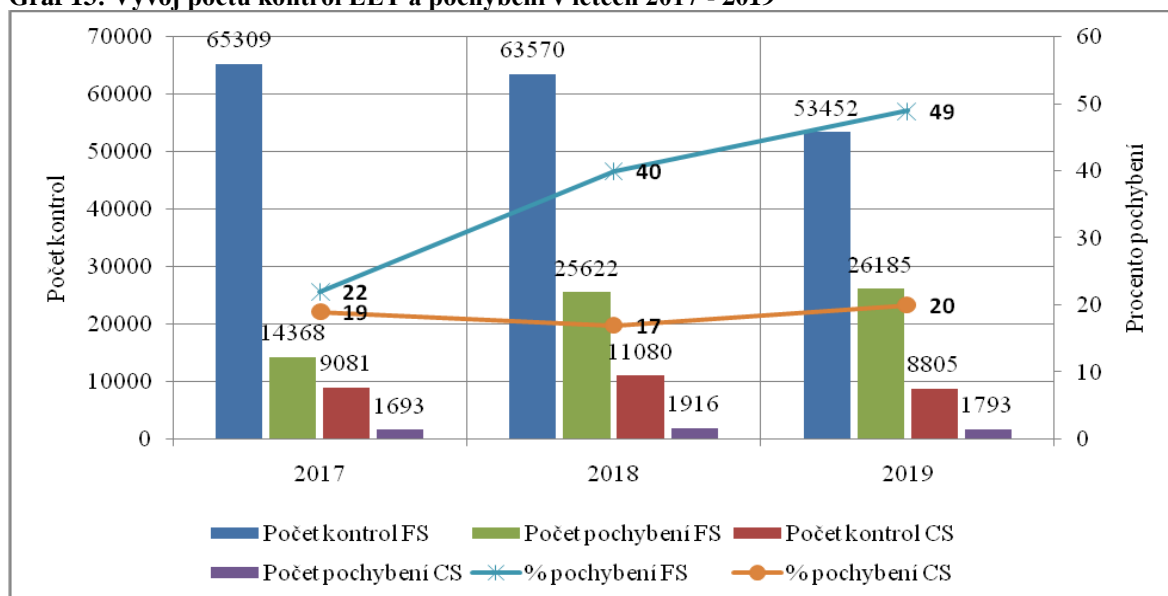
Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z tabulky č. 6 a dat z informací o provozu EET na www.etrzby.cz

Graf č. 12 ukazuje, že v roce 2017 bylo zkontrolováno téměř 46 % evidujících subjektů, v roce 2018 byl počet kontrol téměř shodný s rokem 2017, vzhledem k vyššímu počtu evidujících subjektů kleslo procento kontrol ke 40 %, v roce 2019 pak poklesl celkový počet kontrol o 12000, procento kontrol z celkového počtu subjektů pak kleslo k 30 %. Pokud bychom brali v úvahu absolutní čísla, tak za sledované roky bylo provedeno celkem 211297 kontrol, maximální počet evidujících subjektů ve sledovaných letech byl pak k 31. 12. 2019, a to 191263, počet kontrol tedy převyšuje počet evidujících subjektů, na jeden evidující subjekt připadá 1,1 kontroly. Z daného zjištění vyplývá, že u některých

vidujících subjektů byly provedeny kontroly EET opakovaně. Tomu odpovídá i vyjádření GFŘ pro server Podnikatel.cz v květnu 2019, kde je uvedeno, že k datu 14. 5. 2019 bylo u 45 % subjektů provedeno více kontrol EET. Účelem opakovaných kontrol pak dle vyjádření GFŘ je zejména ověření napravení pochybení při první kontrole pro naplnění smyslu a účelu zákona a narovnání tržního prostředí.⁶³

Dále je provedena analýza počtu provedených kontrol a jejich výsledků zvlášť za Finanční správu ČR a Celní správu ČR v letech 2017 až 2019 (graf č. 13). Do celkového počtu provedených kontrol byly opět za Finanční správu ČR zahrnuty pouze kontroly se zahájeným prověřením.

Graf 13: Vývoj počtu kontrol EET a pochybení v letech 2017 - 2019

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z tabulky č. 6

Na grafu je vidět sestupná tendence počtu provedených kontrol ze strany Finanční správy zejména mezi rokem 2018, kdy bylo provedeno přes 63000 kontrol a rokem 2019, kdy bylo provedeno o 10000 kontrol méně. Co se týče vývoje v počtu nalezených pochybení při prováděných kontrolách, jde naopak o výrazný růst z 22 % v roce 2017 přes 40 % v roce 2018 na téměř 50 % v roce 2019 z celkového počtu provedených kontrol. To znamená, že u každé druhé kontroly provedené Finanční správou v roce 2019 bylo

⁶³ Internet Info, s.r.o. *S kontrolou EET se setkala už polovina podnikatelů, řada z nich navíc opakovaně.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/s-kontrolou-eet-se-setkala-uz-polovina-podnikatelu-rada-z-nich-navic-opakovane/>

nalezeno pochybení. Vývoj v počtu provedených kontrol provedených Celní správou nevykazuje tak velké změny ani v počtu provedených kontrol ani v počtu pochybení, kdy počet provedených kontrol stoupl v roce 2018 na 11000 oproti 9000 v roce 2017 a následně opět klesl na necelých 9000 v roce 2019. Počet nalezených pochybení ze strany Celní správy nikdy nepřesáhl 20 %.

4.4 Dopady na dotčené subjekty

Tato podkapitola je zaměřena na analýzu dopadu zavedení EET na subjekty povinné k elektronické evidenci tržeb, zejména co se týče jednorázových nákladů na zavedení EET, pravidelných měsíčních nákladů na vedení této evidence a využití jednorázové slevy v daňovém přiznání k DPFO. Dále jsou zkoumány zkušenosti daňových subjektů, co se týče technického zabezpečení provozu, informační podpory a místních šetření. Závěrem bylo u povinných subjektů analyzováno vnímání zavedení EET jako nástroje k narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků. Cílem výzkumu je potvrzení nebo vyvrácení hypotézy o vyšším dopadu EET na dotčené subjekty v souvislosti se zavedením EET než je jednorázová sleva na dani určená k pokrytí nákladů s jejím zavedením a předpokládaném negativním postoji většiny dotčených subjektů na EET. Zkušenosti subjektů s místními šetřeními by pak měly korespondovat s výsledky šetření analyzovaných v předchozí podkapitole metodou sekundárního sběru dat. Nepředpokládají se významné negativní zkušenosti s technickým zabezpečením nebo informační podporou. Pro kvantitativní výzkum byla vybrána technika standardizovaného dotazníku s 15 uzavřenými otázkami, jeho formulář je v příloze č. 2.

Cílovou populací byly podnikající fyzické osoby s povinností k EET v 1. a 2. fázi jejího zavedení, tj. osoby samostatně výdělečně činné v ekonomických sektorech ubytování, stravování a maloobchod a velkoobchod s NACE 55, 56, 45, 46 a 47. Zkoumanou neboli základní populací, tedy základním souborem, z kterého byl vybírán výzkumný vzorek, pak byla veřejně přístupná dále specifikovaná databáze firem na webových stránkách www.zivefirmy.cz. V databázi obsahující přes 350000 ověřených záznamů je přibližně 95000 fyzických osob podnikajících podle živnostenského zákona, v oborech ubytování a stravování 8700, v oblasti obchodu pak 32000. Každá padesátá fyzická osoba s oborem činnosti ubytování, stravování a obchodu byla zahrnuta do vzorku, na kterém bylo provedeno dotazníkové šetření, celkem tak bylo osloveno 814 respondentů.

Po předvýzkumu provedeném na podnikajících fyzických osobách spadajících do 1. a 2. fáze EET v místě bydliště byl sběr dat na vybraném vzorku proveden způsobem elektronického dotazování (mailem odeslaný odkaz na dotazník umístěný na webových stránkách www.survio.cz pro zajištění anonymity respondentů). 114 vyplněných dotazníků, z toho 49 z oboru ubytování a stravování a 65 z oboru velkoobchodu, znamenalo 14% návratnost dotazníků za období jednotýdenního sběru dat, která byla pravděpodobně ovlivněna oslovením jen těch subjektů, které splňovaly kritéria povinných subjektů 1. a 2. fáze EET a dále motivujícím mailem s vyjádřením podpory těmto podnikatelům v době zákazu nebo omezení jejich podnikatelské činnosti v souvislosti s nouzovým stavem vyhlášeným z důvodu pandemie „koronaviru“. Vzhledem k tomu, že po přezkoumání odpovědí na jednotlivé otázky za subjekty 1. a 2. fáze nebyly zjištěny významné rozdíly ve vybraných odpovědích, je následující analýza provedena souhrnně za subjekty 1. i 2. fáze.

4.4.1 Režimy vedení EET

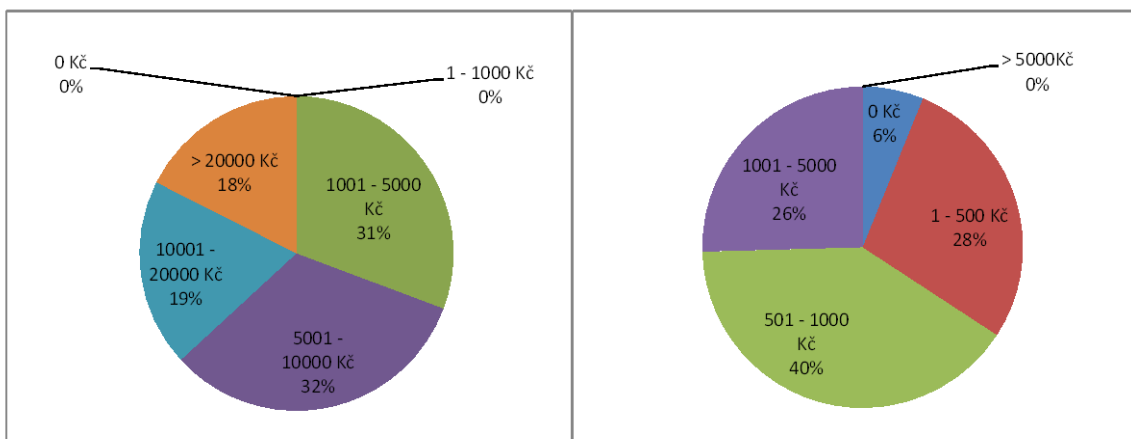
Na otázku ohledně režimu vedení EET odpovědělo 97 % respondentů, že eviduje tržby v běžném režimu, zbylá 3 % dotazovaných uvedlo režim zjednodušený. Na otázku ohledně podané žádosti o vedení tržeb ve zvláštním režimu odpovědělo kladně 3 % dotazovaných.

4.4.2 Vstupní a průběžné náklady, sleva na EET

Odpovědi na otázky týkající se vstupních a pravidelných měsíčních nákladů v souvislosti s evidováním tržeb jsou analyzovány v grafu č. 14 na následující straně. Dle výsledků výzkumu téměř 70 % dotázaných respondentů uvedlo, že jejich jednorázové náklady na evidování tržeb přesáhly částku 5000 Kč, 32 % označilo rozmezí 5001 až 10000 Kč, 19 % pak 10001 – 20000 Kč a 18 % nad 20000 Kč. Jen necelá třetina dotázaných subjektů vynaložila částku do 5000 Kč, přičemž částku mezi 0 až 1000 Kč nevynaložil nikdo z dotazovaných.

Co se týče pravidelných měsíčních nákladů na vedení evidence, 40 % dotázaných uvedlo hodnotu těchto výdajů mezi 500 až 1000 Kč, měsíční náklady do 500 Kč vynakládá 28 % respondentů a 26 % uvádí částku nad 1000 Kč do 5000 Kč.

Graf 14: Jednorázové a měsíční náklady EET

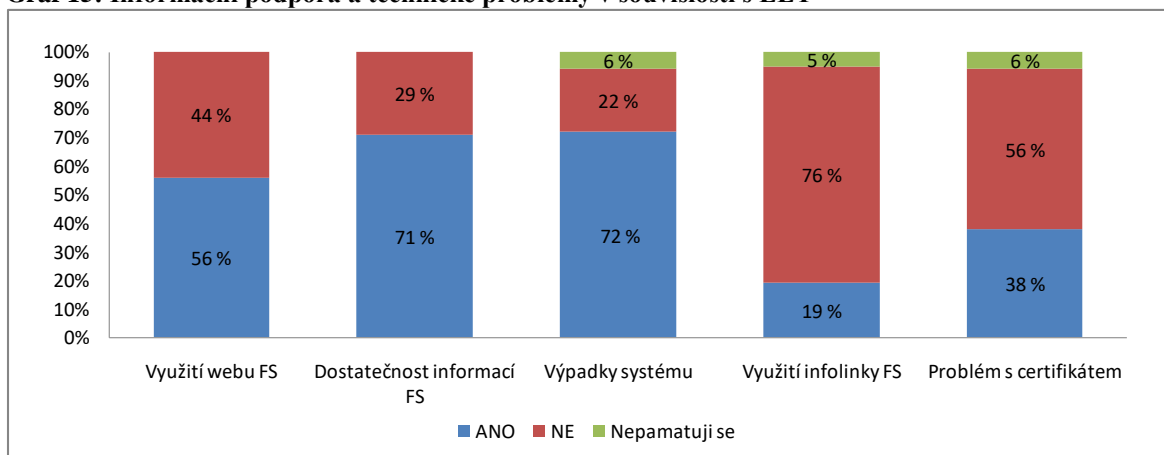
Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

V návaznosti na předchozí otázky byly respondenti dotazováni na využití slevy 5000 Kč na DPFO v souvislosti s povinností evidovat tržby. 54 % respondentů tuto slevu vůbec nevyužilo, 25 % respondentů využilo slevu plně, nikdo z oslovených nevyužil slevu v částečné výši a 21 % respondentů si nepamatuje, zda slevu využilo či nikoliv.

4.4.3 Informační podpora a technické problémy

Tato podkapitola analyzuje odpovědi na otázky, týkající se čerpání informací ohledně EET z webových stránek www.etrzby.cz včetně vnímání dostatečnosti těchto informací, využití infolinky jako informační podpory ze strany Finanční správy a případných problémů s výpadkem systému v průběhu evidování tržeb a generováním certifikátu nebo jeho instalací do pokladního zařízení.

Graf 15: Informační podpora a technické problémy v souvislosti s EET

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Výsledky analýzy jsou zobrazeny ve shora uvedeném grafu č. 15. 56 % respondentů uvedlo, že před zavedením EET čerpalo informace z webu Finanční správy spuštěného v dubnu 2016 pro poskytování informací o systému evidence tržeb nejen pro podnikatele, ale i IT specialisty a občany. 71 % dotázaných pak uvedlo, že informace poskytované Finanční správou považovali za dostatečné (v tom zahrnuta i odpověď „spíše ano“). V průběhu evidování tržeb pak 72 % respondentů zaznamenalo technické problémy v podobě výpadku systému. Informační infolinku na telefonním čísle 225092392 spuštěnou v srpnu 2016 využilo 19 % respondentů. Z nich pak na dotaz ohledně výsledku využití infolinky 52 % uvedlo, že byli nespokojeni nebo spíše nespokojeni s výsledkem, zbylých 48 % uvedlo spokojenost nebo spíše spokojenost. 38 % respondentů se při evidování tržeb setkalo s problémy při generování nebo instalaci pokladního certifikátu. Instalace certifikátu do pokladního zařízení je přitom nezbytností pro odesílání zpráv o přijatých tržbách do úložiště Finanční správy. Před vypršením tříleté platnosti certifikátu je nutno vygenerovat certifikát nový, datové zprávy podepsané neplatným certifikátem nelze odesílat na úložiště. Generování certifikátu probíhá vždy na základě tzv. autentizačních údajů specifikovaných v podkapitole 3.2.3.3. Při jejich ztrátě je tak před generováním nového certifikátu nutno požádat o nové. Postup instalace certifikátu do pokladního zařízení se pak liší podle typu zařízení i jeho výrobce, proto bylo v návodu zveřejněném na webu etrzby.cz doporučeno obrátit se na dodavatele daného zařízení.⁶⁴

4.4.4 Místní šetření Finanční a Celní správy

Odpovědi týkající se případných místních šetření kontrolních pracovníků Finanční nebo Celní správy majících formu „kontrolních nákupů“ včetně jejich výsledků jsou analyzovány v této podkapitole.

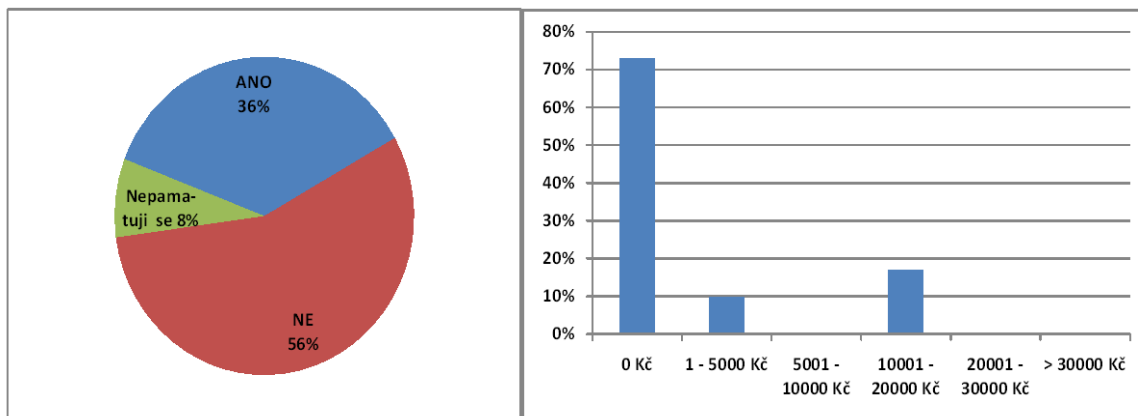
Jak je vyobrazeno na grafu č. 16, většina respondentů, a to 56 %, uvedla, že u nich nebyl proveden tzv. kontrolní nákup, 8 % si na jeho provedení nepamatovalo, u 36 % dotazovaných byl kontrolní nákup proveden. Na doplňující dotaz ohledně výše sankce u subjektů s provedeným místním šetřením 73 % z celkového počtu respondentů, u kterých byl proveden kontrolní nákup uvedlo, že šetření bylo ukončeno bez sankce, 10 % dotazovaných byla uložena sankce do 5000 Kč a 17 % sankce nad 10000 Kč do 20000 Kč.

---

⁶⁴ Generální finanční ředitelství. *Výměna certifikátů*. [online]. [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/Vymena-certifikatu>

Graf 16: Místní šetření a uložené sankce v souvislosti s EET

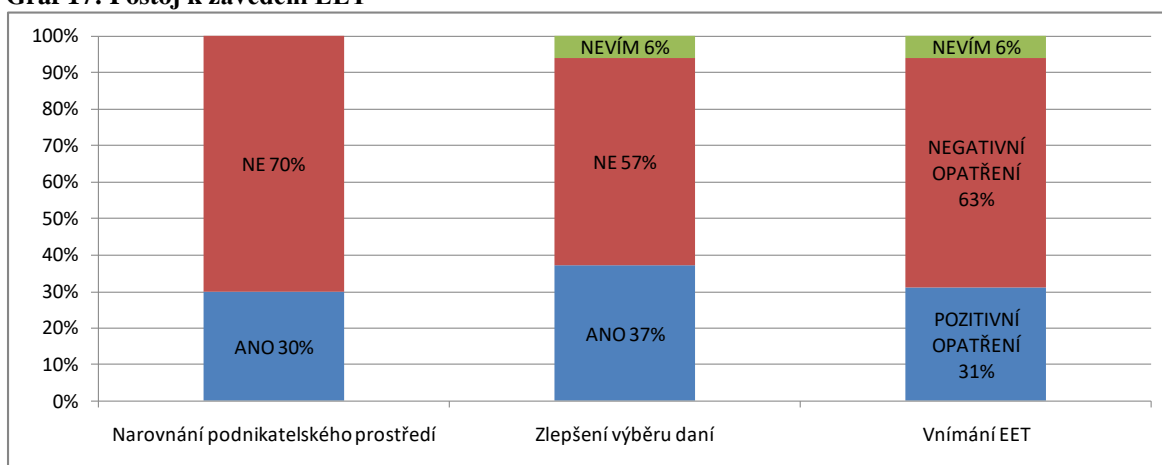

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

4.4.5 Postoj k zavedení EET

Tato podkapitola se zabývá analýzou odpovědí na otázky názoru na narovnání podnikatelského prostředí a zlepšení výběru daní v souvislosti se zavedením EET a vnímání EET jako pozitivního nebo negativního opatření.

Graf 17: Postoj k zavedení EET

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Sloupcový graf č. 17 ukazuje výraznou převahu odpovědí s negativním hodnocením EET, kdy 70 % dotazovaných si myslí, že zavedení EET nepřispívá k narovnání podnikatelského prostředí, 57 % respondentů se pak domnívá, že zavedení EET nepřispívá ke zlepšení výběru daní a 63 % dotazovaných vnímá po zvážení všech okolností EET jako negativní opatření.

5 Zhodnocení výsledků a diskuse

EET je i po více jak čtyřech letech od jejího zavedení často diskutovaným tématem, které má svoje zastánce i odpůrce. Do dnešního dne díky protichůdným názorům na její zavedení a postupnému zavádění ve čtyřech fázích nemusí evidovat tržby většina ze subjektů přijímajících hotovostní tržby (od března roku 2020 do konce roku 2022 je pak přerušeno evidování tržeb i pro dosud evidující subjekty). Primárními důvody zavedení EET v České republice přitom bylo mimo eliminace daňových úniků i narovnání podnikatelského prostředí.

Hlavním cílem diplomové práce bylo potvrzení nebo vyvrácení hypotézy o funkčnosti zavedeného systému EET pro narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků ve vazbě na současnou právní úpravu systému EET. Po vytvoření uceleného rámce právní úpravy související se zaváděním EET a deskripce povinností vyplývajících z právní úpravy EET, což byly cíle teoretické části, byly poznatky z této části práce využity v analytické části práce pro potvrzení nebo vyvrácení uvedených hypotéz. Analytická část práce se dále zabývala vzájemnými souvislostmi zavedení EET a tržeb dotčených subjektů s dopadem na inkaso DPFO, dále i DPPO a DPH. Analyzovány byly také výsledky kontrolní činnosti v oblasti EET a dopady na dotčené subjekty co se týče nákladů spojených s vedením EET včetně vyhodnocení vzájemných interakcí dotčených subjektů a orgánů Finanční správy a postoje těchto subjektů k zavedení EET.

5.1 Vyhodnocení narovnání podnikatelského prostředí

Hlavním cílem zavedení EET v České republice bylo vytvoření rovného podnikatelského prostředí se stejnými podmínkami pro všechny podnikatele, kde řádné plnění povinností neznamená konkurenční nevýhodu. Proto měla být evidence tržeb zavedena plošně pro všechny hotovostní tržby napříč ekonomikou. Zhodnocení předpokladu o narovnání podnikatelského prostředí zavedením EET na základě analýzy v podkapitole 4.2 je předmětem následujícího textu.

5.1.1 Vliv fázování zavedení EET

Ministerstvo financí ČR předpokládalo zahájení zavedení EET v lednu 2016 s postupným náběhem ve čtvrtletních fázích a zapojení všech povinných subjektů do třech

let od účinnosti zákona EET. Ani jeden z těchto „cílů“ se ale nepodařilo splnit, jak bylo popsáno v podkapitole 4.2.1. Podmínkou rovného prostředí jsou stejné podmínky pro všechny, tedy u EET plošné opatření pro hotovostní tržby napříč ekonomikou. Protože dosud nedošlo k zavedení EET pro všechny povinné subjekty, nemohlo dojít ani k narovnání podnikatelského prostředí. Počínaje datem 1. 12. 2016 byli podnikatelé spadající do 1. fáze a následně od 1. 3. 2017 podnikatelé spadající do 2. fáze znevýhodněni v konkurenčním prostředí, naopak podnikatelé 3. a 4. fáze, na které se dosud povinnost elektronicky evidovat tržby nevztahovala, disponují konkurenční výhodou, která spočívá v možnosti nevykazování skutečné výše tržeb, zároveň nejsou zatíženi jednorázovými ani pravidelnými náklady souvisejícími se zavedením a provozováním EET.

5.1.2 Vliv režimů evidence tržeb

Na základě analýzy režimů evidence tržeb v podkapitole 4.2.2 lze konstatovat, že zvláštní režim založený na vystavování papírových účtenek bez jejich následného elektronického evidování na datovém úložišti Finanční správy ČR není elektronickou evidencí tržeb, neboť nesplňuje základní předpoklad, a to elektronickou formu, na které jsou založeny další z režimů – běžný a zjednodušený. Zavedením zvláštního režimu se tak EET nestala „plošným opatřením“ jak bylo proklamováno nejen před zaváděním 1. a 2. fáze EET, ale i před zavedením závěrečné fáze včetně zvláštního režimu. Předpokladem rovného prostředí jsou stejné podmínky pro všechny, tedy v případě EET plošné opatření pro hotovostní tržby napříč ekonomikou. Protože zvláštní režim nesplňuje kritérium „stejných podmínek“ z důvodu rozdílnosti formy evidence (papírová namísto elektronické), nemohlo dojít k narovnání podnikatelského prostředí. Zavedením zvláštního režimu do zákona o EET byli podnikatelé evidující v běžném a zvláštním režimu znevýhodněni v konkurenčním prostředí, naopak podnikatelé evidující ve zvláštním režimu disponují konkurenční výhodou, která spočívá v možnosti nevykazování skutečné výše tržeb, zároveň také nejsou zatíženi jednorázovými ani pravidelnými náklady souvisejícími se zavedením a provozováním EET.

5.2 Vyhodnocení eliminace daňových úniků

Dalším z důvodů zavedení EET mimo narovnání podnikatelského prostředí byla eliminace daňových úniků, té mělo být dosaženo evidencí tržeb v elektronické formě, kdy

při online evidenci odstraněním prodlevy mezi evidováním tržby a jejím vykázáním Finanční správě se mělo minimalizovat krácení příjmů, a to při nutnosti plošného zavedení této evidence s minimem výjimek pro efektivitu systému a zamezení deformace tržního a daňového prostředí, jak bylo popsáno v podkapitole 4.3. Na základě analýz provedených v uvedené podkapitole jsou dále vyhodnoceny předpoklady o eliminaci daňových úniků.

5.2.1 Zhodnocení vývoje počtu evidujících subjektů

V podkapitole 4.3.1 bylo uvedeno, že rozsah eliminace daňových úniků přímo souvisí s počtem subjektů, které budou do elektronické evidence zapojeny. Analýzou bylo zjištěno, že k 1. 6. 2018, kdy se již předpokládalo zapojení všech povinných subjektů v počtu necelých 540000 do evidování tržeb, evidovalo ve skutečnosti tržby přibližně 170000 subjektů, což představovalo 32 % předpokladu. Do konce roku 2019 sice počet evidujících subjektů nadále stoupal až k hodnotě přes 191000, i tak tato hodnota představovala přibližně jen 36 % původního předpokladu počtu všech subjektů a 80 % předpokládaného počtu subjektů 1. a 2. fáze. Pokud tedy rozsah eliminace daňových úniků měl přímo souviset s počtem subjektů, které budou do elektronické evidence zapojeny, daňové úniky k 1. 6. 2018, kdy se předpokládalo zapojení všech povinných subjektů do evidování tržeb, byly eliminovány pouze z 32 %, k 31. 12. 2018 z 33 % a k 31. 12. 2019 z 36 %. K 1. 6. 2018 tak 68 %, k 31. 12. 2018 67 % a k 31. 12. 2019 63 % daňových subjektů disponovalo konkurenční výhodou, která spočívá v možnosti nevykazování skutečné výše tržeb, zároveň tyto subjekty nebyly zatíženy jednorázovými ani pravidelnými náklady souvisejícími se zavedením a provozováním EET.

5.2.2 Zhodnocení vývoje tržeb evidujících subjektů

Jedním z primárních důvodů zavedení EET byla eliminace daňových úniků. Té mělo být dosaženo okamžitou online evidencí tržeb v okamžiku jejich přijetí, následným nárůstem tržeb při uvažovaném předpokladu jejich krácení s konečným dopadem na růst zdanitelných příjmů a inkasa daní, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.1. Vzhledem k tomu, že dosud se do evidence tržeb zapojily jen subjekty spadající pod 1. a 2. fázi, byla analýza zaměřena na vývoj tržeb v sektorech, které spadají do těchto fází, a to ze sektoru ubytování a stravování s NACE 55 a 56 a sektoru obchodu motorových vozidel, maloobchodu a velkoobchodu s NACE 45, 46 a 47, a to v letech 2010 až 2019. Pro přesnější zachycení případných změn ve výši tržeb v souvislosti se zavedením EET

byly v letech 2014 až 2019 analyzovány čtvrtletní tržby, a to i vzhledem k případným každoročním sezónním výkyvům ve výši tržeb.

Analýza vývoje celkových ročních tržeb za všechny subjekty spadající do 1. a 2. fáze v podkapitole 4.3.2 ukázala růst tržeb již od počátku sledovaných období s nejvyšším meziročním nárůstem v roce 2017, následně 2018 a 2019. Nejvyšší meziroční procentní růst v jednotlivých sektorech byl v roce 2017 (vyjma sektoru obchodu motorových vozidel s nejvyšším meziročním nárůstem v letech 2014 až 2016), a to v sektoru stravování s 21% nárůstem a následně ubytování s 12% nárůstem, u velkoobchodu a maloobchodu se také jednalo o nejvyšší meziroční růst ve sledovaných letech, i když ne tak výrazný.

Podrobná analýza zaměřená na čtvrtletní tržby v daných sektorech ukázala, že ve 4. čtvrtletí 2016 nedošlo k významnému procentuálnímu nárůstu tržeb oproti 4. čtvrtletím předchozích let, tento výsledek se dal předpokládat vzhledem k tomu, že ve 4. čtvrtletí 2016 byly povinně evidovány tržby jen v prosinci 2016, a to jen subjekty 1. fáze EET. Naopak analýza tržeb v 1. čtvrtletí 2017 vzhledem k 1. čtvrtletím předchozích let ukázala významný nárůst tržeb v sektoru stravování a velkoobchodu, v sektoru ubytování, maloobchodu a obchodu motorových vozidel nebyl růst tak výrazný. Analýza tržeb 2. čtvrtletí 2017, kdy již po celé čtvrtletí evidovaly tržby 2. fáze, ukázala nejvyšší meziroční růst u sektoru maloobchodu oproti 2. čtvrtletí předchozích let počínaje rokem 2014, růst tržeb velkoobchodu byl také významný. Výjimkou byl sektor obchodu motorových vozidel, kde se vzhledem k výši cen prodávaných komodit ale předpokládá menší podíl hotovostních tržeb, a tak nižší případná souvislost jejich výše se zavedením EET.

Provedené analýzy jak ročních tržeb, tak tržeb čtvrtletních prokázaly předpoklad růstu tržeb v souvislosti se zavedením EET u subjektů 1. i 2. fáze. Zda tento růst tržeb v souvislosti se zavedením EET prokázal předpoklad eliminace daňových úniků, bylo zkoumáno v podkapitole 4.3.3 a je zhodnoceno v následující podkapitole.

5.2.3 Zhodnocení vývoje inkasa vybraných daní

Zavedení EET by se při principu okamžitého online evidování hotovostních příjmů a uvažovaného krácení tržeb před zavedením této evidence mělo projevit nárůstem hotovostních tržeb s následným nárůstem zdanitelných příjmů s dopadem na DPFO případně DPPO a dopadem na růst DPH u těch subjektů, kteří jsou plátcí DPH a případným dopadem na růst počtu plátců DPH a tak dalšího zvyšování inkasa DPH, a to

při překročení hranice 1 mil. Kč obrátu stanovenou pro povinnou registraci k DPH. Na rozdíl od přímého dopadu růstu tržeb na inkaso DPH, u DPFO suma inkasovaných příjmů podléhá dalším úpravám, kdy výsledkem těchto úprav i při zvýšení příjmů může být nadále daň v nulové výši, růst DPFO tak není přímo úměrný růstu tržeb, jak bylo popsáno v podkapitolách 3.1.4 a 4.3.3.

V souladu s cíli diplomové práce byl v podkapitole 4.3.3 analyzován vývoj inkasa DPFO, a to z přiznání (bez DPFO ze závislé činnosti, tedy ze zaměstnání, které přímo nesouvisí se zavedením EET) mezi roky 2009 až 2019 a dále i DPH a DPPO a vyhodnocení souvislosti s evidováním tržeb od 1. 12. 2016.

Z analýzy vyplynulo, že podíl inkasa DPFO z přiznání je na celkovém inkasu daní zanedbatelný, dlouhodobě dosahuje přibližně 1 %, zatímco podíl DPPO se dlouhodobě pohybuje okolo 20 % a DPH téměř 50 %, případný dopad EET na výši DPFO v porovnání s dopadem na DPH nebo DPPO bude v porovnání s dopadem na výši inkasa DPH a DPPO zanedbatelný, a to bez ohledu na výsledek analýzy.

Nejvyšší meziroční procentní nárůsty inkasa DPFO a DPPO v roce 2016 nelze dát do souvislosti se spuštěním EET, neboť se jednalo pouze o jeden měsíc evidování tržeb počínaje 1. 12. 2016, do kterého se v prosinci tohoto roku zapojilo jen 7 % celkového předpokládaného počtu subjektů všech fází. Vysoký růst inkasa těchto daní v roce 2016 není dáván do souvislosti se zavedením EET ani ve zveřejňovaných Informacích o činnosti Finanční správy. U inkasa DPH byl pak nejvyšší meziroční nárůst v roce 2013, se zavedením EET tak nemohl také souviset.

Růst inkasa DPFO a DPPO v roce 2017, kdy subjekty 1. fáze EET evidovaly tržby celý kalendářní rok a subjekty 2. fáze EET 10 měsíců, patřil u DPFO až k pátému nejvyššímu růstu spolu s rokem 2011, u DPPO pak až k sedmému nejvyššímu růstu spolu s rokem 2018. Rok 2018 u inkasa DPFO znamenal až sedmý nejvyšší růst ve sledovaných letech. Meziroční procentuální růst inkasa DPH v roce 2017 byl sice druhý nejvyšší ve sledovaných letech, ale jen o 1 % ve srovnání s meziročními růsty v letech 2010, 2015, 2018 a 2019. Pokud mělo zavedení EET nějaký vliv na hodnotu inkasa v roce 2017 a následně i roce 2018, kdy nejen subjekty 1. ale i 2. fáze evidovaly tržby po celý kalendářní rok, pak tento vliv nemohl být nijak významný, neboť u obou daní patřily hodnoty procentuálního nárůstu inkasa v roce 2017 a 2018 k těm slabším ve sledovaných letech. Výjimkou bylo pouze inkaso DPH v roce 2017 s druhým a v roce 2018 s třetím

nejvyšším meziročním procentuálním nárůstem se stejnou hodnotou s dalšími 3 sledovanými roky, ani u DPH ale nešlo o výrazný nárůst, ze strany GFŘ dáváno do souvislosti nejen se zavedením EET ale i kontrolního hlášení. Rok 2019 u vývoje inkasa DPH znamenal meziroční pokles, u DPPO až 5. nejvyšší růst ve sledovaných letech a DPFO 4. největší meziroční růst ve sledovaných letech. Ani u jedné z daní DPFO, DPPO a DPH tak nelze jednoznačně určit, že růsty inkas těchto daní v letech 2016 až 2019 by mohly být v příčinné souvislosti se zavedením EET. Meziroční růsty těchto daní patřily k těm nižším ze sledovaného období let 2009 až 2019 a lze je, při existující silné závislosti inkasa daní na ekonomické situaci, zdůvodnit růstem HDP v těchto letech, kdy zejména růst inkasa DPH „kopíruje“ křivku růstu HDP ve zkoumaných letech.

Analýzou vývoje ročního inkasa zkoumaných daní se tak nepodařilo prokázat souvislost mezi jejich procentními meziročními změnami a zavedením EET, tedy ani eliminaci daňových úniků na DPFO, DPPO ani DPH.

5.2.4 Výsledky kontrolní činnosti

Evidence tržeb formou jejich okamžitého online přenosu při inkasování na digitální úložiště Finanční správy a současné vydání účtenky zákazníkovi mělo zamezit krácení tržeb a v konečném důsledku tak eliminovat daňové úniky, jejichž existence se před zavedením EET předpokládala. Kontrolní činnost v oblasti EET provádí orgány Finanční správy a Celní správy, specifickou formu kontrolní činnosti pak představuje možnost ověření zaevidování účtenky zákazníkem na Daňovém portálu.

Z analýzy kontrolní činnosti v oblasti EET v podkapitole 4.3.4 vyplývá, že v letech 2017 až 2019 celkový počet kontrol převýšil počet evidujících subjektů, některé subjekty tak byly zkontrolovány víckrát pro zjištění nápravy předchozího pochybení. Procento zjištěných pochybení při kontrolách provedených Finanční správou meziročně rostlo z hodnoty 22 % v roce 2017 až k hodnotě skoro 50 % v roce 2019, u kontrol Celní správy se každoročně pohybovalo okolo 20 %, nejčastějším pochybením pak bylo neodeslání údajů o tržbě a nevystavení účtenky. Na snížení porušování povinností při evidenci tržeb neměla vliv ani výše ukládaných sankcí, která u Finanční správy činila v roce 2017 průměrně skoro 8000 Kč, v roce následujícím pak přesáhla hranici 13000 Kč a v roce 2019 při nejvyšším procentu pochybení byla její průměrná výše skoro 12000 Kč. U Celní správy pak v analyzovaných letech nepřesáhla průměrná výše pokuty 8000 Kč. Ani hrozba

vysokých sankcí, ani vysoká pravděpodobnost případné kontroly tak nezamezila povinným subjektům v porušování povinností při evidenci tržeb a tím možnému krácení tržeb a následně i daní.

EET jako moderní nástroj v rukou Finanční správy měl mít vedlejší pozitivní dopad na snížení počtu prováděných kontrol v souvislosti s předpokládanými daňovými úniky, a to i vzhledem k nedostatku kontrolních pracovníků, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.2.1. Vysoké procento zjištěných pochybení při provedených kontrolách vypovídá o tom, že naopak potřeba kontrol a kontrolních pracovníků zavedením EET stoupla. Vysoké procento zjištěných porušení i ve třetím roce evidování tržeb vypovídá o nutnosti kontrolní činnosti v této oblasti, samotné zavedení EET nezamezilo krácení tržeb a daňovým únikům. Předpoklad o eliminaci daňových úniků pouhým zavedením moderního nástroje na principu online evidence tržeb se nepotvrdil, pro dodržování povinností je nutná pravidelná kontrolní činnost. Ani pravidelné „masivní“ provádění této kontrolní činnosti ale nemělo efekt ve snížení porušování povinností při evidenci tržeb.

5.3 Dopady na dotčené subjekty

Pro kvantitativní výzkum zaměřený na zhodnocení dopadu zavedení EET na subjekty povinné k evidenci tržeb byla vybrána technika standardizovaného dotazníku. V souladu s cíli diplomové práce byly dotazovány podnikající fyzické osoby a vzhledem k tomu, že dosud povinně evidovaly tržby jen subjekty 1. a 2. fáze, byly cílovou populací jen tyto subjekty. Odpovědi na 15 uzavřených otázek byly analyzovány v rámci 5 skupin, a to režimu vedení EET, nákladů s vedením EET a využití slevy na EET, místních šetření Finanční a Celní správy, informační podpory a technických problémů a v závěru dotazování postoje k zavedení EET. Analýza odpovědí v podkapitole 4.4.1 byla provedena souhrnně ze subjektů obou fází z důvodu nezjištění významných rozdílů v odpovědích na jednotlivé otázky mezi subjekty 1. a 2. fáze.

Co se týče režimu evidence tržeb, pouze 3 % dotazovaných subjektů bylo povoleno vést tržby ve zjednodušeném režimu. O možnost evidovat tržby ve zvláštním režimu od 1. 5. 2020 požádalo pouze 3 % dotazovaných, tato hodnota může být ale ovlivněna přerušením povinnosti evidovat tržby v březnu 2020 s postupným prodloužením do prosince 2022. Nelze tak jednoznačně vyhodnotit míru porušení rovnosti podnikatelského

prostředí v souvislosti se zavedením zvláštního režimu (v podkapitolách 4.2.2 a 5.1.2 je provedena analýza a zhodnocení vlivu zavedení tohoto režimu na podnikatelské prostředí).

Vstupní náklady vynaložené na zavedení EET u 69 % respondentů přesáhly částku 5000 Kč, měsíční náklady v souvislosti s odesíláním tržeb a vydáváním účtenek zákazníkovi u víc jak 70 % dotazovaných přesahují 500 Kč. Možnost využití slevy na dani z příjmů fyzických osob v maximální výši 5000 Kč v souvislosti s povinností evidovat tržby tak většině dotázaných subjektů nepokryje ani vstupní jednorázové náklady. Suma vynakládaných měsíčních nákladů u 70 % respondentů překračuje 6000 Kč ročně při uvažování nejnižší hodnoty z uváděného rozmezí. Pro drobné podnikatele nejsou takové částky zanedbatelné vzhledem k výši jejich příjmů. Nízká výše příjmů resp. daňového základu na dani z příjmů jim pak neumožňuje využít slevu na EET, neboť tyto osoby ve většině případů žádnou daň neplatí již z titulu uplatnění základní slevy na poplatníka, jak bylo uvedeno v podkapitole 3.1.4. Tomu odpovídá výsledek dotazování, kdy přes 50 % respondentů tuto slevu ani v částečné výši neuplatnilo. Vynaložené vstupní i měsíční náklady v souvislosti s evidencí tržeb znamenají zejména pro drobné podnikatele nezanedbatelnou částku a spolu s nemožností uplatnit slevu na EET znevýhodňují tyto subjekty v konkurenčním prostředí a vyvracejí tak hypotézu o narovnání podnikatelského prostředí zavedením systému evidence tržeb.

Kladně lze v souladu s předpoklady na základě odpovědí dotazovaných hodnotit informovanost ze strany Finanční správy zahrnující i informace na webových stránkách Finanční správy, překvapující bylo využití infolinky zřízené v souvislosti s EET jen necelou pětinou respondentů. V rozporu s předpoklady má většina dotazovaných negativní zkušenosti s technickou stránkou evidování tržeb, přes 70 % s výpadky systému a téměř 40 % s problémy při propojování pokladního zařízení s úložištěm Finanční správy.

Nižší podíl provedených kontrol a uložených sankcí v odpovědích na otázky týkající se kontrolní činnosti EET oproti výsledkům analýzy této činnosti v podkapitole 4.3.4 z dat uveřejňovaných Finanční správou lze tak pravděpodobně přičíst nezapojení kontrolovaných a sankciovaných podnikatelů do dotazníkového šetření. Pouze výše nejčastěji uváděné sankce v rozmezí 10000 – 20000 Kč tak koresponduje s údaji o průměrné výši pokuty uložené Finanční správou v letech 2018 a 2019.

Předpoklad o negativním postoji dotčených subjektů byl výzkumem potvrzen, 70 % respondentů se domnívá, že zavedení EET nepřispívá k narovnání podnikatelského

prostředí, 57 % dotazovaných si myslí, že zavedení EET nezlepšuje výběr daní a 63 % uvedlo, že po zvážení všech okolností vnímá EET jako negativní opatření.

Nepodařilo se tak splnit jednu z podmínek při zavádění EET, a to, že naplnění cílů musí proběhnout bez zbytečné zátěže podnikatelů a s minimálními náklady na technické řešení na straně povinných subjektů, jak bylo uvedeno v Závěrečné zprávě RIA k návrhu zákona o evidenci tržeb.⁶⁵ Zároveň výše vynaložených nákladů vzhledem k příjmům a nemožnost uplatnění slevy EET u drobných podnikatelů s nízkými příjmy znevýhodňuje tyto podnikatele v konkurenčním prostředí a vyvrací tak hypotézu o narovnání podnikatelského prostředí v souvislosti se zavedením EET.

5.4 Návrhy řešení

Systém online elektronického evidování tržeb byl v České republice zaveden v prosinci 2016. Na základě zhodnocení výsledků výzkumu lze konstatovat, že hlavní cíle zavedení EET, a to narovnání podnikatelského prostředí a eliminace daňových úniků, nebyly ani po 4 letech naplněny.

Hlavním důvodem nenarovnání podnikatelského prostředí bylo, že se nepodařilo zavedení EET jako celku pro všechny povinné subjekty, kdy subjekty 3. a 4. fáze nebyly dosud do evidence zapojeny. Dalším neméně důležitým aspektem bylo zavedení zvláštního režimu EET formou papírových účtenek bez jakékoliv elektronické evidence pro vybrané subjekty, který je v rozporu s principem elektronické evidence, jež byla založena na okamžitém online přenosu údajů o tržbách. Výše nákladů v souvislosti s vedením evidence tržeb pro drobné podnikatele a nemožnost uplatnit slevu na EET byly dalším aspektem porušujícím rovnost podnikatelského prostředí.

Výzkum také neprokázal eliminaci daňových úniků v souvislosti se zavedením EET, neboť vývoj inkasa vybraných daní nezaznamenal v odpovídajících letech odklon od trendu, který by mohl být dán do souvislosti se zavedením EET. Hlavní vliv na růst inkasa daní měl vývoj ekonomiky, vyjádřený růstem HDP. Analýza výsledků kontrolní činnosti ukázala, že i přes masivní kontrolní činnost dochází k nadměrnému výskytu

---

⁶⁵ Generální finanční ředitelství. *Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA) návrh zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Zaverecna-zprava-hodnoceni-dopadu-regulace-RIA-k-zakonu-o-evidenci-trzeb-2016.pdf>

opakovaných pochybení v podobě neodesílání údajů o tržbách, kterému nedokázala zabránit ani vysoká výše ukládaných sankcí, zavedení EET tak oproti předpokladům na snížení kontrolní činnosti, nároky na kontrolní činnost zvyšuje.

EET jako neefektivní nástroj v boji proti daňovým únikům, který namísto narovnání podnikatelského prostředí toto prostředí pokřivil, by měl být nahrazen u jednotlivých daní efektivnějšími nástroji, případně úpravou stávajících nástrojů s přímým dopadem na inkaso dotčených daní s nízkými náklady na jejich zavedení. Případnému zrušení EET „nahrává“ dosud nezavedená 3. a 4. fáze, přerušení evidování tržeb pro všechny dosud evidující subjekty do konce roku 2022, zavedení tzv. paušální daně z příjmů fyzických osob od roku 2021 bez povinnosti jakékoliv další evidence i pro subjekty s tržbami v hotovosti, s kterou zákon o EET ve svých ustanoveních nepočítá. Zrušení EET by mělo podporu mezi subjekty povinnými k EET, většina dotazovaných podnikajících fyzických osob vnímá zavedení EET negativně.

Efektivnějším by tak pro eliminaci daňových úniků bylo využití existujících daňových nástrojů případně jejich úprava s přímým dopadem na inkaso daní, a to bez vysokých nákladů, které představovalo zavedení EET nejen na straně dotčených subjektů, ale i Finanční správy (analýza a zhodnocení nákladů zavedení systému EET a jeho provozování ze strany Finanční správy nebyla předmětem zkoumání této diplomové práce). Nemusí se ale jednat jen o eliminaci daňových úniků, v případě daně z příjmů fyzických osob se nabízí i efektivnější zdanění skutečně vykazovaných příjmů.

Pokud tak budeme brát v úvahu existující nástroje pro eliminaci daňových úniků na jednotlivých daních, pak na dani z přidané hodnoty byly v minulosti zavedeny nástroje ve formě kontrolního hlášení a režimu přenesení daňové povinnosti. Tyto nástroje jsou v boji proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty dostatečně efektivní, neboť fungují na principu automatického ověřování shody mezi daty o uskutečněných zdanitelných plněních na jedné straně a přijatých zdanitelných plněních na druhé straně mezi plátcí daně z přidané hodnoty. Snížení současného limitu pro prověřování shody mezi těmito plněními z 10 tis. Kč u jednotlivých transakcí na nižší hodnotu by pak mohlo mít dopad na další růst inkasa této daně. Režim přenesení daňové povinnosti lze pak v případě potřeby rozšířit i na další komodity a typy transakcí mezi plátcí DPH pro zajištění vyšší efektivity výběru DPH za pomoci tohoto nástroje. Dalším účinným nástrojem pro zvýšení inkasa DPH by bylo pouhé snížení limitu pro povinné „plátcovství“ z 1 mil. Kč na nižší

částku, které by znamenalo následné využití institutu kontrolního hlášení a režimu přenesení daňové povinnosti u těchto subjektů s předpokladem eliminace daňových úniků na DPH a následně tak i na příjmových daních. Tento krok by přispěl i k narovnání podnikatelského prostředí, kdy řada podnikatelů si překročení obrátu 1 mil. Kč tzv. „hlídá“ a nejsou tak jako plátcí DPH znevýhodněni odvodem daně z přidané hodnoty z jejich příjmů, který pro plátce DPH znamená při udržení stejné koncové ceny a uvažování základní sazby DPH až o pětinu menší zisk oproti konkurentovi v podobě neplátce DPH.

Omezit případné daňové úniky v oblasti hotovostních tržeb by pak dále napomohlo snížení limitu pro platby v hotovosti, který je v současné době 270 tis. Kč, případně povinná akceptace platebních karet ze strany podnikatelů při inkasování tržeb, kdy tyto transakce jsou evidovány bankovními institucemi, následně tak snadno prokazatelné.

Zvýšení inkasa daně z příjmů fyzických osob by pak napomohlo zejména snížení tzv. výdajových paušálů, které jsou podnikajícími fyzickými osobami často využívány a které umožňují namísto skutečných výdajů uplatnit k vykázaným příjmům výdaje procentem bez jakéhokoliv vynaložení a vykazování skutečných výdajů. V případě zemědělských a řemeslných činností, kam spadá např. i pohostinství, činí tento paušál 80 % z příjmů, u ostatních živností 60 %. Pro ilustraci současného zdanění lze uvést příklad podnikající fyzické osoby s řemeslnou činností, která bez uplatnění jakýchkoliv dalších slev při využití 80% výdajového paušálu nezaplatí z hrubého ročního příjmu 828000 Kč žádnou daň (po odečtu 80 % výdajů z částky 828000 Kč se daňový základ rovná 165600 Kč, 15% daň z tohoto základu je 24840 Kč, po odečtení základní roční slevy na poplatníka ve výši 24840 Kč se daň z příjmů fyzických osob rovná 0 Kč). Pouhé snížení výdajového paušálu na 60 % z příjmů by znamenalo zvýšení daňové povinnosti u tohoto subjektu z 0 na 24840 Kč, při snížení paušálu na 40 % z 0 na 49680 Kč.

Dalším efektivním a jednoduchým nástrojem s přímým dopadem na výši inkasa daně z příjmů fyzických osob by bylo znovuzavedení tzv. minimálního základu daně případně minimální daně u těch osob, pro které je podnikání hlavní činností (obdobný institut funguje u zdravotního pojištění a sociálního pojištění podnikajících fyzických osob s podnikání jako hlavní činností), jehož zrušení v roce 2008 znamenalo významný propad inkasa DPFO v následujících letech.

6 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo potvrzení nebo vyvrácení hypotézy o funkčnosti zavedeného systému EET pro narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků, které byly primárními důvody jejího zavedení. Po deskripci právní úpravy této evidence a povinností z ní vyplývajících na dotčené subjekty v teoretické části práce byly poznatky využity v části analytické pro zhodnocení dopadů zavedení EET na narovnání podnikatelského prostředí a eliminaci daňových úniků.

Po provedené analýze používaných režimů evidence tržeb a postupného zavádění EET bylo provedeno vyhodnocení jejich vlivu na narovnání podnikatelského prostředí. Zjištěným znevýhodněním některých podnikatelů v konkurenčním prostředí v souvislosti se zavedením EET byla vyvrácena hypotéza o narovnání podnikatelského prostředí. Důvodem pro vyvrácení tohoto předpokladu bylo nezapojení všech povinných subjektů do evidování tržeb, dále možnost využití zvláštního „papírového“ režimu tržeb porušujícího princip elektronické evidence jen pro vybrané subjekty bez vynaložení jakýchkoliv nákladů na evidenci tržeb a v neposlední řadě nemožnost uplatnění slevy EET drobnými podnikateli s nízkými příjmy, přestože náklady v souvislosti s evidencí tržeb, které pro ně představovaly vzhledem k příjmům nadměrnou zátěž, byli nuceni vynaložit.

Zároveň byl vyvrácen předpoklad o eliminaci daňových úniků v souvislosti se zavedením EET. Důvodem bylo zapojení výrazně menšího počtu subjektů do evidence tržeb než byl předpoklad, přitom rozsah eliminace daňových úniků měl přímo souviset s počtem subjektů, které jsou do evidence zapojeny. Zhodnocení analýzy vývoje tržeb v obdobích zavedené EET sice prokázalo významnější růst v souvislosti s jejím zavedením, tento růst ale neměl přímý dopad na růst inkasa vybraných daní v příslušných obdobích. Růst inkas DPH, DPPO a DPFO byl dán do souvislosti s růstem ekonomiky vyjádřeným růstem HDP, dále pak i institutem kontrolního hlášení a režimem přenesení daňové povinnosti u DPH s vlivem na inkaso příjmových daní u plátců DPH. U fyzických osob neplátců DPH pak nárůst příjmů vlivem růstu hotovostních tržeb nemusí do určité výše příjmů znamenat zvýšení daně z příjmů, a to zejména z důvodu využití vysokých paušálních výdajů a následného uplatnění zákonných slev. Výsledky masivní kontrolní činnosti EET pak prokázaly vysoké procento pochybení u kontrolovaných subjektů v podobě nezasílání údajů o tržbách, kde ani ukládání vysokých sankcí a opakované kontroly nezamezily zvyšování jejich výskytu.

Vzhledem k tomu, že EET byla vyhodnocena jako neefektivní nástroj pro eliminaci daňových úniků s dopadem na „pokřivení“ podnikatelského prostředí, jeví se zrušení EET, jehož zavedení i provoz vykazuje vysoké náklady na straně povinných subjektů i Finanční správy, nejlepším řešením. Doporučeno je jeho nahrazení efektivnějšími a „levnějšími“ nástroji zejména v podobě úpravy stávajících institutů s okamžitým přímým dopadem na inkaso daní. Nemusí tak jít jen o eliminaci daňových úniků, kde jsou na DPH efektivními nástroje v podobě kontrolního hlášení a režimu přenesení daňové povinnosti, kdy jejich pouhá úprava může mít dopad na výši vykazovaných příjmů. Další jednoduché řešení s přímým dopadem na inkaso daní představuje efektivnější zdanění příjmů vykazovaných daňovými subjekty, v případě DPFO zejména v podobě snížení výdajových paušálů a znovuzavedení tzv. minimálního základu daně.

7 Seznam použitých zdrojů

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. *3. a 4. fáze EET v březnu a červnu příštího roku neodstartuje*. [online]. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.eltrzby.cz/cz/aktuality/191-3-a-4-faze-eet-v-breznu-a-cervnu-pristiho-roku-neodstartuje>

Český rozhlas. *Problematika elektronické evidence tržeb ve vysílání českého rozhlasu*. [online]. [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://rada.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/03748962_1.pdf

Český statistický úřad. *Klasifikace ekonomických činností*. [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupná z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

Dotykačka ČR s.r.o. *Budoucnost EET? On-line přístup*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: <https://www.jaknaetrzby.cz/elektronicka-evidence-trzeb-prehledne/budoucnost-eet-on-line-pristup/>

DUŠEK, Jiří. *Elektronická evidence tržeb v přehledech*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2020, 128 s. ISBN 978-80-271-1457-3.

Elektronická evidence tržeb: Zákon o evidenci tržeb s praktickým komentářem, uživatelské rady a tipy, slevy na dani a změna DPH související se zákonem o evidenci tržeb. Bratislava: DonauMedia, s.r.o., 2016, 24 s. ISBN: 978-80-8183-001-3.

Finanční správa ČR. *Daňová „Kobra“ startuje*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2014/danova-kobra-startuje-5053>

Finanční správa ČR. *Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2019.pdf

Finanční správa ČR. *Jak je to s EET?* [online]. [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/2020/Pruvodce_pro_danove_poplatniky_v_souvislosti_s_koronavirem-10500

Finanční správa ČR. *Mezinárodní spolupráce na odhalování daňových úniků vyústila dražbou téměř 160 tisíc litrů pohonných látek*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy/2013/mezinarodni-spoluprace-na-odhalovani-danovych-uniku-vyustila-drazbou-4374>

Finanční správa ČR. *Příběhy ze života Daňka Krátily*. [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/2015-Komiks-Danek_Kratil.pdf

Finanční správa ČR. *Schéma rozpočtového určení daní na rok 2021*. [online]. [cit. 2021-01-07]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpocetove-urceni-dani>

Finanční správa ČR. *Údaje z registru daňových subjektů*. [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu>

Finanční správa ČR: *Vývoj inkasa vybraných daní v ČR* [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb při výpadku spojení*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Generální finanční ředitelství: *Evidence tržeb v běžném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/bezny-a-zjednoduseny-rezim>

Generální finanční ředitelství. *Evidence tržeb: Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Methodika_k_evidenci_trzeb_v4.0.pdf

Generální finanční ředitelství. *Kdo, co a odkdy?* [online]. [cit. 2021-01-12]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/kdo-co-a-kdy>

Generální finanční ředitelství. *Mýty a fakta*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/myty-a-fakta>

Generální finanční ředitelství. *Neoficiální verze zákona č.112/2016 Sb., o evidenci tržeb s důvodovou zprávou ve znění ke dni přijetí zákona*. [online]. [cit. 2020-08-29]. Dostupná z: <http://www.etrzby.cz/cs/legislativa>

Generální finanční ředitelství. *Nezávazný vzor žádosti o povolení – zvláštní režim*. [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/zadost_o_povoleni_zvlr.pdf

Generální finanční ředitelství. *Obchodní modely a situace, při nichž dochází k prodeji potravin, a jejich zařídění pro účely evidence tržeb*. [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Stravovani_Obchodni_modely.pdf

Generální finanční ředitelství. *Odkdy evidovat tržby*. [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/odkdy-evidovat-trzby>

Generální finanční ředitelství. *Odklad EET prodloužen až do 31. prosince 2022*. [online]. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/cs/novinky_1548

Generální finanční ředitelství. *Proč evidence tržeb?* [online]. [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

Generální finanční ředitelství. *Ubytování jako samostatná činnost nebo nájem nemovité věci.* [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Ubytovani_nebo_najem_EET_verejnost.pdf

Generální finanční ředitelství. *Výměna certifikátů.* [online]. [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/Vymena-certifikatu>

Generální finanční ředitelství. *Vzorová účtenka podle zákona o evidenci tržeb.* [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/vzorova_uctenka.pdf

Generální finanční ředitelství. *Vzorová účtenka - zvláštní režim evidence tržeb.* [online]. [cit. 2020-10-01]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/vzorova-uctenka-zvlastni-rezim.pdf>

Generální finanční ředitelství. *Závěrečná zpráva hodnocení dopadu regulace (RIA) návrh zákona o evidenci tržeb.* [online]. [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Zaverecna-zprava-hodnoceni-dopadu-regulace-RIA-k-zakonu-o-evidenci-trzeb-2016.pdf>

Generální finanční ředitelství. *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA) k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.* [online]. [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Zaverecna-zprava-hodnoceni-dopadu-regulace-RIA-k-zakonu-c-256-2019-Sb-kterym-se-meni-zakon-o-evidenci-trzeb-2018.pdf>

Generální finanční ředitelství. *Zvláštní režim.* [online]. [cit. 2020-09-30]. Dostupné z: <https://www.etrzby.cz/cs/zvlastni-rezim>

Internet Info, s.r.o. *Formulář o tržbách ve zvláštním režimu zeštíhlil, bude stačit souhrn za kvartál.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/formular-o-trzbach-ve-zvlastnim-rezimu-zestihlil-bude-stacit-souhrn-za-kvartal/>

Internet Info, s.r.o. *S kontrolou EET se setkala už polovina podnikatelů, řada z nich navíc opakovaně.* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/s-kontrolou-eet-se-setkala-uz-polovina-podnikatelu-rada-z-nich-navic-opakovane/>

Ministerstvo financí ČR. *Analýza evidence tržeb elektronickými prostředky.* [online]. [cit. 2020-09-20]. Dostupná z: https://www.infoprovsechny.cz/request/analyza_evidence_trzeb_elektroni#incoming-5218

Ministerstvo financí ČR. *Boj s daňovými úniky a podvody funguje. Nyní je prioritou pomoc podnikatelům.* [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupné z:

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/boj-s-danovymi-uniky-a-podvody-funguje-n-35829>

Ministerstvo financí ČR. *Daňové nedoplatky a daňové úniky*. [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/konference-a-seminare/2013/rok-2013-podzimni-seminar-aktualni-ekono-15118>

Ministerstvo financí ČR. *Elektronická evidence tržeb – Konference: Evidence tržeb v praxi*. [online]. [cit. 2020-09-29]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2016-09-16_Obecne-informace-k-EET.pdf

Ministerstvo financí ČR. *Postup příprav elektronické evidence tržeb*. [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Dane_Material_2015-03-09_RHSD-Postup-priprav-elektronicke-evidence-trzeb.pdf

Ministerstvo financí ČR. *Rozpočet na rok 2011, boj s daňovými úniky*. [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2010/2010-08-11-vmediich-4629-4629>

Ministerstvo financí ČR. *Specifikace projektu elektronická evidence tržeb*. [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Studie_EET-2015_v02.pdf

Ministerstvo financí ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry*. [online]. [cit. 2020-09-02]. Dostupný z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Ministerstvo financí ČR. *Tisková zpráva – Pravda o daňových podvodech a chystaná protiopatření*. [online]. [cit. 2020-08-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2015/tk-2015-18-11-23041>

Ministerstvo financí ČR. *V boji proti daňovým únikům neustoupíme, naše opatření budeme důsledně prosazovat v ČR i v EU*. [online]. [cit. 2020-09-12]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2016/v-boji-proti-danovym-unikum-neustoupime-24804>

Ministerstvo financí ČR. *Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2019*. [online]. [cit. 2020-09-09]. Dostupná z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2019>

Nejvyšší kontrolní úřad. *Zpráva o daních v České republice*. [online]. [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/cz/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/zprava-o-danich-v-ceske-republice-id10649/>

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. *Státní rozpočet bude hlavním bodem 72. schůze Sněmovny*. [online]. [2020-12-10]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=14392>

Dopady zavedení elektronické evidence tržeb (EET) na podnikající fyzické osoby spadající do 1. a 2. fáze EET

Dobrý den, jmenuji se Pavla Loudová a jsem studentkou 2. ročníku magisterského studia Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity.

Obracím se na Vás v této nelehké době s prosbou o vyplnění dotazníku týkajícího se EET pro potřeby méj diplomové práce. Dotazník se týká jen toho, kdo evidoval nebo nadále eviduje tržby v systému EET, odkaz na vyplnění je uveden pod textem mailu.

Pro úplnost uvádím, že kontakt na Vás jsem našla na webových stránkách www.zivefirmy.cz. Vždy vyberte jen jednu odpověď. Všechny odpovědi jsou anonymní.

Děkuji za pravdivé vyplnění dotazníku s 15 otázkami o dobu vyplnění do 5 minut.

S přáním brzkého návratu Vašeho podnikání do „předcovidových časů“ zdraví Pavla Loudová

1. Z jakého sektoru je vaše hlavní ekonomická činnost?

- Ubytovací a stravovací služby
- Maloobchod a velkoobchod

2. Jaký režim EET používáte (jste používal-a) při evidování tržeb?

- Běžný
- Zjednodušený
- Nevím

3. Čerpal(a) jste před zavedením EET informace z webových stránek www.etrzby.cz?

- Ano
- Ne
- Nepamatuji se

4. Byly podle Vás informace poskytované Finanční správou před zavedením EET dostačující?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

5. Jaké byly vaše vstupní jednorázové náklady na zavedení EET?

- 0 Kč
- 1 - 1000 Kč
- 1001 Kč - 5000 Kč
- 5001 Kč - 10000 Kč
- 10001 Kč - 20000 Kč
- nad 20000 Kč

6. Jaké jsou (byly) vaše měsíční náklady spojené s EET?

- 0 Kč
- 1 Kč - 500 Kč
- 501 Kč - 1000 Kč
- 1001 Kč - 5000 Kč
- nad 5000 Kč

7. Využil(a) jste v přiznání k dani z příjmů fyzických osob jednorázovou slevu na EET?

- Ne
- Ano, v plné výši 5000 Kč
- Ano, částečně
- Nepamatuji se

8. Zaznamenal(a) jste výpadek systému v průběhu evidování tržeb?

- Ano
- Ne
- Nepamatuji se

9. Využil(a) jste někdy infolinku k EET zřízenou Finanční správou, pokud "ano", s jakým výsledkem?

- Ano – spokojenost
- Ano – spíše spokojenost
- Ano – spíše nespokojenost
- Ano – nespokojenost
- Ne
- Nepamatuji se

10. Vyskytly se u vás problémy s generováním certifikátu nebo jeho instalací do pokladního zařízení?

- Ano
- Ne
- Nepamatuji se

11. Byl u vás proveden tzv. "kontrolní nákup" ohledně EET kontrolními pracovníky Finanční nebo Celní správy, pokud „ano“, s jakým výsledkem?

- Ano - bez sankce
- Ano - se sankcí do výše 5000 Kč
- Ano - se sankcí od 5001 Kč do 10000 Kč
- Ano - se sankcí od 10001 Kč do 20000 Kč
- Ano - se sankcí od 20001 Kč do 30000 Kč
- Ano – se sankcí nad 30000 Kč
- Ne
- Nepamatuji se

12. Požádal(a) jste si o evidenci tržeb ve zvláštním režimu (vydávání papírových účtenek)?

- Ano
- Ne
- Nevím

13. Myslíte si, že zavedení EET přispívá k narovnání podnikatelského prostředí?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

14. Myslíte si, že zavedení EET přispívá ke zlepšení výběru daní?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne
- Nevím

15. Když zvážíte všechny okolnosti pro a proti, je zavedení EET podle Vás:

- Pozitivní opatření
- Negativní opatření
- Nevím

Děkuji za Váš čas strávený vyplňováním dotazníku.